

รายงานความช่วยเหลือ
เพื่อการพัฒนา
อย่างเป็นทางการของไทย

รายงาน 2550 - 2551

สำนักงานความร่วมมือเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศ
กระทรวงการต่างประเทศ

สงวนลิขสิทธิ์ © TICA 2009

หากท่านมีความประสงค์จะนำรายงานฉบับนี้ไปพิมพ์ซ้ำ
หรือแปลเป็นภาษาอื่น เพียงส่วนหนึ่งส่วนใดหรือทั้งหมด
สามารถติดต่อขออนุญาตได้ที่

ผู้อำนวยการ
สำนักงานความร่วมมือเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศ
กระทรวงการต่างประเทศ
962 ถนนกรุงเกษม
กรุงเทพฯ 10110
อีเมลล์: tica@mfa.go.th

สำหรับข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ:

สำนักงานความร่วมมือเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศ
กระทรวงการต่างประเทศ
962 ถนนกรุงเกษม
กรุงเทพฯ 10110
อีเมลล์: tica@mfa.go.th

ออกแบบรูปเล่ม โดย Inis Communication – www.inis.ie

รายงานความช่วยเหลือ
เพื่อการพัฒนา
อย่างเป็นทางการของไทย
รายงาน 2550 - 2551

กิตติกรรมประกาศ

การจัดทำรายงานมูลค่าการให้ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาอย่างเป็นทางการของไทย ซึ่งนับเป็นฉบับสมบูรณ์ฉบับแรกนี้ ได้รับการชี้แนะและสนับสนุนจาก สำนักงานประจำประเทศไทยของโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ สำนักงานความร่วมมือเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศ กระทรวงการต่างประเทศ และคณะกรรมการรวบรวมข้อมูลการให้ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนา ตลอดจนความร่วมมืออย่างดียิ่งจากหน่วยงานต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

หน่วยงานราชการ

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงการคลัง สำนักงานความร่วมมือเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน (องค์การมหาชน) ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย กระทรวงคมนาคม กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงพลังงาน กระทรวงวัฒนธรรม สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงแรงงาน ธนาคารแห่งประเทศไทย กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงกลาโหม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงยุติธรรม กระทรวงมหาดไทย และสำนักนายกรัฐมนตรี

หน่วยงานอื่น ๆ

สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย และสมาคมธนาคารไทย

ผู้เขียนและผู้เขียนร่วม

ศาสตราจารย์ ชาร์ลส ไมเยอร์ (ผู้เชี่ยวชาญ)

นายอภิรักษ์ ภัทรธยานนท์
(รองผู้อำนวยการ สำนักงานความร่วมมือเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศ)

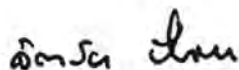
นายบรรจง อมรชีวิน
(ผู้อำนวยการ ส่วนความร่วมมือหุ้นส่วนพหุภาคี สำนักงานความร่วมมือเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศ)

สารจากผู้อำนวยการ

ในฐานะที่ สพร. เป็นหน่วยงานที่มีบทบาทสำคัญในการดำเนินงานการให้ความช่วยเหลือแก่ประเทศกำลังพัฒนา ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการมีข้อมูลความช่วยเหลือที่ถูกต้อง จึงได้จัดตั้งคณะอนุกรรมการรวบรวมข้อมูลการให้ความร่วมมือเพื่อการพัฒนาขึ้น โดยมีผู้แทนจากหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชนร่วมเป็นคณะอนุกรรมการฯ ดังกล่าว ซึ่งได้มีส่วนร่วมในการให้ความเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อการรวบรวมและจัดเก็บข้อมูลดังกล่าว และยังมีส่วนช่วยในการประสานความเข้าใจระหว่างหน่วยงานไทยที่ให้ความช่วยเหลือแก่ต่างประเทศที่ดำเนินการอยู่อย่างกระจัดกระจายเพื่อให้ได้ภาพรวมที่สมบูรณ์ของประเทศ

การจัดทำรายงานการให้ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาอย่างเป็นทางการของไทยฉบับแรกนี้ เป็นความริเริ่มของสำนักงานความร่วมมือเพื่อพัฒนาระหว่างประเทศ (สพร.) กระทรวงการต่างประเทศ และ UNDP ประเทศไทย ซึ่งเป็นผู้ให้การสนับสนุนแก่ สพร. มาอย่างต่อเนื่อง นับตั้งแต่การสนับสนุนผู้เชี่ยวชาญมาให้คำแนะนำในการปรับปรุงวิธีการรวบรวมและจัดเก็บข้อมูลความช่วยเหลือที่ประเทศไทยให้แก่ต่างประเทศในภาพรวมทั้งระบบ ซึ่งทำให้หน่วยงานต่างๆ ของไทยที่เกี่ยวข้องมีความเข้าใจในความหมาย รวมถึงรูปแบบต่าง ๆ ของความช่วยเหลือเพื่อพัฒนาอย่างเป็นทางการมากขึ้น อันจะส่งผลให้การจัดเก็บข้อมูลมีความถูกต้อง ครบถ้วนและสมบูรณ์สอดคล้องกับรูปแบบรายงานประจำปีที่ประเทศสมาชิก และไปให้สมาชิกของคณะกรรมการความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนา (DAC) ต้องเสนอต่อองค์กรเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (OECD) เป็นประจำทุกปี รวมถึงประเทศไทยด้วย

ในนามของรัฐบาลไทย สพร. ขอขอบคุณ UNDP ประเทศไทย ที่มีส่วนสำคัญในการสนับสนุนและผลักดันให้การจัดทำรายงานนี้สำเร็จลงได้ด้วยความสำเร็จ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่า รายงานนี้จะเป็นประโยชน์ทั้งโดยตรงและโดยอ้อมต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่มีส่วนร่วมในการอนุเคราะห์ข้อมูลแก่ สพร. ทั้งกระทรวงและแหล่งผู้ให้ความช่วยเหลือที่สำคัญต่าง ๆ รวมถึงผู้สนใจทั่วไปที่จะใช้รายงานนี้ในการดำเนินงานในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

(นางจิตริยา ปิ่นทอง)

ผู้อำนวยการสำนักงานความร่วมมือเพื่อพัฒนาระหว่างประเทศ

สารบัญ

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร	1
หลักการและเหตุผลของการที่ประเทศไทยให้ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาอย่างเป็นทางการแก่ประเทศอื่น: การเป็นหุ้นส่วนเพื่อการพัฒนา	3
กรอบยุทธศาสตร์ความร่วมมือเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศของไทย	7
คุณลักษณะที่สำคัญและพัฒนาการของการให้ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศของไทย	9
กระทรวงและหน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐที่ให้ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาอย่างเป็นทางการ และข้อมูลและการประสานงานด้านความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาอย่างเป็นทางการ	14
ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาอย่างเป็นทางการของไทยในปี 2550 – 2551	22
ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาอย่างเป็นทางการของไทยและเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ: กรณีศึกษาสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว	27
สาระสำคัญและบทสรุป: เสถียรภาพและแนวโน้มความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาอย่างเป็นทางการของไทย	33
ภาคผนวก 1: รายละเอียดความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาอย่างเป็นทางการของไทยในปีพ.ศ. 2550 – 2551	35
ภาคผนวก 2: ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาอย่างเป็นทางการที่ให้ประโยชน์แก่ทั้งสองฝ่าย: การส่งเสริมการค้าขายสินค้าสาธารณะข้ามพรมแดนในภูมิภาค	65
เอกสารอ้างอิง	68

รายงานความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาอย่างเป็นทางการของไทย

บทสรุป สำหรับผู้บริหาร

ประเทศไทยเป็นหนึ่งในประเทศผู้ให้ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาอย่างเป็นทางการ (ODA) โดยมีพันธะผูกพันระยะยาวในการพัฒนาระหว่างประเทศ และเพื่อการบูรณาการของภูมิภาคและอนุภูมิภาค และที่สำคัญที่สุดคือเพื่อพัฒนาประเทศเพื่อนบ้านในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง (Greater Mekong Sub-Region หรือ GMS)

ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนา ของไทยประกอบด้วยเงินให้เปล่า (grant) และเงินกู้ผ่อนปรน (soft loan) ที่รัฐบาลไทยให้แก่ประเทศกำลังพัฒนาอื่น ๆ นอกจากนี้ ยังประกอบด้วยเงินอุดหนุนที่ให้แก่องค์การสหประชาชาติ และเงินบริจาคธนาคารเพื่อการพัฒนาแห่งเอเชีย และองค์กรอื่น ๆ ที่ช่วยเหลือบรรดาประเทศกำลังพัฒนา รายงานฉบับนี้นับเป็นรายงานฉบับสมบูรณ์ฉบับแรกที่นำเสนอข้อมูลโครงการความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนา ต่าง ๆ โดยรวมของประเทศไทยให้แก่ประชาชนชาวไทย ข้าราชการไทย และชุมชนระหว่างประเทศ

ประเทศไทยเริ่มเป็นประเทศผู้ให้ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนา เมื่อปี 2535 หลังจากที่ได้ให้ความช่วยเหลือทางวิชาการด้านการฝึกอบรม และทุนการศึกษาเพื่อการพัฒนาประเทศในระยะเวลาหลายปี ด้วยเงินอุดหนุนจากประเทศญี่ปุ่นและจากประเทศผู้ให้รายอื่น ๆ ที่เป็นสมาชิกขององค์กรเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและกาพัฒนา (Organisation for Economic Cooperation and Development หรือ OECD) จนถึงปี 2539 ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนา ของไทยมีมูลค่าทั้งสิ้น 4,250 ล้านบาทหรือ 170 ล้านเหรียญสหรัฐ ซึ่งกว่าร้อยละ 90 ของความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนา ในปีนั้นได้ให้แก่ประเทศเพื่อนบ้านที่มีการพัฒนาน้อยที่สุด ได้แก่ กัมพูชา ลาว และพม่า

ในปี 2550-2551 ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนา ของไทยมีมูลค่ารวม 6,014 ล้านบาท หรือ 172 ล้านเหรียญสหรัฐ

เช่นเดียวกันกับในช่วงปี 2539 กว่าร้อยละ 90 ให้แก่ประเทศเพื่อนบ้านที่มีการพัฒนาน้อยที่สุด ซึ่งส่วนใหญ่ คือ ลาวและกัมพูชา (โปรดดูรายละเอียดในภาคผนวก 1 ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนา ของไทยในปี พ.ศ. 2550-2551)

การช่วยเหลือประเทศเพื่อนบ้านด้านการพัฒนาเป็นหนึ่งในนโยบายการต่างประเทศของไทยที่มีความสำคัญอยู่ในลำดับสูงสุด คณะกรรมการประสานการพัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน (กพบ.) ซึ่งมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธานเป็นผู้จัดทำนโยบายโดยรวม

ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนา ของไทยจำนวนมากที่ให้แก่ประเทศเหล่านี้ช่วยส่งเสริมให้มีการสาธารณสุขและการศึกษาที่ดีขึ้น ลดการค้ำมนุษย์และยาเสพติด และการสร้างถนน เขื่อน เครือข่ายพลังงานไฟฟ้าและโครงสร้างพื้นฐานอื่น ๆ ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนา ของไทยจึงเกี่ยวข้องกับปัญหาและโอกาสที่จะเกิดขึ้นระหว่างประเทศ โดยช่วยส่งเสริมสินค้าสาธารณะในภูมิภาคและ สินค้าสาธารณะระหว่างประเทศ (โปรดดูภาคผนวก 2) นอกจากนี้ ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนา ของไทยยังช่วยส่งเสริมการบูรณาการในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง กรณีศึกษาผลกระทบของความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนา ของไทยในประเทศหนึ่งเช่น ลาว แสดงให้เห็นว่า ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนา ของไทยมีส่วนช่วยสนับสนุนให้บรรลุเป้าหมายแห่งสหัสวรรษ (Millennium Development Goals หรือ MDGs) ทั้งโดยทางตรงและทางอ้อม

หน่วยงานหลักของรัฐบาลไทยที่ให้ ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนา คือ สำนักงานความร่วมมือเพื่อการพัฒนา ระหว่างประเทศ (สพร.) กระทรวงการต่างประเทศ ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย (ธสน. หรือ EXIM BANK) และสำนักงานความร่วมมือพัฒนาเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน (สพพ.) องค์การมหาชน ภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงการคลัง

สพร. สพพ. และกระทรวงอื่น ๆ อีก 17 กระทรวงให้ความช่วยเหลือในรูปของเงินให้เปล่า ซึ่งเป็นรูปแบบของความช่วยเหลือที่นิยมกันโดยทั่วไป เนื่องจากเงินให้เปล่าไม่เพิ่ม

¹ องค์กรสหประชาชาตินิยามประเทศที่มีการพัฒนาน้อยที่สุด (LDCs – Least Developed Countries) โดยดูจากรายได้ต่อหัว โครงสร้างทางเศรษฐกิจ ระดับของการศึกษาและสุขภาพ ประเทศที่มีการพัฒนาน้อยที่สุดในเอเชียประกอบด้วยบังคลาเทศ กัมพูชา ลาว พม่า เนปาล และติมอร์-เลสเต

สภาพการเป็นหนี้ให้แก่ประเทศคู่ร่วมมือ ความช่วยเหลือแบบเงินให้เปล่ามีอัตราร้อยละที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง แต่การให้เงินกู้ผ่อนปรน (soft loans) ยังคงเป็นความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนา ส่วนใหญ่ของไทย ในปี 2550-2551 ความช่วยเหลือในรูปแบบของเงินให้เปล่าคิดเป็นร้อยละ 20 ของความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนา ในขณะที่เงินกู้จาก EXIM BANK และสพพ. คิดเป็นร้อยละ 80

ในปี 2550 สพร.ได้กำหนดกรอบยุทธศาสตร์ความร่วมมือเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศของไทยซึ่งเสนอรูปแบบการให้ความช่วยเหลือโดยประสานความร่วมมือจากทุกหน่วยงาน และเกิดคุณลักษณะสำคัญของความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาของไทยในช่วงเวลาหลายปีที่ผ่านมา คุณลักษณะเหล่านี้รวมถึงความร่วมมือในรูปแบบเหนือ-ใต้-ใต้ (North-South-South) และใต้-ใต้ (South-South) การสนับสนุนการบูรณาการในระดับภูมิภาคและอนุภูมิภาค กิจกรรมต่าง ๆ ที่มาจากประสบการณ์การพัฒนาของไทย การสนับสนุนให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางของความรู้ความเชี่ยวชาญ การให้โครงการทุนศึกษา และฝึกอบรม การส่งเสริมรูปแบบของความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน และรูปแบบความช่วยเหลือระดับประชาชนต่อประชาชน การส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศกับประเทศคู่ร่วมมือ รวมถึงการท่องเที่ยวและการส่งเสริมการลงทุนโดยตรง (FDI) ของไทยในประเทศคู่ร่วมมือที่ยังประโยชน์ร่วมกัน

นอกจากนี้ สพร. ยังมีบทบาทนำในการเก็บรวบรวมข้อมูลการให้ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาของรัฐบาลไทยที่สมบูรณ์ขึ้น มีความร่วมมือในการให้ข้อมูลที่ดีขึ้นและมีแนวโน้มที่จะนำไปสู่การประสานงานที่ดียิ่งขึ้นระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาของไทยต่อไปในอนาคต

รูปแบบการให้ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนา ของไทย ตั้งแต่ปี 2539 มีลักษณะค่อนข้างคงที่ โดยมุ่งเน้นเป็นพิเศษในการพัฒนาประเทศเพื่อนบ้านและส่งเสริมสินค้าสาธารณะระหว่างประเทศที่เอื้อประโยชน์ต่อทั้งประเทศไทยและประเทศเพื่อนบ้าน อีกทั้งยังสนับสนุนการบูรณาการความร่วมมือของประเทศต่าง ๆ ในอนุภูมิภาค มูลค่าความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนา ที่ให้แก่ประเทศที่มีการพัฒนาน้อยที่สุดมีมากกว่าร้อยละ 90 มาโดยตลอด ซึ่งเป็นความช่วยเหลือในอัตราร้อยละที่สูงกว่าความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนา

จากประเทศคู่ให้อื่น ๆ ที่เป็นสมาชิก OECD มาก รูปแบบการให้ความช่วยเหลือในลักษณะแบบให้เปล่ามีแนวโน้มที่จะดำเนินต่อไป แม้ว่าวิกฤติทางการเงินในปี 2551-2552 จะทำให้ความช่วยเหลือดังกล่าวต้องลดลง ในระยะนี้ นอกจากนี้ข้อมูลเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนา ของไทยยังจะมีการปรับปรุงให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น อีกทั้งการประสานงานระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องของไทยก็มีแนวโน้มจะเพิ่มมากขึ้นด้วย

นักศึกษาเวียดนามร่วมโครงการโอมสเตย์

หลักการและเหตุผลของการที่ประเทศไทยให้ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาอย่างเป็นทางการแก่ประเทศอื่น : การเป็นหุ้นส่วนเพื่อการพัฒนา

บทนำ

ประเทศไทยได้เปลี่ยนสถานะเป็นผู้ให้ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาอย่างเป็นทางการ (ODA)² รายสำคัญ โดยมีพันธะ

ผูกพันระยะยาวต่อการพัฒนาระหว่างประเทศ ต่อการบูรณาการของภูมิภาคและอนุภูมิภาค ต่อการมีส่วนร่วมสนับสนุนเพื่อบรรลุเป้าหมายแห่งสหประชาชาติที่แปด (MDG 8)³ การเป็นหุ้นส่วนเพื่อการพัฒนาในระดับโลก (Global Partnership for Development) – และที่สำคัญเหนือสิ่งอื่นใดคือ การช่วยพัฒนาประเทศเพื่อนบ้านที่มีการพัฒนาน้อยที่สุด⁴ ในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง (GMS) อันได้แก่ กัมพูชา ลาว และพม่า

ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาฯ ของไทยประกอบด้วยความช่วยเหลือแบบให้เปล่า (grant) และเงินกู้ผ่อนปรน

² คณะกรรมการด้านความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนา (DAC) แห่งองค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (OECD) ได้ให้คำนิยามความหมายของ ODA ว่าหมายถึง ความช่วยเหลือจากหน่วยงานของรัฐบาลที่ให้แก่ประเทศกำลังพัฒนาและองค์กรพหุภาคีต่าง ๆ ส่วนที่ 1 ของบัญชีรายชื่อ DAC จะบ่งชี้รายชื่อประเทศที่มีคุณสมบัติที่จะได้รับความช่วยเหลือ ความช่วยเหลือแก่ประเทศที่ไม่ได้อยู่ในบัญชีรายชื่อดังกล่าวจะไม่เข้าข่ายเป็น ODA เงินสนับสนุนองค์กรระหว่างประเทศไม่ได้เข้าข่ายเป็น ODA ทั้งหมด เนื่องจากบางองค์กร เช่น องค์การอนามัยโลก (WHO) ดำเนินงานส่วนใหญ่ นอกเหนือจากประเทศกำลังพัฒนา การให้ความช่วยเหลือดังกล่าวจะต้องมีลักษณะผ่อนปรน และมีจุดประสงค์เพื่อการส่งเสริมการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสวัสดิภาพของประเทศกำลังพัฒนา "ลักษณะผ่อนปรน" จึงหมายถึง เงินให้เปล่า (grant) และมูลค่าที่แท้จริงของเงินกู้ซึ่งมีองค์ประกอบที่เทียบเท่ากับเงินให้เปล่า (grant equivalent) อย่างน้อยร้อยละ 10

³ ในปี 2548 กระทรวงการต่างประเทศและองค์การสหประชาชาติจัดพิมพ์รายงานเกี่ยวกับเงินบริจาคของประเทศไทยที่ให้แก่เป้าหมายการพัฒนาแห่งสหประชาชาติข้อที่ 8 (MDG 8) ซึ่งรวมถึง การให้ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาอย่างเป็นทางการ การให้การค้าแบบผ่อนปรนและการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (FDI) (โปรดดูเอกสารอ้างอิง)

⁴ องค์กรสหประชาชาติให้คำนิยามประเทศที่มีการพัฒนาน้อยที่สุด (LDCs) โดยดูจากรายได้ต่อหัว โครงสร้างทางเศรษฐกิจและระดับของการศึกษาและสุขภาพ ประเทศที่มีการพัฒนาน้อยที่สุดในทวีปเอเชีย ได้แก่ บังคลาเทศ กัมพูชา ลาว พม่า เนปาลและติมอร์-เลสเต

(concessionary loans) ที่รัฐบาลไทยให้แก่ประเทศกำลังพัฒนาอื่น ๆ นอกจากนี้ การให้ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนา ยังรวมถึงเงินที่ให้แก่องค์การสหประชาชาติ ธนาคารเพื่อการพัฒนาแห่งเอเชีย (ADB) และองค์กรอื่น ๆ ที่ช่วยเหลือประเทศกำลังพัฒนา

ประเทศผู้ให้จะต้องตัดสินใจร่วมกันกับประเทศผู้ร่วมมือว่า ความช่วยเหลือนั้นจะใช้เพื่อสนับสนุนในเรื่องใด ซึ่งหากจะให้ดีที่สุดแล้ว การตัดสินใจให้ความช่วยเหลือควรมีพื้นฐานอยู่บนแนวความคิดที่ชัดเจนเรื่องการพัฒนาและประโยชน์ในระดับชาติของทั้งสองประเทศ กลุ่มประเทศผู้ให้จะต้องอธิบายให้ประชาชนในประเทศ ผู้นำทางความคิด นักวิชาการ และเจ้าหน้าที่ภาครัฐทั้งหลายให้เข้าใจได้ว่า เหตุใดจึงต้องมีการให้ความช่วยเหลือดังกล่าว

รายงานเรื่องความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาของไทย ฉบับนี้เป็นรายงานฉบับสมบูรณ์ฉบับแรกที่น่าเสนอต่อสาธารณชน หน่วยงานต่างๆ ของไทย ตลอดจนหน่วยงานระหว่างประเทศต่างๆ เกี่ยวกับมูลค่าความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาของไทย วัตถุประสงค์และเหตุผลว่า ทำไมจึงมีการให้ความช่วยเหลือ

ประเทศไทยเปลี่ยนสถานะเป็นประเทศผู้ให้ความช่วยเหลือเพื่อพัฒนาอย่างเป็นทางการได้อย่างไร

ประเทศไทยได้เปลี่ยนสถานะเป็นประเทศผู้ให้ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนา ที่สำคัญประเทศหนึ่งในช่วงระยะเวลาหลายปีที่ผ่านมา โดยการดำเนินงานอย่างรอบคอบและค่อยเป็นค่อยไป การให้ความช่วยเหลือทางวิชาการกับต่างประเทศของไทย (Thai International Cooperation Programme - TICP) ได้เริ่มขึ้นในช่วงทศวรรษที่ 1960 ในขณะที่ประเทศไทยยังเป็นประเทศผู้รับความช่วยเหลือเพื่อพัฒนารายใหญ่รายหนึ่ง ปัจจุบันนี้ สำนักงานความร่วมมือเพื่อพัฒนาระหว่างประเทศ (สพร.) กระทรวงการต่างประเทศ เป็นผู้รับผิดชอบการให้ความช่วยเหลือทางวิชาการกับต่างประเทศของไทย

กิจกรรมการให้ความช่วยเหลือทางวิชาการครอบคลุมถึงการจัดการศึกษาและฝึกอบรมให้แก่นักศึกษาจากประเทศกำลังพัฒนาต่างๆ ในประเทศไทย และการส่งผู้เชี่ยวชาญไทยไปทำงานในประเทศกำลังพัฒนา สาขาที่เน้นให้ความช่วยเหลือเป็นพิเศษคือ การสาธารณสุข การศึกษา และการเกษตร ซึ่งเป็นการเพิ่มความเข้มแข็งในการพัฒนาของประเทศไทยด้วย

ความร่วมมือแบบเหนือ-ใต้-ใต้ นับเป็นรูปแบบที่น่าสนใจรูปแบบหนึ่ง โดยการริเริ่มของไทยและการสนับสนุนจากญี่ปุ่นและประเทศผู้ให้อื่น ๆ ที่เป็นสมาชิก OECD ประเทศไทยได้ให้ความช่วยเหลือแบบให้เปล่าเพื่อให้ความร่วมมือทางวิชาการ ทุนศึกษาและฝึกอบรมแก่ประเทศกำลังพัฒนาอื่น ๆ ซึ่งส่วนใหญ่คือประเทศเพื่อนบ้าน

เริ่มตั้งแต่ปี 2535 เป็นต้นมา รัฐบาลไทยเพิ่มการให้ความช่วยเหลือทางวิชาการแก่ต่างประเทศมากยิ่งขึ้น ในขณะที่รูปแบบความร่วมมือแบบเหนือ-ใต้-ใต้ยังคงดำเนินต่อไป (โปรดดูในส่วนที่ว่าด้วยโครงการการเป็นผู้ให้ร่วมกันและในกรอบ 2) ในปี 2539 ความร่วมมือทางวิชาการแก่ต่างประเทศแบบเงินให้เปล่าของรัฐบาลไทย โดยกระทรวงต่าง ๆ รวมเป็นมูลค่า 500 ล้านบาท (20 ล้านเหรียญสหรัฐ) ในปีเดียวกัน ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย (ธสน.) ได้ให้เงินกู้แก่พม่าเพื่อการก่อสร้างสนามบินมูลค่า 3,750 ล้านบาท (150 ล้านเหรียญสหรัฐ) เงินกู้ดังกล่าวมีลักษณะเป็นความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาตามเกณฑ์ของ OECD ดังนั้น ก่อนวิกฤติเศรษฐกิจเอเชีย ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาของไทยจึงมีมูลค่ารวมทั้งหมดสูงถึง 4,250 ล้านบาท หรือ 170 ล้านเหรียญสหรัฐ และในปี 2539 คิดเป็นร้อยละ 0.13 ของรายได้มวลรวมประชาชาติ (GNI) ซึ่งเท่ากับปี 2545-2546

ผลสืบเนื่องมาจากวิกฤติเศรษฐกิจเอเชีย การให้ความช่วยเหลือทางวิชาการแก่ต่างประเทศของไทย และโครงการความช่วยเหลือให้เปล่าอื่นๆ ได้ลดลงเหลือเพียง 123 ล้านบาทในปี 2542 และหลังจากนั้นมา เงินช่วยเหลือแบบให้เปล่าของรัฐบาลไทยได้ทยอยเพิ่มขึ้นจนถึงระดับเดียวกับปีก่อนเกิดวิกฤติ⁵

⁵ ตามมูลค่าที่แท้จริง ยอดรวม ODA ก่อนวิกฤติเศรษฐกิจมีจำนวนสูงกว่ายอดในบางปีรวมถึงปี 2550-2551 เพราะค่าเงินบาทก่อนวิกฤติมีมูลค่ามากกว่า (มีกำลังซื้อมากกว่า) ค่าเงินบาทหลังวิกฤติ

มูลค่าความช่วยเหลือรวมในปัจจุบัน และเหตุผล

ในปี พ.ศ. 2550 – 2551 รัฐบาลไทยให้ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาคิดเป็นมูลค่าทั้งสิ้น 6,014 ล้านบาท หรือ 172 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ส่วนใหญ่ให้แก่ประเทศเพื่อนบ้านในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง คือ กัมพูชา ลาว พม่า และเวียดนาม

หน่วยงานหลักๆของรัฐบาลที่ให้ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนา คือ สำนักงานความร่วมมือเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศ (สพร.) ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย (ธสน.) และ สำนักงานความร่วมมือพัฒนาเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน (สพพ.) (องค์การมหาชน) ในปี 2550-2551 สพร. ให้ความช่วยเหลือแบบให้เปล่าร้อยละ 40 แก่ลาว กัมพูชา เวียดนาม และพม่า ส่วนเงินช่วยเหลือแบบให้เปล่าและเงินกู้ทั้งหมดของสพพ. และเงินกู้ของ ธสน. ให้แก่ลาว และกัมพูชา

เหตุผลในการพัฒนาและการคัดเลือกประเทศผู้รับความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาของไทยนั้น ที่ปรึกษาอาวุโสประจำสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติผู้หนึ่งกล่าวในงานสัมมนาเชิงปฏิบัติการเรื่องประสิทธิภาพของความช่วยเหลือในปี พ.ศ. 2551 ไว้ว่า

“ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ หรือ จีดีพีของไทยได้เพิ่มขึ้นจาก 4.5 ล้านล้านบาทในปี พ.ศ. 2543 เป็น 7.75 ล้านล้านบาทโดยประมาณในปี พ.ศ. 2549 ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศต่อหัวของไทยในขณะนี้สูงกว่าของประเทศเพื่อนบ้านในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงอยู่สี่ถึงห้าเท่า อันได้แก่ กัมพูชา พม่า ลาว เวียดนาม และจังหวัดยูนนานของจีน จุดมุ่งหมายของการช่วยเหลือประเทศเพื่อนบ้านของไทยคือ เพื่อลดช่องว่างดังกล่าว และเพื่อช่วยให้ประเทศเพื่อนบ้านเหล่านั้นมีรายได้ดีขึ้น มีสภาพความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ตลอดจนเพื่อลดปัญหาชายแดน เช่น การอพยพย้ายถิ่นที่ผิดกฎหมาย การลักลอบนำเข้าสินค้า และยาเสพติด”

สาขาสำคัญในการให้ความช่วยเหลือของไทย ได้แก่

- การคมนาคมขนส่ง - ปรับปรุงการเชื่อมโยงทางโครงสร้างพื้นฐานในภูมิภาค
- การโทรคมนาคม - พัฒนาเครือข่ายที่เป็นแกนหลักของภูมิภาค
- พลังงาน - ส่งเสริมพลังงานทางเลือก และความมั่นคงด้านพลังงาน
- เกษตรกรรม - ส่งเสริมการผลิตร่วมผ่านการเกษตรแบบมีสัญญา (contract farming)
- การท่องเที่ยว - ส่งเสริมการเชื่อมโยงระหว่างระบบนิเวศและการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของภูมิภาค
- การค้าและการลงทุน - ปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับ และกระบวนการศุลกากร
- สิ่งแวดล้อม - อนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพและลดการเสื่อมทำลายของสิ่งแวดล้อมเนื่องจากการพัฒนา

ดังนั้น เหตุผลหลักที่รัฐบาลไทยให้ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนา คือ เพื่อลดช่องว่างของรายได้และเพื่อปรับปรุงมาตรฐานการครองชีพในประเทศเพื่อนบ้านให้ดีขึ้น การพัฒนาที่ประสบความสำเร็จของประเทศเหล่านี้จึงมีความสำคัญอยู่ในลำดับสูงสุดของนโยบายการต่างประเทศของไทย โดยมี “คณะกรรมการประสานการพัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน” (กพบ.) เป็นผู้กำหนดนโยบายโดยรวม และมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน

ในแง่มุมมองหนึ่ง ความช่วยเหลือแก่ประเทศเพื่อนบ้านสะท้อนให้เห็นถึงความรับผิดชอบด้านศีลธรรมต่อประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่ยังคงมีความเป็นอยู่อย่างยากจนและขาดแคลน อีกด้านหนึ่ง ในอนุภูมิภาคนี้มีคุณค่าและรากฐานทางวัฒนธรรมที่ร่วมกัน และยังได้รับผลกระทบจากข้อตกลงต่างๆ ในระดับภูมิภาคและอนุภูมิภาค เช่น อาเซียน หรือ สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Association of Southeast Asian Nations: ASEAN) อาฟต้า หรือ ข้อตกลงเขตการค้าเสรีอาเซียน (ASEAN Free Trade Area : AFTA) และ อนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง (GMS) ตลอดจนข้อตกลงระดับภูมิภาคและอนุภูมิภาคที่ประเทศไทยจัดตั้งขึ้น ได้แก่ ยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจ อิระวดี-เจ้าพระยา-แม่โขง (Ayeyawady-Chao Phraya-Mekong

Economic Cooperation Strategy: ACMECS) ความริเริ่มแห่งอ่าวเบงกอลสำหรับความร่วมมือหลากหลายสาขาทางวิชาการและเศรษฐกิจ (Bay of Bengal Initiative for Multi-Sectoral Technical and Economic Cooperation: BIMSTEC) และ ความร่วมมือลุ่มแม่น้ำโขง-คงคา (Mekong – Ganga Cooperation: MGC) (ดูกรอบ 1) และจะเป็นการดีที่มากสำหรับประเทศไทย หากประเทศเพื่อนบ้านจะเติบโตและประสบความสำเร็จไปด้วยกัน แทนที่จะต้องโดดเดี่ยวหยุดอยู่กับที่และขาดความมั่นคง ดังนั้นความสำเร็จในการลดช่องว่างของความแตก ต่างระหว่างรายได้และมาตรฐานการครองชีพระหว่างไทยและประเทศเพื่อนบ้านจึงมีผลลัพธ์ที่เอื้อประโยชน์ให้กับทั้งสองฝ่าย (win-win) นั่นคือ มีผลดีทั้งสำหรับประเทศเพื่อนบ้านและสำหรับประเทศไทย ช่วยให้เกิดการเจริญเติบโตอย่างยั่งยืนของอนุภูมิภาคและความมั่งคั่งที่เพิ่มขึ้นของประชาชน

กรอบ 1: ข้อตกลงระดับภูมิภาคและอนุภูมิภาคที่ริเริ่มโดยประเทศไทยซึ่งครอบคลุมประเทศในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง

ACMECS: ยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจ อิระวดี-เจ้าพระยา-แม่โขง ก่อตั้งขึ้นในปี 2546 เพื่อส่งเสริมการพัฒนาและความร่วมมือระหว่างกัมพูชา ลาว พม่า ไทยและเวียดนาม ACMECS มีโครงการกว่า 200 โครงการในด้านการค้า การอำนวยความสะดวกด้านการลงทุน การเกษตร อุตสาหกรรมการขนส่ง การท่องเที่ยวและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

BIMSTEC: การริเริ่มแห่งอ่าวเบงกอลสำหรับความร่วมมือหลากหลายสาขาทางวิชาการและเศรษฐกิจ ก่อตั้งขึ้นในปี 2540 เพื่อส่งเสริมการพัฒนาและความร่วมมือระหว่างบังคลาเทศ ภูฏาน อินเดีย พม่า เนปาล ศรีลังกา และไทย กิจกรรมของ BIMSTEC เน้นด้านการบรรเทาปัญหาความยากจน การค้าและการลงทุน พลังงาน การคมนาคมขนส่ง และการสื่อสาร การท่องเที่ยว การประมง และการปกป้องรักษาความหลากหลายทางชีวภาพ

MGC: ความร่วมมือลุ่มแม่น้ำโขง-คงคาเป็นข้อตกลงที่จัดตั้งขึ้นในปี 2543 เพื่อส่งเสริมการพัฒนาระหว่างกัมพูชา อินเดีย ลาว พม่า ไทยและเวียดนาม ขอบเขตของความร่วมมือรวมถึงด้านการท่องเที่ยว วัฒนธรรม การศึกษา การคมนาคมขนส่ง และการสื่อสาร ความร่วมมือที่ดำเนินการมากที่สุดคือด้านการคมนาคมขนส่ง ซึ่งได้แก่โครงการสร้างถนนเชื่อมอินเดีย พม่าและไทย

สาขาและกิจกรรมต่าง ๆ ที่ไทยให้ความช่วยเหลือมีแนวโน้มที่จะให้ผลลัพธ์อันเป็นประโยชน์แก่ทั้งสองฝ่าย ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนา ที่ไทยดำเนินการส่วนใหญ่จะมุ่งเน้นที่ปัญหาและโอกาสที่จะเกิดขึ้นบริเวณชายแดนโดยตรง ปัญหาชายแดนดังกล่าวรวมถึงโรคภัยไข้เจ็บ ผู้ลี้ภัยผู้อพยพย้ายถิ่น มลภาวะทางอากาศ มลภาวะทางน้ำ โรคไข้หวัดนก การค้ามนุษย์และยาเสพติด ส่วนโอกาสที่เกิดขึ้นบริเวณชายแดน จะรวมถึงสะพาน ถนน ระบบโทรคมนาคม ระบบแม่น้ำ สายส่งไฟฟ้า ท่อส่งก๊าซ สารสนเทศ และการค้าระหว่างประเทศ (รวมถึงการท่องเที่ยว)

การที่ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนา ช่วยจัดการปัญหาชายแดนและช่วยสร้างเสริมผลประโยชน์บริเวณชายแดนทำให้เกิดการผลิต "สินค้าในภูมิภาค" (regional public goods) ซึ่งหมายถึง สินค้าสาธารณะข้ามพรมแดน (cross-border public goods) สินค้าเหล่านี้ช่วยส่งเสริมให้เกิดการบูรณาการในอนุภูมิภาค ตัวอย่างเช่น การช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาที่ช่วยสร้างถนนในกัมพูชา ลาว พม่า จะช่วยเพิ่มการค้าระหว่างอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง กับทางตอนใต้ของจีน และกับจังหวัดทางภาคเหนือและภาคกลางของเวียดนาม การสร้างถนนในกัมพูชาจะช่วยเพิ่มการค้าของไทยที่มีกับกัมพูชา และกับจังหวัดทางภาคเหนือและภาคกลางของเวียดนาม การสร้างเขื่อนผลิตไฟฟ้าพลังน้ำในลาวและการเชื่อมโยงเครือข่ายพลังงานไฟฟ้าจะสร้างความสะดวกที่เพิ่มขึ้นอย่างมากให้แก่ลาวในการส่งออกพลังงานไฟฟ้า และจะทำให้ไทยและประเทศในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงมีแหล่งพลังงานที่ไม่ต้องอาศัยเชื้อเพลิงฟอสซิล ดังนั้น จึงไม่ต้องห่วงกังวลกับความไม่แน่นอนเรื่องปริมาณและราคาของเชื้อเพลิงฟอสซิลอีก ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนา ลักษณะนี้จึงเป็นประโยชน์ทั้งแก่ประเทศผู้รับและประเทศไทย ช่วยส่งเสริมการบูรณาการของอนุภูมิภาค ช่วยการพัฒนาอย่างยั่งยืนของอนุภูมิภาค ตลอดจนปรับปรุงมาตรฐานการครองชีพของประชาชนให้ดีขึ้น

ดังนั้น ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาของไทยจึงสมควรมุ่งเน้นโอกาสเหล่านี้เพื่อส่งเสริมให้เกิดสินค้าสาธารณะข้ามพรมแดนและบูรณาการของอนุภูมิภาค (โปรดดูรายละเอียดและคำอธิบายเรื่องสินค้าสาธารณะข้ามพรมแดนในภาคผนวก 2)

คณะผู้แทนจากแอฟริกาและเอเชียใต้ศึกษาดูงานด้านเศรษฐกิจพอเพียง
ที่อำเภอหนองจอก กรุงเทพฯ (พฤษภาคม 2551)

กรอบยุทธศาสตร์ความร่วมมือเพื่อการพัฒนา ระหว่างประเทศไทย

ในปี พ.ศ. 2550 สำนักงานความร่วมมือเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศ (สพร.) ได้ริเริ่มการพัฒนากรอบยุทธศาสตร์ห้าปีของการให้ความร่วมมือเพื่อพัฒนากับต่างประเทศของประเทศไทย กรอบยุทธศาสตร์ดังกล่าวได้รับการพิจารณาทบทวนและเห็นชอบโดยคณะกรรมการนโยบายความร่วมมือทางเศรษฐกิจและวิชาการกับต่างประเทศ ซึ่งมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศเป็นประธาน และมีกรรมการจากกระทรวงหลัก ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการให้ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาฯ รวมทั้ง องค์กรตัวแทนของภาคเอกชน ได้แก่ สภาหอการค้าไทย และสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย นอกจากนี้ กรอบยุทธศาสตร์นี้ยังสะท้อนถึงปฏิญญาปารีสว่าด้วยประสิทธิภาพของความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาซึ่งประเทศไทยร่วมเป็นสมาชิกด้วย

กรอบยุทธศาสตร์ที่สพร. จัดทำขึ้นมีดังนี้:

พันธกิจ:

1. การให้ความร่วมมือทางวิชาการในสาขาที่ประเทศไทยมีความพร้อมและเป็นที่ยอมรับในแนวทางปฏิบัติที่ดีเป็นกลไกสำคัญในการส่งเสริมนโยบายด้านการต่างประเทศ
2. การให้ความรู้เพื่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โดยมุ่งการเสริมสร้างสมรรถนะทั้งในระดับบุคคลและสถาบัน
3. การส่งเสริมองค์ความรู้ให้กับประเทศผู้รับให้สามารถจัดการความรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพในอันที่จะนำไปสู่ความยั่งยืนในที่สุด
4. ความร่วมมือเพื่อการพัฒนาเป็นกลไกและเครื่องมืออันสำคัญต่อการเป็นตัวเร่ง รวมทั้ง ช่วยส่งเสริมความร่วมมือด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมในระดับภูมิภาคและอนุภูมิภาค
5. การร่วมมือแบบหุ้นส่วนร่วมกับแหล่งผู้ให้ที่สำคัญในการให้ความช่วยเหลือประเทศกำลังพัฒนาอื่น ๆ

วัตถุประสงค์:

1. เพื่อช่วยเหลือประเทศกำลังพัฒนาในการเพิ่มขีดความสามารถเพื่อการแก้ไขปัญหาความยากจน และการบรรลุถึงการพัฒนาอย่างยั่งยืนของประเทศกลุ่มเป้าหมายของไทย โดยดำเนินการในทิศทางที่สอดคล้องกับผลประโยชน์ของทั้งสองฝ่าย
2. เพื่อเสริมสร้างให้เกิดความร่วมมือในระดับภูมิภาคและอนุภูมิภาคที่สำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมอันจะนำไปสู่การมีผลประโยชน์ร่วมกันในภูมิภาค
3. เพื่อขยายความร่วมมือในแบบหุ้นส่วนกับแหล่งผู้ให้ที่สำคัญในการผลักดันให้ไทยมีบทบาทอย่างกว้างขวางในภูมิภาคเอเชีย แอฟริกา และลาตินอเมริกา ในการร่วมพัฒนาประเทศกำลังพัฒนาในภูมิภาคดังกล่าว
4. เพื่อส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางของความร่วมมือเพื่อการพัฒนาในสาขาวิชาการต่างๆ ที่ไทยมีความพร้อมในอันที่จะเป็นแหล่งของการศึกษาและฝึกอบรมนานาชาติ

เป้าหมาย:

1. เพื่อให้เกิดความสัมพันธอันดีและการเสริมสร้างความไว้นื้อเชื่อใจที่ประเทศต่างๆ มีต่อประเทศไทย
2. เพื่อให้ความร่วมมือเพื่อการพัฒนามีส่วนช่วยในการผลักดันให้มีการขยายตัวทางด้านการค้า การลงทุนของไทย และประเทศคู่ร่วมมือเพิ่มมากขึ้น
3. เพื่อส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และวิชาการของประเทศไทยและประเทศคู่ร่วมมือทั้งในระดับทวีป ภูมิภาค อนุภูมิภาคและภูมิภาค
4. เพื่อส่งเสริมให้มีความร่วมมือและการแลกเปลี่ยนภาคประชาชนให้มากยิ่งขึ้นอันจะนำไปสู่ความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศ

ยุทธศาสตร์:

1. การส่งเสริมและสนับสนุนบทบาทของไทยในการเป็นศูนย์กลางด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในระดับนานาชาติ
2. การส่งเสริมบทบาทและขีดความสามารถของผู้เชี่ยวชาญอาสาสมัคร และสถาบันของประเทศไทยสู่สากล

3. การส่งเสริมแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
4. การดำเนินงานความร่วมมือเพื่อการพัฒนาเชิงรุก
5. การส่งเสริมความร่วมมือเพื่อการพัฒนาในระดับภูมิภาคและอนุภูมิภาค
6. การขยายความร่วมมือแบบหุ้นส่วนเพื่อการพัฒนา
7. การส่งเสริมความร่วมมือภาครัฐ-เอกชน และภาคประชาสังคม ในการดำเนินงานความร่วมมือเพื่อการพัฒนา

ในเบื้องต้น กรอบยุทธศาสตร์ความร่วมมือของสพร. ดังกล่าวใช้กับโครงการความร่วมมือของสพร. เท่านั้น แต่เนื่องจากหน่วยงานผู้ให้อื่น ๆ ของรัฐได้ร่วมพิจารณากรอบยุทธศาสตร์นี้ด้วย จึงมีแนวโน้มว่าจะส่งผลในวงกว้างมากขึ้นในอนาคต หากหน่วยงานผู้ให้ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาอื่น ๆ ใช้หลักการที่ใกล้เคียงกับยุทธศาสตร์นี้ยิ่งขึ้น

ตัวอย่างเช่น สำนักงานความร่วมมือพัฒนาเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน (สพพ.) (องค์การมหาชน) ในอดีตนั้น ดำเนินงานตามผู้บริหารและกระบวนการแบบไทยในการคัดเลือกโครงการที่จะให้เงินกู้ ประชาชนในประเทศคู่ร่วมมือไม่มีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจเท่าใดนัก ขณะนี้ สพพ. ได้เริ่มใช้กระบวนการตัดสินใจจากระดับล่างมากขึ้น โดยที่ประเทศคู่ร่วมมือมีส่วนร่วมเต็มที่

กรอบยุทธศาสตร์นี้ไม่ได้ระบุเงื่อนไขสำหรับการให้ความร่วมมือที่ไม่มีข้อผูกพัน (untied ODA) ของปฏิญญาปารีสอย่างชัดเจน หรือเป้าหมายของ OECD เพื่อความช่วยเหลือแก่ภาคสังคม อย่างไรก็ตาม ผลการประเมินการปฏิบัติตามปฏิญญาปารีสเมื่อไม่นานมานี้แสดงให้เห็นว่าสมาชิก OECD บางประเทศกำลังพยายามทำตามเงื่อนไขของปฏิญญาอย่าง "ค่อยเป็นค่อยไป" เท่านั้น

ดังนั้น จึงเป็นไปได้ว่าประเทศไทยจะค่อย ๆ มีพัฒนาการในการปฏิบัติตามวัตถุประสงค์ เป้าหมายและยุทธศาสตร์ของสพร. ตามเป้าหมายของปฏิญญาปารีสและตามเป้าหมายของ OECD ในการสนับสนุนทางด้านสังคมและการให้ความช่วยเหลือโดยไม่มีข้อผูกพัน

คุณลักษณะที่สำคัญและพัฒนาการของการให้ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศของไทย

คุณลักษณะที่สำคัญของความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาของไทย และโครงการความร่วมมือระหว่างประเทศของไทย ตั้งแต่เริ่มต้น ได้รวมไว้ในกรอบยุทธศาสตร์ความร่วมมือเพื่อการพัฒนาของ สพร.มาตั้งแต่ช่วงทศวรรษที่ 1960 คุณลักษณะเหล่านี้ ได้แก่:

สนับสนุนการพัฒนาของประเทศเพื่อนบ้าน — เป็นวัตถุประสงค์ที่สำคัญที่สุดของความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาของไทย คุณลักษณะอื่น ๆ อีกหลายประการก็สนับสนุนวัตถุประสงค์พื้นฐานนี้

ส่งเสริมการบูรณาการของภูมิภาคและอนุภูมิภาค — ความร่วมมือเพื่อการพัฒนาในระดับภูมิภาคและอนุภูมิภาคที่นำไปสู่การบูรณาการที่เพิ่มขึ้นนับเป็นวัตถุประสงค์ที่เกี่ยวข้องกับการให้ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาของไทย และได้รับการสนับสนุนจากการตกลงในระดับภูมิภาคและอนุภูมิภาคที่ประเทศไทยและประเทศคู่ร่วมมือต่าง ๆ ร่วมกันให้แก่ประเทศเพื่อนบ้าน วัตถุประสงค์ข้อนี้ได้รับการสนับสนุนจาก ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนา ของไทยที่ช่วยส่งเสริมสินค้าสาธารณะข้ามพรมแดน และจากกิจกรรมอื่น ๆ ในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงที่ได้รับการสนับสนุนจากธนาคารเพื่อการพัฒนาแห่งเอเชีย ประเทศญี่ปุ่น และผู้ให้ต่าง ๆ

ความร่วมมือแบบใต้-ใต้ (South-South Cooperation) — หนึ่งในรูปแบบย่อยของความร่วมมือในลักษณะนี้ คือ “ความร่วมมือทางวิชาการระหว่างประเทศกำลังพัฒนา (TCDC)” ซึ่งตัวอย่างที่ดีที่สุดคือ งานของสพร. ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และการสร้างขีดความสามารถกับประเทศคู่ร่วมมือ รูปแบบความร่วมมือใต้-ใต้นี้เป็นหัวใจสำคัญของความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนา ของไทยในภาพรวม ซึ่งรวมถึงความช่วยเหลือแก่องค์กรระหว่างประเทศและองค์กร

โครงการก่อสร้างเส้นทางรถไฟเชื่อมต่อระหว่างจังหวัดหนองคาย-ทวนาแล้ง ประเทศลาว

ในระดับภูมิภาคนั้นคือ เพื่อช่วยพัฒนาและลดความยากจนของประเทศทางซีกโลกใต้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศที่มีการพัฒนาน้อยที่สุดในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง ประเทศอื่น ๆ ในเอเชีย และนอกเหนือไปจากภูมิภาคนี้⁶

การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และการพัฒนาขีดความสามารถ — เป็นเรื่องที่มีความสำคัญตั้งแต่เริ่มต้นโครงการความช่วยเหลือเพื่อพัฒนาแบบทวีภาคีของไทย นักศึกษาและเจ้าหน้าที่จากประเทศคู่ร่วมมือได้รับการสนับสนุนทุนให้เข้าศึกษาในชั้นอุดมศึกษาและการฝึกอบรมในประเทศไทย มีการจัดหาผู้เชี่ยวชาญไทยและโครงการความช่วยเหลือทางด้านวิชาการอื่น ๆ เพื่อช่วยจัดตั้งสถาบันต่าง ๆ ในประเทศคู่ร่วมมือ วัตถุประสงค์โดยรวมคือเพื่อช่วยลดปัญหาความยากจนและส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืนในประเทศคู่ร่วมมือทั้งในและนอกภูมิภาค ในปัจจุบันกิจกรรมเหล่านี้ได้รับการสนับสนุนเพิ่มขึ้นจากข้อตกลงความร่วมมือระดับทวีภาคีกับประเทศคู่ร่วมมือในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง

ความร่วมมือแบบเหนือ-ใต้-ใต้ (North-South-South Cooperation) — รูปแบบของความร่วมมือนี้มีมาตั้งแต่ประเทศไทยเริ่มให้ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนา และเรียกกันว่า “ความร่วมมือแบบไตรภาคี” (trilateral cooperation) มีตัวอย่างคือ โครงการความร่วมมือของสพร. กับประเทศญี่ปุ่น คือ “ความร่วมมือไทย-ญี่ปุ่น ระยะที่ 2 (JTTP II)” ซึ่งดำเนินงานผ่านข้อตกลงความร่วมมือระดับ

⁶ จีนและอินเดียเป็นผู้ให้แบบใต้-ใต้รายใหญ่ (Myers 2007) แต่ประเทศทั้งสองนี้ยังไม่ได้จัดพิมพ์รายงานฉบับสมบูรณ์ที่ว่าด้วยโครงการ ODA โครงการดังกล่าวของจีนในกลุ่มประเทศอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงมีขนาดใหญ่มาก ODA จีนที่ให้แก่ลาวในปี 2549 มีมูลค่า 280 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และ ODA จีนที่ให้แก่กัมพูชาในปี 2550 มีมูลค่า 600 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

ภูมิภาคต่าง ๆ เช่น ACMECS, ASEAN, BIMSTEC และ GMS โครงการดังกล่าวนี้สนับสนุนการฝึกอบรมในประเทศไทยแก่ผู้รับทุนจากประเทศที่ระบุไว้ในข้อตกลง และการจัดหาผู้เชี่ยวชาญไทยไปปฏิบัติงานยังประเทศเหล่านั้น งบประมาณสนับสนุนกิจกรรมเหล่านี้มาจากทั้งรัฐบาลญี่ปุ่นและรัฐบาลไทย

แผนงานหุ้นส่วนความร่วมมือระหว่างประเทศผู้ให้ – แผนงานนี้วิวัฒนาการมาจากรูปแบบความร่วมมือแบบเหนือ-ใต้-ได้ ปัจจุบันประเทศไทยมีข้อตกลงความร่วมมือกับองค์กรระหว่างประเทศต่าง ๆ เช่น ADB, UNDP, UNFPA, UNICEF, WHO และธนาคารโลก และยังมีข้อตกลงเป็นพันธมิตรกับกลุ่มประเทศผู้ให้ที่เป็นสมาชิก OECD ได้แก่ ออสเตรเลีย แคนาดา เดนมาร์ก ฝรั่งเศส เยอรมัน ยังการี ญี่ปุ่น สิงคโปร์ สวีเดน และสหรัฐอเมริกา กิจกรรมจำนวนมากภายใต้ข้อตกลงเหล่านี้มุ่งเน้นให้แก่กลุ่มประเทศในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กัมพูชา ลาว และพม่า (ดูกรอบ 2)

ข้อตกลงเหล่านี้เป็นโอกาสให้สพร. และหน่วยงานผู้ให้อื่น ๆ ของไทยได้เรียนรู้แนวทางการปฏิบัติที่ดีที่สุด (best practices) และอาจหลีกเลี่ยงข้อผิดพลาดซึ่งประเทศผู้ให้ที่เป็นสมาชิก OECD ได้เคยทำมาในอดีต การทำงานร่วมกับผู้ให้อื่น ๆ จะช่วยให้เกิดการทำงานที่สอดคล้องประสานกันดียิ่งขึ้นระหว่างโครงการความช่วยเหลือของประเทศเหล่านั้นและไทย เช่นในกรณีของโครงการ JTPP II ซึ่งการทำงานสอดคล้องประสานกันเป็นวัตถุประสงค์หนึ่งในปฏิญญาปารีส

กรอบ 2: ตัวอย่างของโครงการความร่วมมือในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงระหว่างสพร. และผู้ให้จากกลุ่ม OECD

- ออสเตรเลีย** – โครงการป้องกันการค้ามนุษย์และการแก้ไขปัญหานักกัมพูชา ลาว และพม่า
- แคนาดา** – โครงการบูรณาการทางเศรษฐกิจของ APEC สำหรับประเทศกัมพูชา ลาว พม่า และเวียดนาม โครงการด้านโรคเอชไอวี เอดส์ตามแนวชายแดน
- ฝรั่งเศส** – การศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการสร้างทางรถไฟในลาว โครงการภายใต้กรอบ ACMECS ในกัมพูชาทุนการศึกษากาญจนาภิเษกระดับปริญญาเอกสำหรับนักศึกษาจากประเทศกัมพูชา ลาว และพม่า และโครงการด้านเทคโนโลยีชีวภาพสำหรับประเทศกัมพูชา ลาว และพม่า
- สหรัฐอเมริกา** – โครงการนาร่องเพื่อการเตรียมความพร้อมในโรงพยาบาลสำหรับการระบาดของไข้หวัดใหญ่ในประเทศกัมพูชา ลาว และพม่า

ประสบการณ์การพัฒนาของไทย – การให้ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาแก่ต่างประเทศของไทยบางส่วนเริ่มต้นจากบทเรียนในการพัฒนาของไทย โครงการของสพร. และโครงการอื่น ๆ ของกระทรวงต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องนับเป็นตัวอย่างที่ดี บทเรียนจากการพัฒนาของไทยมีความสำคัญอย่างยิ่งซึ่งประเทศไทยได้ใช้ผลสำเร็จจากการแก้ปัญหาต่างๆ เช่นเดียวกับประเทศเพื่อนบ้าน และประเทศกำลังพัฒนาอื่น ๆ กำลังเผชิญอยู่ ขั้นตอนเหล่านี้รวมถึงการพัฒนาด้านการเกษตร การส่งออก การส่งเสริมการศึกษาระดับพื้นฐานและระดับกลาง การส่งเสริมสาธารณสุข ซึ่งรวมถึงการป้องกันโรคเอชไอวี เอดส์ ทั้งนี้ สาขาในการพัฒนา 3 สาขาหลักของโครงการความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนากับต่างประเทศของไทย ตั้งแต่แรกเริ่มจนถึงปัจจุบัน ได้แก่ การเกษตร การศึกษา และสาธารณสุข

ความพยายามในสาขาต่าง ๆ เหล่านี้ยังดำเนินต่อไป ตัวอย่างในปัจจุบันได้แก่ โครงการความร่วมมือระหว่างไทย-กัมพูชา ด้านใช้เลือดออกแดงที่ โครงการฝึกอบรมคลินิกในลาว การฝึกอบรมการพยาบาลด้านเนื้องอกในภูฏาน โครงการความช่วยเหลือเรื่องไข้หวัดนกในกัมพูชา โครงการให้ทุนการศึกษาสำหรับประเทศเพื่อนบ้าน และโครงการความร่วมมือในกรอบ ACMECS-AC5 ด้านการผลิตเมล็ดพันธุ์ลูกผสมสำหรับกลุ่มประเทศ ACMECS

ขั้นตอนการพัฒนาที่สำคัญอื่น ๆ ในการพัฒนาของไทยรวมถึง การผลิตสินค้าส่งออกที่ใช้แรงงานคนเป็นหลัก การส่งเสริม การท่องเที่ยวและภาคบริการอื่น ๆ การเปลี่ยนเข้าสู่การผลิตที่ เน้นเทคโนโลยีขั้นสูงและการส่งออก และการสร้างห่วงโซ่การ จัดหาสินค้าชายแดน การทำการเกษตรแบบมีสัญญา (con- tract farming) และการแปรรูปอาหาร การศึกษาขั้นอุดมศึกษา ที่แพร่หลาย การพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ การธนาคาร การปกป้องและฟื้นฟูสิ่งแวดล้อม และพลังงานทดแทน โครงการความช่วยเหลือของสพร. และกระทรวงต่าง ๆ ก็ ดำเนินการในสาขาเหล่านี้ด้วยเช่นกัน ตัวอย่างในปัจจุบัน ได้แก่ ศูนย์แห่งความเป็นเลิศด้านเทคโนโลยีพลังงานและ สิ่งแวดล้อมที่ให้แก่เวียดนาม เนปาล และศรีลังกา

ความช่วยเหลือในระดับประชาชน – เป้าหมายนี้เป็นหนึ่งใน กรอบยุทธศาสตร์ความร่วมมือเพื่อพัฒนาระหว่าง ประเทศของสพร. ตัวอย่างที่ดีที่สุดในเรื่องนี้ได้แก่ โครงการ ให้ทุนการศึกษาและฝึกอบรมของสพร. และกระทรวงต่าง ๆ ที่ให้แก่เจ้าหน้าที่ต่างชาติให้เข้ามาศึกษาต่อในระดับ ปริญญาตรีและในระดับบัณฑิตศึกษาในประเทศไทย ผู้รับทุน เหล่านี้ไม่เพียงแต่จะได้รับปริญญาแต่ยังได้เรียนรู้เกี่ยวกับ การพัฒนาและวัฒนธรรมของไทย นอกจากนี้ พวกเขายังได้ มีโอกาสสร้างมิตรภาพอันยั่งยืนกับคณาจารย์และเพื่อน นักศึกษาชาวไทยเป็นการสร้างเครือข่ายที่จะยั่งยืนไปตลอด ชีวิต นักศึกษาเหล่านี้จะเปรียบเสมือนทูตสันถวไมตรีและมีทัศนคติที่ดีต่อประเทศไทย

การประเมินผลร่วมระหว่างสพร. และ JICA (ญี่ปุ่น) พบว่า นักศึกษาจากประเทศที่สามซึ่งเข้าร่วมโครงการฝึกอบรม ในประเทศไทย (โดยการสนับสนุนของสพร. และ JICA) ส่วนใหญ่ได้รับประสบการณ์อันดีเลิศในประเทศไทย และ ช่วงเวลาที่ฝึกอบรมในประเทศไทยเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ต่ออาชีพที่รับผิดชอบในภายหลังและยังช่วยสนับสนุนให้ สามารถกลับไปพัฒนาในประเทศของตนเองอีกด้วย

ตัวอย่างโครงการความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาในระดับ ประชาชนที่สพร. ดำเนินการ คือโครงการ "เพื่อนจากเมืองไทย" (Friends from Thailand) ที่สพร. สนับสนุน โครงการนี้ ส่งเสริมให้อาสาสมัครไทยไปทำงานด้านการพัฒนาใน ประเทศคู่ร่วมมือ

องค์กรประชาสังคม – การมีส่วนร่วมขององค์กรประชาสังคม ในกิจกรรมความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนา ของไทยเป็นอีก หนึ่งยุทธศาสตร์ของสพร. ตัวอย่างโครงการที่ดีโครงการหนึ่ง คือ โครงการที่มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงในพระบรมราชูปถัมภ์ ดำเนินงานร่วมกับสพร. และผู้ให้ความช่วยเหลืออื่น ๆ ในอัฟกานิสถานและอินโดนีเซีย งานของมูลนิธิ แสดงให้เห็น ถึงแนวทางปฏิบัติที่ดีที่สุด (Best practice) ของไทยและ นานาชาติในการช่วยส่งเสริมวิถีชีวิตใหม่ของเกษตรกรโดย การปลูกพืชทดแทนการปลูกฝิ่นหรือกัญชา (ดูกรอบ 3)

กรอบ 3: บทบาทขององค์กรประชาสังคมด้านความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนา: แนวปฏิบัติที่ดีที่สุด - 'มูลนิธิแม่ฟ้าหลวง ในพระบรมราชูปถัมภ์'

'มูลนิธิส่งเสริมผลิตภัณฑ์ชาวเขา' เริ่มก่อตั้งในปี 2515 โดยสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ด้วยมีพระประสงค์ที่จะขยายขอบเขตของความพยายามที่จะช่วยเหลือชาวเขาที่ยากจนในภาคเหนือซึ่งติดผืนและทำไร่เลื่อนลอย ต่อมาในปี 2528 ได้เปลี่ยนชื่อเป็น 'มูลนิธิแม่ฟ้าหลวง ในพระบรมราชูปถัมภ์' องค์กรซึ่งไม่แสวงหาผลกำไรแห่งนี้เป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวางทั่วประเทศผ่าน 'ร้านค้าแฟลตอยดุง' และร้านขายสินค้าหัตถกรรม 'ดอยดุงไลฟ์สไตล์' ด้วยความช่วยเหลือจากทีมงานบริหารที่เน้นการตลาด ซึ่งมูลนิธิประสบความสำเร็จอย่างมากในการขจัด การปลูกฝิ่นและการบรรเทาปัญหาความยากจน มูลนิธิแม่ฟ้าหลวง ได้พัฒนาให้ผู้เข้าร่วมโครงการมีความรู้สึกในการเป็น 'เจ้าของร่วม' โดยให้มีบทบาทในขั้นตอนการออกแบบและการดำเนินงาน

ในปี 2545 เลขาธิการมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงได้รับเชิญจากรัฐบาลอังกฤษเพื่อแบ่งปันประสบการณ์การพัฒนาทางเลือกในการดำรงชีวิตที่ยั่งยืน (SALD - Sustainable Alternative Livelihood Development) ในการประชุมการประชุมประสานงานด้านยาเสพติดในอัฟกานิสถาน มีการนำเสนอผลงานที่เน้นเรื่องความยากจนและการขาดโอกาสว่าเป็นปัญหาพื้นฐานที่จะต้องได้รับการแก้ไขเพื่อขจัด การปลูกฝิ่นได้อย่างยั่งยืน มูลนิธิได้ประสานงานกับเจ้าหน้าที่ระดับสูงและศึกษาวิจัยเบื้องต้นเรื่องสถานการณ์ฝิ่นและความยากจนในอัฟกานิสถาน ซึ่งเกิดขึ้นจากความสามารถและความรับผิดชอบของมูลนิธิที่จะช่วยเหลืออัฟกานิสถาน ประเทศเบลเยียมจึงให้เงินอุดหนุนแก่มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงเพื่อโครงการในอัฟกานิสถานภายใต้หัวข้อ 'ผลกระทบจากอัฟกานิสถาน: ยุทธศาสตร์เพื่อความมั่นคง การปกครอง การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ และการลดความยากจน' อันเป็นผลมาจากการประชุม ณ กรุงลอนดอนเรื่องอัฟกานิสถานในเดือนกุมภาพันธ์ 2549 เงินทุนนี้สนับสนุน การศึกษาดูงานของตัวแทนหน่วยงานราชการจากส่วนกลางระดับจังหวัดและระดับภูมิภาค ตัวแทนจากชุมชนท้องถิ่นในจังหวัด Balkh องค์กรอิสระและภาคเอกชนจากอัฟกานิสถาน และบุคลากรจากโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (UNDP) ให้ได้เข้าเยี่ยมชม

สถานที่และกระบวนการเพิ่มมูลค่าสินค้าต่าง ๆ ในประเทศไทย และโครงการพัฒนาอดุง ซึ่งเป็นโครงการสำคัญของมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงในภาคเหนือของประเทศ จากกิจกรรมนี้มีการเสนอแนวคิดเรื่อง "โครงการพัฒนาแกะคาราคูลแบบผสมผสานในจังหวัด Balkh - อัฟกานิสถานตอนเหนือ" ต่อมามีการคิดหาทางเลือกต่าง ๆ โดยคณะผู้ทำงานมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงกับผู้ร่วมศึกษาชาวอัฟกัน ได้ศึกษาความเป็นไปได้และแผนธุรกิจสำหรับพื้นที่โครงการและผลการทำงาน สรุปว่าธนาคารแกะและโครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์พลอยได้จากแกะมีโอกาสประสบความสำเร็จมากที่สุด คณะวางแผนทั้งชาวไทยและอัฟกันได้สรุปแผนงานโครงการกระบวนการและเป้าหมายไว้ ดังนี้

- 1) การดำเนินงานในระยะสั้นเบื้องต้น คือการสร้างรายได้เพิ่มเติมที่เห็นได้ในระยะสั้นให้แก่ประชากรในท้องถิ่นที่ท้อแท้ ผิดหวัง ยากจนและไม่รู้จักทางในการดำเนินชีวิต ตามด้วย
- 2) การสร้างโอกาสที่แท้จริง เพื่อให้เกิดการสร้างรายได้และความ มั่งคั่งในการดำเนินการแพร่พันธุ์ เพาะเลี้ยง และเก็บเกี่ยวผลผลิตจากแกะคาราคูลในท้องถิ่น ระยะกลางและระยะยาวซึ่งจะนำไปสู่
- 3) โอกาสในการเกิดสายโซ่แห่งคุณค่าทวีคูณ (value chain) กิจกรรมในระยะกลางและระยะยาว เช่น การปั้นถ้วยจากขนแกะ การทอพรม ซึ่งผสมเข้ากับวัฒนธรรมหมู่บ้านของชาวอัฟกัน ได้เป็นอย่างดี โดยสร้างโอกาสทำรายได้แก่สตรีที่ทำงาน อยู่กับบ้าน และบำรุงรักษาแนวทางเดิมในการเลี้ยงสัตว์ ท้องถิ่นและอุตสาหกรรมในครัวเรือน

เมื่อไม่นานนี้ มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงยังได้รับเชิญจากสำนักงานว่าด้วยยาเสพติดและอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ (UNODC) และรัฐบาลอินโดนีเซียให้ช่วยแก้ปัญหาการเพาะปลูกกัญชาในกลุ่มหมู่บ้าน Lamteuba ในจังหวัดอาเจะห์ของอินโดนีเซีย โครงการอาเจะห์ที่เกิดขึ้นต่อมา คือโครงการเตรียมพร้อมด้าน มาลาเรียและการฝึกงานพื้นฐานช่างไม้ ซึ่งมีจุดประสงค์เพื่อการสร้าง ความไว้วางใจและเป็นการปูทางสำหรับโครงการระยะยาว

ความร่วมมือระหว่างภาครัฐ-เอกชน — เป็นหนึ่งในยุทธศาสตร์ความร่วมมือเพื่อการพัฒนาของสพร. มีตัวอย่างโครงการ เช่น สพร. ได้เชิญชวนให้บริษัทปูนซีเมนต์ไทยจัดสรรทุนการศึกษาแก่นักศึกษาจีนเพื่อเข้าศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัยในประเทศไทย ซึ่งส่วนหนึ่งเป็นวิธีส่งเสริมความสัมพันธ์ทางธุรกิจของบริษัท

แต่หน่วยงานสองแห่งของรัฐบาลไทยที่ส่งเสริมภาคเอกชนให้เข้ามามีบทบาทในเรื่อง ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนา มากที่สุด คือ ธสน. และ สพพ. โดยทั้งสององค์กรระบุเงื่อนไขให้มีทั้งที่ปรึกษาและบริษัทไทยร่วมอยู่ด้วย ในโครงการที่ได้รับเงินกู้ผ่อนปรน ธสน. มักเชื่อเชิญให้นักลงทุนเอกชนของไทยเข้าร่วมสนับสนุนโครงการที่ ธสน. ให้ความช่วยเหลือในรูปแบบของเงินกู้

รูปแบบเช่นนี้ มีให้พบเห็นได้ในโครงการความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนา ของประเทศสมาชิก OECD ซึ่งมักถูกวิจารณ์ว่าเป็น “ความช่วยเหลือแบบมีข้อผูกมัด” (tied aid) กล่าวคือ บริษัทและผู้เชี่ยวชาญที่ต้องว่าจ้างในราคาแพงจากประเทศสมาชิก OECD มักจะได้รับค่าตอบแทนเป็นเงินจำนวนมากจากเงินที่ประเทศผู้ให้ให้กับประเทศกำลังพัฒนานั้นเอง ในขณะที่ผู้รับจ้างที่ราคาถูกกว่าในประเทศผู้รับความช่วยเหลือและจากประเทศเพื่อนบ้านไม่มีโอกาสเสนอราคาประมูลงานโครงการ ประเทศผู้รับความช่วยเหลือจึงแทบจะไม่มีโอกาสพัฒนาขีดความสามารถของตน ดังนั้นประเทศผู้รับจึงมีศักยภาพเพียงเล็กน้อยเท่านั้นที่จะดำรงรักษาเปลี่ยนแปลง และปรับปรุงโครงการความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาต่าง ๆ ที่กลุ่มประเทศ OECD เข้าดำเนินการ

มีเหตุผลหลายประการที่ทำให้ข้อโต้แย้งข้างต้นไม่มีน้ำหนักมากนักสำหรับโครงการความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาแบบได้-ได้ของประเทศไทย อันที่จริงในปัจจุบัน มีข้อโต้แย้งที่ชัดเจนว่า ความช่วยเหลือแบบมีข้อผูกมัดไม่ใช่สิ่งที่เลวร้ายนัก ผู้เชี่ยวชาญไทยและบริษัทไทยไม่ได้คิดค่าจ้างสูงเมื่อเทียบกับผู้เชี่ยวชาญและบริษัทจากกลุ่มประเทศสมาชิก OECD ผู้เชี่ยวชาญและบริษัทจากไทยมักจะชอบทำงานในระยะยาวในประเทศเพื่อนบ้าน โดยมีแนวโน้มที่จะทำงานได้ดีและมีประสิทธิภาพมากกว่า ความแตกต่างทางวัฒนธรรมก็มีน้อยกว่าและมักจะว่าจ้างคนงานในท้องถิ่น ให้การฝึกอบรมและเสริมสร้างขีดความสามารถของคนเหล่านั้นมากกว่า ที่สำคัญที่สุดคือ การช่วยจัดสร้างโครงสร้างพื้นฐาน

ที่สำคัญต่าง ๆ การสร้างสินค้าสาธารณะข้ามพรมแดนได้เร็วกว่าที่ประเทศที่มีการพัฒนาน้อยที่สุดจะสามารถสร้างได้ด้วยตนเอง (ดูภาคผนวก 2) ผู้เชี่ยวชาญ บริษัท และนักลงทุนไทยสามารถช่วยได้มาก การให้ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาของไทยจึงควรจะค่อย ๆ ลดการผูกมัดที่จะจ้างบริษัทไทยให้น้อยลง แต่ในขณะนั้นรูปแบบที่เป็นอยู่ถือว่าเหมาะสม

การส่งเสริมการค้าและการลงทุน — เป็นอีกเป้าหมายหนึ่งของกรอบยุทธศาสตร์ความร่วมมือเพื่อการพัฒนาของสพร. ในปัจจุบันมีข้อมูลสำคัญที่ยืนยันว่า ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนา จากประเทศผู้ให้จะก่อให้เกิดการลงทุนต่างประเทศโดยตรงหรือ FDI โดยบริษัทเอกชนของประเทศนั้น โดยเฉพาะในประเทศเพื่อนบ้าน ธนาคารโลกได้คาดการณ์ว่าหนึ่งเหรียญสหรัฐของ ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนา จะก่อให้เกิดมูลค่าของการลงทุนต่างประเทศโดยตรงถึงสองเหรียญสหรัฐ ในประเทศเล็ก ๆ เช่น ลาว และกัมพูชา การให้ความช่วยเหลือส่วนใหญ่จะเกี่ยวข้องกับการค้าและการส่งเสริมการค้า ดังเช่นตัวอย่าง การลงทุนต่างประเทศโดยตรงของไทยในลาวเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยว การผลิตเสื้อผ้าสิ่งทอ และโครงการผลิตไฟฟ้าพลังน้ำ ซึ่งสามารถใช้เป็นข้อวิจารณ์อีกข้อหนึ่งสำหรับความช่วยเหลือแบบมีข้อผูกมัดที่จะให้บริษัทและนักลงทุนไทยเข้ามามีส่วนร่วมในการให้ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาของไทย

ท้ายที่สุด การส่งเสริมการค้าและการลงทุนยังได้รับความช่วยเหลือจากเขตการค้าเสรีอาเซียน (AFTA) และจากองค์การระดับภูมิภาคที่ไทยก่อตั้งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งกรอบความร่วมมือ ACMECS ซึ่งเสนอการค้าแบบผ่อนปรนพิเศษแก่ประเทศที่มีการพัฒนาน้อยที่สุดที่มีการส่งออกมายังประเทศไทย การค้าแบบผ่อนปรนดังกล่าวทำให้การลงทุนโดยตรงของไทยได้ประโยชน์จากการเปิดตลาดของไทย อันเป็นผลมาจากข้อเสนอเหล่านี้

กระทรวงและหน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐ ที่ให้ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนา อย่างเป็นทางการ และข้อมูลและการ ประสานงานด้านความช่วยเหลือเพื่อ การพัฒนาอย่างเป็นทางการ

ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนา แบบให้เปล่า (Grant ODA)

ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนา แบบให้เปล่าเป็นที่ต้องการมากกว่าความช่วยเหลือแบบเงินกู้ตามปฏิญญาปารีส และ OECD เหตุผลที่ชัดเจนก็คือ ความช่วยเหลือแบบให้เปล่าไม่เพิ่มภาวะความเป็นหนี้ให้แก่ประเทศผู้รับความช่วยเหลือ ประเทศที่มีการพัฒนาน้อยที่สุดหลายประเทศทั้งในเอเชียและในภูมิภาคอื่นมีภาระทางหนี้สินที่สูงอยู่แล้ว ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนา ในลักษณะเงินกู้จะเป็นการเพิ่มภาระดังกล่าว ถึงแม้ว่าระยะเวลาและอัตราดอกเบี้ยของเงินกู้นั้นจะเป็นแบบผ่อนปรนก็ตาม

ผู้ให้ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนา ของไทยบางรายจะแบ่งแยกความแตกต่างระหว่างความช่วยเหลือทางวิชาการแก่ประเทศคู่ร่วมมือกับเงินสนับสนุนแบบให้เปล่าที่ให้แก่องค์การระหว่างประเทศเป็นคนละส่วน โดยจะถือว่าความช่วยเหลือแก่องค์การระหว่างประเทศเท่านั้นที่มีคุณสมบัติเป็นความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาในรูปแบบให้เปล่า แต่เนื่องจากประเทศผู้รับความช่วยเหลือไม่ต้องชำระคืนค่าใช้จ่ายของความช่วยเหลือทางวิชาการ ธรรมเนียมปฏิบัติของ OECD ถือว่าค่าใช้จ่ายของความช่วยเหลือทางวิชาการเป็นความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนา แบบให้เปล่าด้วย

หน่วยงานไทยที่ให้ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนา ในรูปความช่วยเหลือแบบให้เปล่า ได้แก่ สำนักงานความร่วมมือเพื่อพัฒนาระหว่างประเทศ (สพร.) และกรมองค์การระหว่างประเทศ กระทรวงการต่างประเทศ สำนักงานความร่วมมือพัฒนาเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน (สพพ.) (องค์การมหาชน) สังกัดกระทรวงการคลัง และกระทรวงอื่นๆ ของไทย

สำนักงานความร่วมมือเพื่อพัฒนาระหว่างประเทศ (สพร.) กระทรวงการต่างประเทศ เป็นหน่วยงานหลักที่ให้ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาแบบให้เปล่าและความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนา ที่ให้แก่ภาคสังคมสาขาความช่วยเหลือที่มีความสำคัญในลำดับต้น ๆ ได้แก่ ทรัพยากรมนุษย์ การพัฒนาขีดความสามารถ การพัฒนาการเกษตร การศึกษา การสาธารณสุข โรคเอดส์/ไอวี/เอดส์ และการพัฒนาแบบยั่งยืน ตามแนวคิด “เศรษฐกิจพอเพียง” ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ สพร. ให้ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาแก่หลายประเทศ ไม่เพียงแต่ประเทศเพื่อนบ้านเท่านั้น แต่ยังรวมถึงประเทศกำลังพัฒนาอื่น ๆ ในทวีปเอเชีย แอฟริกา ละตินอเมริกา แถบหมู่เกาะแคริบเบียนและตะวันออกกลาง

สพร. ยังให้เงินสนับสนุนแก่องค์การระหว่างประเทศต่าง ๆ ที่ช่วยเหลือประเทศกำลังพัฒนาด้วย สพร. เป็นผู้ริเริ่มในการจัดทำข้อตกลงทวิภาคีว่าด้วยความร่วมมือเพื่อพัฒนากับกลุ่มประเทศลุ่มน้ำโขงและในการพัฒนาข้อตกลงความร่วมมือต่าง ๆ ร่วมกันกับผู้ให้อื่น ๆ นอกจากนี้ ยังเป็นผู้ริเริ่มในการพัฒนารอบยุทธศาสตร์เพื่อความร่วมมือด้านการพัฒนาระหว่างประเทศอีกด้วย

สำนักงานความร่วมมือพัฒนาเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน (สพพ.) (องค์การมหาชน) สังกัดกระทรวงการคลัง เป็นหน่วยงานที่ให้ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนา ในรูปเงินให้เปล่ารายใหญ่ที่สุดในปี 2550 เงินให้เปล่านี้สนับสนุนโครงการสร้างถนนและโครงสร้างพื้นฐานอื่นๆ ในกัมพูชา และลาว สพพ. ยังให้เงินกู้แบบผ่อนปรนเพื่อสนับสนุนโครงการเดียวกันนี้ด้วย

กรมองค์การระหว่างประเทศ กระทรวงการต่างประเทศ ให้เงินช่วยเหลือแบบให้เปล่าแก่องค์การระหว่างประเทศรวมทั้งองค์การสหประชาชาติและธนาคารเพื่อการพัฒนาแห่งเอเชีย ซึ่งรวมถึงค่าธรรมเนียมสมาชิก เงินบริจาคสนับสนุนการรักษาสันติภาพขององค์การสหประชาชาติ เงินสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของสำนักงานใหญ่ขององค์การสหประชาชาติ และเงินสนับสนุนหน่วยงานต่างๆ ขององค์การสหประชาชาติ เงินช่วยเหลือแบบให้เปล่า ในลักษณะนี้ส่วนมากมีคุณสมบัติเป็นความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนา หลักในการพิจารณาคือดูว่ากิจกรรมนั้นสนับสนุนการพัฒนาของประเทศกำลังพัฒนาหรือไม่ ความพยายามรักษาสันติภาพในประเทศกำลังพัฒนา

กระทรวงและหน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐที่ให้ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาอย่างเป็นทางการ และข้อมูลและการประสานงานด้านความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาอย่างเป็นทางการ

การฝึกอบรมหลักสูตรประจำปีด้านการจัดการขยะพิษ

มีคุณสมบัติเป็นความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนา แต่การรักษาสันติภาพในยุโรปไม่นับเป็นความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนา เงินสนับสนุนหน่วยงานขององค์การสหประชาชาติก็มีคุณสมบัติเป็น ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาฯ หากนำไปสนับสนุนให้ความช่วยเหลือประเทศกำลังพัฒนา ซึ่งหน่วยงานในกลุ่มสหประชาชาติ ได้แก่ FAO, UNDP, UNFPA, UNESCO, UNICEF, UNODC, WFP และ WHO เป็นต้น รวมทั้งเงินช่วยเหลือแบบให้เปล่าทั้งหมดที่ให้แก่ธนาคารเพื่อการพัฒนาแห่งเอเชียก็นับเป็นความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาฯ เช่นเดียวกัน

นอกเหนือจากหน่วยงานทั้งสี่แห่งข้างต้น กระทรวงและหน่วยงานของรัฐอีก 17 แห่งยังให้ความช่วยเหลือแบบ

ให้เปล่า ซึ่งรวมถึงเงินสนับสนุนแก่องค์การระหว่างประเทศ ทูตการศึกษา และความช่วยเหลือทางวิชาการ ตารางต่อไปนี้แสดงรายชื่อกระทรวงและหน่วยงานต่าง ๆ สาขาและรูปแบบต่าง ๆ ในการให้ความช่วยเหลือที่สำคัญ ซึ่งส่วนใหญ่ให้แก่ประเทศเพื่อนบ้าน

ตารางที่ 1: ความช่วยเหลือแบบให้เปล่า (Grant ODA) ที่ให้โดยกระทรวงต่าง ๆ

ชื่อหน่วยงาน	สาขาที่ให้ความสำคัญ	รูปแบบของความช่วยเหลือ
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	การชลประทาน ระบบการจัดการ ปัญหาน้ำท่วม โรคไข้หวัดนก การผลิต เมล็ดพันธุ์พืชลูกผสม ปศุสัตว์ การ ประมง เงินสนับสนุนองค์การอาหารแห่ง สหประชาชาติ (FAO)	ความช่วยเหลือทางวิชาการ การทดสอบ ภาคสนามในประเทศผู้รับ เครื่องมือ การสนับสนุนอุปกรณ์ การศึกษาดูงาน การประชุมนานาชาติ เงินฝึกอบรมเงิน สนับสนุนองค์การระหว่างประเทศ
กระทรวงพาณิชย์	การค้าระหว่างประเทศ การเจรจาการค้า และการส่งเสริมการส่งออก	ทุนศึกษา ฝึกอบรม และการศึกษาดูงาน
กระทรวงศึกษาธิการ	การอาชีวศึกษา การฝึกอบรมครู การสอนภาษาไทยคุณภาพ และความเท่าเทียมทางการศึกษา เงินสนับสนุนองค์การยูเนสโก	การประชุมเชิงปฏิบัติการ การประชุมนานาชาติ การศึกษาดูงาน ทุนการศึกษา/ การฝึกอบรม เงินสนับสนุนองค์การระหว่างประเทศ
กระทรวงพลังงาน	พลังงาน พลังแสงอาทิตย์เชื้อเพลิงชีวภาพ การผลิตไฟฟ้าจากชีวมวล พลังงานลม	โครงการภาคสนาม การฝึกอบรม การประชุม/ สัมมนานานาชาติ
กระทรวงการคลัง	การจัดการและการวิจัยด้านภาษีอากร	การฝึกอบรม
กระทรวงสาธารณสุข	เอชไอวี/เอดส์ อนามัยแม่และเด็ก ไข้เลือดออกเดงกี การประกันคุณภาพ และการควบคุมคุณภาพด้านเภสัชกรรม	ความช่วยเหลือทางวิชาการ ทุนฝึกอบรม การศึกษาดูงาน การประชุมนานาชาติ
สำนักงานคณะกรรมการ การอุดมศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ)	การศึกษาระดับสูงด้านสาธารณสุข วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการเกษตร และปศุสัตว์ ภาษาและวัฒนธรรมไทย พลังงาน ธุรกิจบริการและการท่องเที่ยว การฝึกอบรมและพัฒนาอาชีพ	ทุนการศึกษา การแลกเปลี่ยนใน สาขาอาชีพ งานวิจัยร่วมซอฟต์แวร์ คอมพิวเตอร์ การฝึกอบรม และการศึกษาดูงาน
กระทรวงมหาดไทย	การพัฒนาชุมชน เศรษฐกิจพอเพียง การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคและชนบท	ความช่วยเหลือทางวิชาการ และการฝึกอบรม

ตารางที่ 1: ความช่วยเหลือแบบให้เปล่า (Grant ODA) ที่ให้โดยกระทรวงต่าง ๆ (ต่อตาราง)

ชื่อหน่วยงาน	สาขาที่ให้ความสำคัญ	รูปแบบของความช่วยเหลือ
กระทรวงยุติธรรม	การพัฒนาด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม การควบคุมยาเสพติด เงินสนับสนุนแก่ UNODC	เงินอุดหนุนองค์การระหว่างประเทศ การศึกษาดูงาน การฝึกอบรม การประชุมนานาชาติ
กระทรวงแรงงาน	การประกันสังคม การฟื้นฟูอุตสาหกรรม และการฝึกอบรม	โครงการภาคสนามและการศึกษาดูงาน
กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	ความร่วมมือระหว่างประเทศ ด้านทรัพยากรทางน้ำ การพัฒนาและรักษาแหล่งน้ำบาดาล ทรัพยากรแร่ และการอนุรักษ์พันธุ์สัตว์ป่าแห่งอาเซียน	การศึกษาดูงาน อุปกรณ์การเรียน อาคารเรียน ระบบน้ำ โครงการภาคสนาม และการฝึกอบรม
สำนักนายกรัฐมนตรี	ประชาสัมพันธ์ (วิทยุ) การจัดการ และการพัฒนาภาวะผู้นำ	ทุนฝึกอบรม และการศึกษาดูงาน การประชุมระหว่างประเทศ
กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร วิศวกรรม และเทคโนโลยีชีวภาพ	ความช่วยเหลือทางวิชาการ การฝึกอบรมและการศึกษาดูงาน การประชุมนานาชาติ
กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	คนพิการ สวัสดิการสังคม การป้องกันการค้ามนุษย์ ในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง	การฝึกอบรมและการประชุมนานาชาติ
ธนาคารแห่งประเทศไทย	การธนาคาร การตรวจสอบบัญชี การพัฒนาตลาดหลักทรัพย์ การคำนวณ และการคาดการณ์เงินเพื่อพื้นฐาน การจัดการการแลกเปลี่ยนเงินตรา ต่างประเทศและการไหลเข้าของเงินลงทุน จากต่างประเทศ	ความช่วยเหลือทางวิชาการ การฝึกอบรม และการศึกษาดูงาน
กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา	การพัฒนาการพลศึกษา และการท่องเที่ยว	ทุนฝึกอบรมและการประชุมนานาชาติ
กระทรวงคมนาคม	การบินและทางรถไฟ	งานสัมมนาและการฝึกอบรม

ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนา อย่างเป็นทางการในรูปแบบเงินกู้ (ODA Loans)

ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย (ธสน. หรือ EXIM BANK) เป็นผู้ให้เงินกู้รายใหญ่ที่สุด ส่วนใหญ่จะให้แก่ประเทศเพื่อนบ้านในโครงการที่เกี่ยวกับโครงสร้างพื้นฐานขนาดใหญ่ เช่น เชื้อเพลิงไฟฟ้าพลังน้ำ และสถานีไฟฟ้าในลาว เงินกูบบางรายการเป็นสกุลเงินเหรียญสหรัฐ

เงินกูบบางรายการถือเป็นความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาตามคำจำกัดความขององค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (OECD) และความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาในรูปแบบเงินกู้เหล่านี้เองทำให้ธสน. เป็นผู้ให้ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาที่ใหญ่ที่สุดของประเทศไทย ในช่วงหลายปีที่มีการอนุมัติเงินกู้ที่เข้าข่ายความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนา ตัวอย่างเช่น ในปี 2545 – 2546 เงินกู้ที่ ธสน. ให้แก่ กัมพูชา ลาว และมัลดีฟส์ คิดเป็นร้อยละ 67 ของ ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาฯ ทั้งหมดของไทย รายการเงินกู้ที่ใหญ่ที่สุดในสามรายนี้ (มูลค่า 60 ล้านดอลลาร์สหรัฐ) เป็นการให้กู้เพื่อสร้างเชื้อเพลิงไฟฟ้าพลังน้ำขนาดใหญ่ในลาว

เงินกู้ของ ธสน. ใช้เพื่อจัดหาที่ปรึกษาไทย บริษัทก่อสร้างไทย และนักลงทุนไทย (เอกชน) สำหรับสนับสนุนโครงการต่าง ๆ และธสน. ยังให้ความช่วยเหลือทางวิชาการและการฝึกอบรมอีกด้วย

ในระหว่างปี 2544 และ 2551 ธสน. ให้ความช่วยเหลือเงินกู้เพื่อการพัฒนา ยกเว้นปี 2550 ดังนั้น รายงานความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาฯ ของไทยในปี 2550 จึงมีลักษณะที่ผิดไปจากปกติ เนื่องจากผู้ให้ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาฯ รายใหญ่ไม่มีรายงานการให้เงินกู้ หากรายงานนี้วิเคราะห์เฉพาะความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาฯ ส่วนที่ให้ในปี 2550 ก็จะเป็นการประเมินมูลค่าต่ำกว่าที่รัฐบาลไทยให้ตามปกติในแต่ละปีเป็นอย่างมาก วิธีแก้ไขคือใช้ตัวเลขเงินกู้ที่ธสน. ให้ไปในปี 2549 หรือ 2551 มาประกอบ เราจึงเลือกใช้ตัวเลขปี 2551 ซึ่งเป็นตัวเลขล่าสุดเป็นตัวแทนของเงินกู้แบบต่าง ๆ ที่ ธสน. เคยให้ในปีที่ผ่านมา ๆ มา ดังนั้น ข้อมูลความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาฯ ทั้งหมดของรัฐบาลไทยในรายงานนี้จึงเป็นรายงานของปี

2550 ยกเว้นตัวเลขของธสน. ซึ่งเป็นของปี 2551 ดังนั้น รายงานนี้จึงระบุว่าเป็นระยะ 2550-2551

สำนักงานความร่วมมือพัฒนาเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน (องค์การมหาชน) หรือ สพพ. ในสังกัดกระทรวงการคลัง เป็นผู้ให้ความช่วยเหลือแบบเงินให้เปล่า เงินกู้ผ่อนปรน และความช่วยเหลือทางวิชาการแก่ประเทศในอนุภูมิภาค ลุ่มน้ำโขงเพื่อการก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานเป็นหลัก ล่าสุดนี้ สพพ. ได้จัดสรรเงินกู้เพื่อสนับสนุนการสร้างถนน การปรับปรุง สนามบินในลาว และการสร้างถนนในกัมพูชา โดยเป็นเงินกู้ระยะยาวในอัตราดอกเบี้ยที่ต่ำมาก ระยะเวลากู้คือ 20 ปี โดยสามารถผ่อนผันระยะเวลาคืนเงินได้อีก 10 ปีในอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 1.5 เงินกู้ทั้งหมดของ สพพ. เข้าข่ายความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาฯ ตามคำจำกัดความของ OECD

สพพ. เป็นผู้ให้ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาฯ รายใหญ่อันดับสอง เช่นเดียวกับกับธสน. เงินกู้ของ สพพ. ใช้ว่าจ้างที่ปรึกษาไทยและบริษัทไทยเพื่อสนับสนุนโครงการต่าง ๆ โดยมีกระบวนการเสนอประมูลราคา ซึ่ง สพพ. จะทบทวนการเสนอราคาเพื่อประเมินต้นทุนค่าใช้จ่าย และเพื่อตรวจสอบยืนยันข้อเสีย ศักยภาพ และความถูกต้องตามกฎหมายของผู้เสนอราคาประมูล ท้ายที่สุดประเทศผู้รับความช่วยเหลือจะเป็นผู้คัดเลือกผู้รับเหมาไทยเอง

ข้อมูลและการประสานงานความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาอย่างเป็นทางการ

การวิเคราะห์เบื้องต้นเกี่ยวกับความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาของประเทศไทยระหว่างปี 2545 – 2548 ทำได้ค่อนข้างยาก เนื่องจากไม่มีหน่วยงานกลางที่ทำหน้าที่เก็บรวบรวมข้อมูล บางหน่วยงานและบางกระทรวงมีข้อมูลที่ครบถ้วนสมบูรณ์ แต่บางแห่งไม่มีข้อมูลเหล่านั้น

ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาบางส่วนที่กระทรวงต่าง ๆ เคยใช้และยังคงใช้งบประมาณดำเนินการประจำปีของหน่วยงานนั้น ๆ โดยมีได้มาจากงบประมาณความช่วยเหลือเพื่อพัฒนาฯ กลางที่อนุมัติโดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ตามกระบวนการอนุมัติงบประมาณห้าปี ดังนั้น จึงเป็นการยากที่จะได้ข้อมูลครบถ้วนและยากที่จะวิเคราะห์สิ่งที่กระทรวงต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกำลังดำเนินการอยู่

กระทรวงและหน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐที่ให้ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาอย่างเป็นทางการ และข้อมูลและการประสานงานด้านความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาอย่างเป็นทางการ

โครงการปรับปรุงสนามบินปากเซ ประเทศลาว

แต่หลังจากนั้น สถานการณ์ได้เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น โดยความช่วยเหลือจากโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (UNDP) รัฐบาลไทยได้ดำเนินการหลายประการอย่างเป็นขั้นตอนเพื่อปรับปรุงข้อมูลความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาของไทย และข้อมูลที่สมบูรณ์ขึ้นนี้ก็นำไปสู่การประสานงานที่ดีขึ้นของการให้ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาโดยรวมของประเทศไทย

ประการแรก มีความเข้าใจที่ชัดเจนยิ่งขึ้นเกี่ยวกับองค์ประกอบของความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาตามคำนิยามของ OECD ประการที่สอง สพร. ได้รับมอบหมายหน้าที่รับผิดชอบในการอธิบายคำจำกัดความของความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนา และในการจัดเก็บข้อมูลความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนา ที่สมบูรณ์ที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้จากกระทรวงและหน่วยงานราชการต่าง ๆ ข้อมูลทั้งหมดจะถูกจัดเก็บโดยระบบคอมพิวเตอร์และสามารถเข้าถึงได้ทั้งจากภายในและภายนอกหน่วยงานราชการ

ท้ายที่สุด เพื่อให้การเก็บข้อมูลเป็นไปอย่างสะดวกยิ่งขึ้น ได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการรวบรวมข้อมูลการให้ความร่วมมือเพื่อการพัฒนาขึ้นในปี 2547 โดยมีผู้อำนวยการสำนักงานความร่วมมือเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศ (สพร.) เป็นประธาน กรรมการประกอบด้วยผู้แทนจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่ให้ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนา ในปัจจุบัน กระทรวงและหน่วยงานที่ให้ความช่วยเหลือจึงได้มีการหารือกัน ซึ่งในที่สุดจะนำไปสู่การประสานงานด้านความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนา ที่ดียิ่งขึ้น ส่วนในระยะสั้น ข้อมูลเกี่ยวกับความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนา ของไทย จะดีขึ้น ครอบคลุมมากขึ้น และเข้าถึงได้ง่ายยิ่งขึ้น รายงานความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนา ฉบับสมบูรณ์ฉบับแรกนี้ใช้ข้อมูลความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนา ที่ปรับปรุงแล้ว

บทสรุปของการให้ความช่วยเหลือเพื่อพัฒนาอย่างเป็นทางการของประเทศไทย ตั้งแต่ปี 2539-2547

ข้อมูลปี 2539, 2545 – 2546 และ 2547 เป็นตัวอย่างที่ดีของความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนา ที่ประเทศไทยได้ให้แก่ประเทศต่างๆ ในอดีตที่ผ่านมา

ตามมาตรฐานของ OECD มีข้อสังเกตที่สำคัญ คือ ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนา ของไทยในปีที่กล่าวถึงข้างต้น และในทุกๆ ปีมีการรายงานข้อมูลน้อยกว่าความเป็นจริง ทั้งนี้เนื่องจากโดยทั่วไปแล้ว ประเทศสมาชิก OECD ได้นับรวมถึงค่าใช้จ่ายในการบริหารโครงการต่าง ๆ รวมถึงการช่วยเหลือที่ไม่ได้อยู่ในรูปของเงิน (in-kind) (ในกรณีของประเทศไทย คือที่ตั้งอาคารสำนักงานใหญ่องค์การสหประชาชาติในกรุงเทพฯ) เงินช่วยเหลือที่มหาวิทยาลัยต่าง ๆ ให้กับนักเรียนนักศึกษาจากประเทศกำลังพัฒนาที่มาเรียนในประเทศไทยให้

และความช่วยเหลือที่ให้แก่ผู้ลี้ภัยจากประเทศกำลังพัฒนาซึ่งเข้ามาอาศัยอยู่ในประเทศผู้ให้ แต่ประเทศไทยไม่ได้นับรวมการสมทบความช่วยเหลือและค่าใช้จ่ายเหล่านี้ในการรายงานความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนา

ในปี 2539⁷ ไทยมีมูลค่าความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนา รวมทั้งสิ้น 4,250 ล้านบาท หรือ 170 ล้านเหรียญสหรัฐ ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 0.13 ของรายได้มวลรวมประชาชาติ (GNI) เป็นความช่วยเหลือแบบให้เปล่าร้อยละ 12 และเงินกู้ผ่อนปรนร้อยละ 88 ของมูลค่าความช่วยเหลือทั้งหมด เงินกู้ส่วนใหญ่เป็นการก่อสร้างโครงสร้างสาธารณูปโภคพื้นฐานในพม่า ทั้งนี้ เงินให้เปล่าส่วนใหญ่ให้แก่ประเทศในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง โดยเฉพาะอย่างยิ่งกัมพูชา และลาว ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่าความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนา ของไทยไม่น้อยกว่าร้อยละ 95 ของมูลค่ารวมเป็นโครงการที่ให้แก่ประเทศที่มีการพัฒนาน้อยที่สุด ในขณะที่เป้าหมายของ OECD คือประเทศผู้ให้จะต้องให้ความช่วยเหลือแก่ประเทศที่มีการพัฒนาน้อยที่สุดอย่างน้อยที่สุด ร้อยละ 20 ของความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนา ทั้งหมด

เจ้าหน้าที่อาสาสมัครชาวไทยที่ทำงานโครงการพัฒนาในพม่า (2551)

ในปี 2545-2546 ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนา ของไทยมีมูลค่ารวมทั้งสิ้น 6,688 ล้านบาท หรือ 167 ล้านเหรียญสหรัฐ ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 0.13 ของรายได้มวลรวมประชาชาติ (GNI) ร้อยละ 12 ของความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนา น้อยอยู่ในรูปของการให้เปล่า และร้อยละ 88 อยู่ในรูปของเงินกู้ เงินกู้จำนวนดังกล่าวช่วยสนับสนุนการก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานของประเทศในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงและมัลดีฟส์ ทั้งนี้ สพร. นับเป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการ โดยมีประเทศที่มีการพัฒนาน้อยที่สุดเป็นเป้าหมายหลักคิดเป็นสัดส่วนได้มากถึงร้อยละ 90 ซึ่งส่วนใหญ่ได้แก่ประเทศเพื่อนบ้าน

⁷ อัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทเป็นเหรียญสหรัฐ ปี 2539: US\$1=25 บาท ปี 2545-2546 และ 2547: US\$1=40 บาท ส่วนปี 2550-2551: US\$1=35 บาท

ในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง รวมทั้งประเทศคูเวตอื่น ๆ ที่ได้รับความร่วมมือทางวิชาการจากสพร. ได้แก่ ภูฏาน จีน อินโดนีเซีย มาดากัสการ์ โมซัมบิก เนปาล ศรีลังกา อียิปต์ บังคลาเทศ เซเนกัล มองโกเลีย ฟิลิปปินส์ เคนยา ปากีสถาน มัลดีฟส์ อุกันดา อาฟกานิสถาน และ ติมอร์-เลสเต

ในปี 2547 ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนา ของไทย มีมูลค่าทั้งสิ้น 8,064 ล้านบาท หรือ 202 ล้านเหรียญสหรัฐ คิดเป็นร้อยละ 0.19 ของรายได้มวลรวมประชาชาติ (GNI) คิดเป็นสัดส่วนร้อยละของ GNI ที่สูงกว่าของประเทศผู้ให้ที่เป็นสมาชิก OECD บางประเทศ เช่น กรีซ อิตาลี และสหรัฐอเมริกา และมีสัดส่วนเท่ากับญี่ปุ่น ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนา ของไทยในปี 2547 เป็นการให้เปล่าร้อยละ 13 และร้อยละ 87 เป็นเงินกู้ และเช่นเดียวกันอย่างน้อยที่สุดร้อยละ 90 ของความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนา ของไทยยังคงให้แก่ประเทศ ที่มีการพัฒนาน้อยที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศเพื่อนบ้าน ในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงเพื่อการก่อสร้างสาธารณูปโภค พื้นฐาน และ สพร. ยังคงเป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินงาน ความร่วมมือทางวิชาการ และมีความครอบคลุมประเทศ คู่ร่วมมือต่างๆ เป็นจำนวนมาก

ถึงแม้จะมีข้อมูลจำกัดแค่ 3 ปี แต่สามารถกล่าวได้ว่ารูปแบบ การให้ความช่วยเหลือระหว่างปี 2539 - 2547 มีความ คล้ายคลึงและสอดคล้องกัน ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนา ของไทยส่วนใหญ่อยู่ในรูปของเงินกู้ที่ให้ความช่วยเหลือเพื่อ พัฒนาด้านการก่อสร้างสาธารณูปโภคพื้นฐานของประเทศใน อนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง โดยเป็นเงินกู้ผ่อนปรนและมีระยะเวลา 10 ปีขึ้นไป ซึ่งเป็นปัจจัยหลักที่กำหนดได้ว่ามากกว่าร้อยละ 90 ของความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนา ของไทยให้แก่ประเทศ ที่มีการพัฒนาน้อยที่สุด และอาจกล่าวได้ว่าเป็นสัดส่วนที่สูง มากเมื่อเปรียบเทียบกับสัดส่วนของประเทศผู้ให้ที่เป็น สมาชิก OECD รายอื่นๆ นอกจากนี้ ความช่วยเหลือแบบ ให้เปล่าและความร่วมมือทางวิชาการของไทยมีมูลค่า เพิ่มขึ้นในช่วงระยะเวลาสองปีที่ผ่านมา โดยพิจารณาจาก งบประมาณความร่วมมือเพื่อการพัฒนาของสพร. อย่างไรก็ตาม มูลค่าของเงินกู้ผ่อนปรนยังคงมีสัดส่วน ที่สูงมากและเป็นตัวกำหนดรูปแบบความร่วมมือของไทย ในภาพรวม

การฝึกอบรมหลักสูตรประจำปีด้านการจัดการขยะพิษ

ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนา อย่างเป็นทางการของไทย ในปี 2550 - 2551

บทนำและปัญหาการเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนา ของไทยในปี 2550 มีความสมบูรณ์มากกว่าข้อมูลของปีอื่นๆ ที่ผ่านมา ดังที่ได้กล่าวมาแล้ว ในปี 2550 ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้า (ธสน.) ไม่ได้ดำเนินการให้เงินกู้ที่มีลักษณะผ่อนปรน อย่างไรก็ตาม ในปี 2551 ธสน. ได้อนุมัติเงินกู้จำนวน 2 รายการแก่ลาวและกัมพูชา ซึ่งเป็นการดำเนินงานให้กู้ร่วมกับธนาคารเพื่อการพัฒนาแห่งเอเชีย (ADB) และผู้ให้กู้อื่นๆ ทั้งนี้ เงินกู้อย่างกล่าวมีลักษณะเป็นเงินกู้ผ่อนปรน จึงสามารถรวมมูลค่าเงินกู้ไว้ในรายงานความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาของไทย และเป็นการรายงานมูลค่าเฉพาะในปี 2551 เท่านั้น จึงไม่ก่อให้เกิดการซ้ำซ้อนของมูลค่าความช่วยเหลือเพื่อ

การพัฒนาฯ ในการรายงานข้อมูลระหว่างปี พ.ศ. 2550-2551 ทุกรายก็ตาม แม้ว่าข้อมูลจากหน่วยงานต่างๆ จะครบถ้วนยิ่งขึ้น หากพิจารณาตามมาตรฐานของ OECD แล้ว การรายงานมูลค่ารวมของความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาของไทยยังต่ำกว่าความเป็นจริงด้วยเหตุผลต่างๆ ดังกล่าวมาแล้ว นอกจากนี้ ขณะที่จัดทำรายงานฉบับนี้มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องบางแห่งยังรายงานข้อมูลความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาฯ ไม่ครบถ้วนโดยมีการรายงานเฉพาะ 6 เดือนแรกของปี 2550

ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนา อย่างเป็นทางการในรูปแบบเงินช่วยเหลือ แบบให้เปล่า (Grant ODA)

ในปี 2550 ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนา ที่เป็นการช่วยเหลือแบบให้เปล่ามีมูลค่ารวม 1,274 ล้านบาท ในจำนวนนี้ 872 ล้านบาทหรือร้อยละ 68 เป็นการให้ความร่วมมือทางวิชาการแก่ประเทศคู่ร่วมมือ และจำนวน 403 ล้านบาทหรือร้อยละ 32 เป็นเงินสนับสนุนให้แก่องค์การระหว่างประเทศ รวมทั้งธนาคารเพื่อการพัฒนาแห่งเอเชีย องค์การสหประชาชาติ ภารกิจรักษาสันติภาพต่างๆ ของ องค์การสหประชาชาติ และหน่วยงานในกำกับของ องค์การสหประชาชาติ เช่น FAO, UNDP, UNESCO และ UNODC

หน่วยงานของรัฐบาลไทยที่ให้ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนา ในรูปแบบเงินช่วยเหลือแบบให้เปล่ารายใหญ่ที่สุดในปี 2550 ได้แก่ สำนักงานความร่วมมือพัฒนาเศรษฐกิจกับ

ประเทศเพื่อนบ้าน (สพพ.) (องค์การมหาชน) (จำนวน 350 ล้านบาท เพื่อการก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานในกัมพูชาและลาว) สำนักงานความร่วมมือเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศ (สพร.) (จำนวน 330 ล้านบาท สำหรับโครงการความร่วมมือทางวิชาการต่างๆ และเพื่อให้การสนับสนุนแก่องค์การระหว่างประเทศ) กระทรวงการต่างประเทศ (จำนวน 278 ล้านบาทให้แก่องค์การระหว่างประเทศ) กระทรวงศึกษาธิการ และสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (76 ล้านบาทและ 7.6 ล้านบาทเพื่อการศึกษาและฝึกอบรม) กระทรวงพลังงาน (จำนวน 111 ล้านบาทสำหรับโครงการพลังงานหมุนเวียน) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (จำนวน 58 ล้านบาทเพื่อการพัฒนาทางการเกษตร) และกระทรวงสาธารณสุข (จำนวน 23 ล้านบาทเพื่อการป้องกันโรคติดต่อและการส่งเสริมสุขภาพอื่นๆ)

โครงการพัฒนาเกษตรเขตน้ำท่วม เมืองน้ำบัก แขวงหลวงพระบาง ประเทศลาว

ตารางที่ 2: มูลค่าความช่วยเหลือแบบให้เปล่า (Grant ODA) ในปี 2550

ชื่อหน่วยงาน	เงินให้เปล่า/ความร่วมมือทางวิชาการ	เงินสนับสนุนองค์การระหว่างประเทศ	รวมทั้งสิ้น (บาท)
ธนาคารแห่งประเทศไทย	1,007,520.50	-	1,007,520.50
สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ)	7,557,670.65	-	7,557,670.65
สำนักนายกรัฐมนตรี	942,333.33	-	942,333.33
สำนักงานความร่วมมือพัฒนาเศรษฐกิจ กับประเทศเพื่อนบ้าน (สพพ.) (องค์การมหาชน)	350,460,834.78	-	350,460,834.78
สำนักงานความร่วมมือเพื่อการ พัฒนาระหว่างประเทศ (สพร.) กระทรวงการต่างประเทศ	301,466,000.00	28,564,908.76	330,030,908.76
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	20,278,576.70	37,407,000.00	57,685,576.70
กระทรวงพาณิชย์	1,852,236.52	-	1,852,236.52
กระทรวงศึกษาธิการ	20,148,976.46	55,785,936.58	75,934,913.04
กระทรวงพลังงาน	110,877,235.00	-	110,877,235.00
กระทรวงการคลัง	1,985,750.00	-	1,985,750.00
กระทรวงการต่างประเทศ (ไม่นับส่วนของสพร.)	-	278,344,788.41	278,344,788.41
กระทรวงมหาดไทย	5,297,732.00	-	5,297,732.00
กระทรวงยุติธรรม	2,646,698.55	2,445,000.00	5,091,698.55
กระทรวงแรงงาน	698,585.00	-	698,585.00
กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม	10,101,310.00	-	10,101,310.00
กระทรวงสาธารณสุข	23,282,470.18	-	23,282,470.18
กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	4,591,522.55	-	4,591,522.55
กระทรวงพัฒนาสังคม และความมั่นคงของมนุษย์	4,917,720.50	-	4,917,720.50
กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา	3,024,824.51	-	3,024,824.51
กระทรวงคมนาคม	672,200.00	-	672,200.00
รวมทั้งสิ้น (บาท)	871,810,197.23	402,547,633.75	1,274,357,830.98

ตารางต่อไปนี้แสดงมูลค่าความช่วยเหลือแบบให้เปล่าปี 2550 แบ่งตามภูมิภาคและประเทศ
ตารางที่ 3: มูลค่าความช่วยเหลือแบบให้เปล่าแบ่งตามภูมิภาคและประเทศ ปี พ.ศ. 2550

ประเทศ	มูลค่ารวมทั้งสิ้น (บาท)	คิดเป็นร้อยละ
ประเทศเพื่อนบ้าน กัมพูชา, ลาว, พม่า และเวียดนาม	711,169,328.40	81.57
เอเชียตะวันออกเฉียงใต้	31,816,112.14	3.65
เอเชียตะวันออก	17,942,368.94	2.06
จีน มองโกเลีย		
เอเชียใต้และตะวันออกเฉียงกลาง	63,385,312.34	7.27
แอฟริกา	22,471,505.00	2.58
ละตินอเมริกา	5,011,000.00	0.57
อื่น ๆ	20,014,570.41	2.30
รวมทั้งสิ้น	871,810,197.23	100.00

ประเทศเพื่อนบ้านทั้ง 4 ประเทศยังคงได้รับความช่วยเหลือให้เปล่ากว่าร้อยละ 80 ของความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาที่ให้แก่ประเทศกำลังพัฒนา แต่การให้รูปแบบนี้กำลังขยายออกไปยังภูมิภาคอื่นๆ มากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปัจจุบัน สพร. ได้ขยายการให้ความร่วมมือทางวิชาการ ได้แก่ โครงการความร่วมมือทุนการศึกษา ฝึกอบรม และ

การสนับสนุนอื่นๆ แก่ประเทศที่มีการพัฒนาน้อยที่สุด และประเทศกำลังพัฒนาอื่นๆ ในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง นอกจาก ลาว กัมพูชา พม่า เวียดนาม แล้วยังให้แก่เนปาล ศรีลังกา ฟิลิปปินส์ ภูฏาน ฟิลิปปินส์ ติมอร์-เลสเต เอธิโอเปีย ชูदान และจอร์แดน

ตารางต่อไปนี้แสดงมูลค่าความช่วยเหลือแบบให้เปล่าแบ่งตามสาขาความร่วมมือ

ตารางที่ 4: มูลค่าความช่วยเหลือแบบให้เปล่าแบ่งตามสาขาความร่วมมือ ปี พ.ศ. 2550

สาขาความร่วมมือ	มูลค่ารวมทั้งสิ้น (บาท)
เกษตร	94,715,375.70
การเงินและการธนาคาร	9,238,270.50
เทคโนโลยีการสื่อสารและสารสนเทศ	7,280,723.55
การศึกษา	78,057,254.11
พลังงาน	113,415,317.00
สาธารณสุข	79,987,670.18
อุตสาหกรรม	1,566,000.00
โครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภค	368,973,034.78
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	29,322,310.00
การบริหารราชการและกฎหมาย	20,995,431.88
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	7,384,000.00
การพัฒนาและสวัสดิการสังคม	27,958,305.50
การท่องเที่ยว	14,148,767.51
การค้า บริการ และการลงทุน	13,642,236.52
หลากหลาย: การพัฒนาชนบท	5,125,500.00
รวมทั้งสิ้น (บาท)	871,810,197.23

จากตารางดังกล่าวข้างต้นแสดงให้เห็นว่าในปี 2550 โครงการสาธารณูปโภคพื้นฐาน (ในกัมพูชาและลาว) ได้รับความช่วยเหลือในลักษณะเงินให้เปล่าร้อยละ 42 ของทั้งหมด ส่วนสาขาสำคัญอื่น ๆ เป็นสาขาการดำเนินงานหลักที่เริ่มต้นตั้งแต่ในช่วงทศวรรษที่ 1960 ซึ่งเป็นสาขาจากประสบการณ์การพัฒนาของไทย ได้แก่ สาขาการเกษตรและการพัฒนาชนบท การศึกษา และการสาธารณสุข สำหรับสาขาพลังงาน การท่องเที่ยว ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีนั้น เป็นสาขาความร่วมมือใหม่ของไทย และอาจกล่าวได้ว่าเป็นสาขาที่ได้มาจากประสบการณ์การพัฒนาของไทยในอดีตที่ผ่านมาอีกด้วย

เงินกู้แบบผ่อนปรน (ODA Loans)

เงินกู้แบบผ่อนปรนในปี 2550-2551 ได้แก่ ธสน. (ในปี 2551): 3,734 ล้านบาท เพื่อดำเนินงานโครงการสร้างเขื่อนผลิตไฟฟ้าพลังน้ำและโรงไฟฟ้าในลาว (3,490 ล้านบาท) และสายไฟฟ้าข้ามประเทศระหว่างไทยกับกัมพูชา (244 ล้านบาท)

สพพ.: 1,006 ล้านบาท สำหรับโครงการสร้างถนนในลาว และกัมพูชา เงินกู้แบบผ่อนปรนในปี 2550-2551 มีมูลค่า

รวมทั้งสิ้นจำนวน 4,740 ล้านบาท ซึ่งเงินกู้ทั้งหมดนี้ใช้ในการดำเนินงานโครงสร้างพื้นฐานในลาวและกัมพูชา

มูลค่าความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาอย่างเป็นทางการ ในปี 2550-2551

ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนา โดยรวมของไทยในปี 2550-2551 คิดเป็นมูลค่าทั้งสิ้น 6,014 ล้านบาท หรือ 172 ล้านเหรียญสหรัฐ ในปี 2550 คิดเป็นสัดส่วนได้เท่ากับร้อยละ 0.10 ของรายได้มวลรวมประชาชาติ (GNI) ทั้งนี้ ประกอบด้วยเงินกู้แบบผ่อนปรนร้อยละ 80 และความช่วยเหลือแบบให้เปล่าร้อยละ 20 ของมูลค่าความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนา ตามลำดับ

งบประมาณของสพพ. สำหรับการให้ความร่วมมือทางวิชาการเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญระหว่างปี 2545 ถึง 2550 คือเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 37 ในขณะที่ สพพ. เป็นองค์กรที่ให้เงินช่วยเหลือแบบให้เปล่ารายใหญ่ ซึ่งทำให้เงินช่วยเหลือแบบให้เปลามีสัดส่วนที่สูงขึ้นมากกว่าปีที่ผ่านมากล่าวคือไม่น้อยกว่าร้อยละ 90 ของมูลค่าความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนา ให้แก่ประเทศพัฒนาน้อยที่สุด และคิดเป็น

โครงการพัฒนาเกษตรเขตน้ำท่วม เมืองน้ำบาก แขวงหลวงพระบาง ประเทศลาว

สัดส่วนร้อยละที่สูงกว่ามูลค่าความช่วยเหลือของประเทศผู้ให้อื่น (โปรดดูภาคผนวก 1: ตารางมูลค่าความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาฯ ทั้งหมดที่รัฐบาลไทยให้แก่ประเทศต่างๆ ในปี 2550-2551)

รูปแบบของการให้ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาฯ ของไทย ในปี 2550-2551 ยังคงมีรูปแบบเช่นเดียวกับหลายปีที่ผ่านมามีมุ่งเน้นการพัฒนาประเทศเพื่อนบ้านเป็นหลัก โดยเฉพาะอย่างยิ่งลาว และกัมพูชา อาจกล่าวได้ว่า ในปี 2550-2551 หน่วยงานหลักที่ให้ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาฯ ได้แก่ ธสน. และ สพพ. ในการให้เงินกู้แบบผ่อนปรน และเงินช่วยเหลือแบบให้เปล่าแก่ประเทศเพื่อนบ้านดังกล่าว คิดเป็นร้อยละ 86 ของมูลค่าความช่วยเหลือทั้งหมด

เงินกู้แบบผ่อนปรนและเงินช่วยเหลือแบบให้เปล่าจาก สพพ. นอกจากจะช่วยพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐานแล้ว ยังช่วยสนับสนุนให้เกิดสินค้าสาธารณะข้ามพรมแดน ได้แก่ ถนนที่อำนวยความสะดวกแก่การค้าระหว่างประเทศ และเกิดการบูรณาการในอนุภูมิภาค นอกจากนี้ เงินกุดังกล่าวยังสนับสนุนโครงการผลิตกระแสไฟฟ้าพลังน้ำและเครือข่ายพลังงานไฟฟ้าที่อำนวยความสะดวกให้แก่การส่งออกและนำเข้ากระแสไฟฟ้า โครงการความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาฯ ของกระทรวงและหน่วยงานต่าง ๆ หลายแห่งมุ่งเน้นการสร้างสินค้าสาธารณะข้ามพรมแดน รวมถึงการป้องกันและลดการค้ามนุษย์ การควบคุมโรคเอดส์และโรคติดต่ออื่น ๆ การควบคุมยาเสพติดระหว่างประเทศ และการส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ รวมถึงการท่องเที่ยว ความสำเร็จของสินค้าสาธารณะข้ามพรมแดนดังกล่าวนี้มีความสำคัญต่อประเทศไทยและเป็นประโยชน์ต่อประเทศเพื่อนบ้านอีกด้วย ตลอดจนจนเป็นการส่งเสริมการบูรณาการของอนุภูมิภาค (โปรดดูภาคผนวก 2: รายละเอียดเพิ่มเติมเกี่ยวกับสินค้าสาธารณะข้ามพรมแดน)

ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนา อย่างเป็นทางการของไทยและ เป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ: กรณีศึกษาสาธารณรัฐประชาธิปไตย ประชาชนลาว

สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวนับเป็นประเทศที่ไทยให้ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาฯ มากที่สุด ในปี 2550-2551 มีมูลค่าคิดเป็นร้อยละ 73 ของมูลค่าความช่วยเหลือทั้งหมดตารางต่อไปนี้จะแสดงมูลค่าและวัตถุประสงค์ของความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาฯ สำหรับลาวในปี 2550-2551 (กระทรวงที่ให้ความช่วยเหลือแก่ลาวน้อยกว่า 100,000 บาทในปี 2550-2551 ไม่รวมอยู่ในตารางนี้)

ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาอย่างเป็นทางการของไทยและเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ:
กรณีศึกษาสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

ตารางที่ 5: ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาอย่างเป็นทางการที่ไทยให้แก่ สปป. ลาว ในปี 2550-2551

กระทรวง/ หน่วยงาน	วัตถุประสงค์	มูลค่ารวม (ล้านบาท)
ธนาคารแห่งประเทศไทย	การพัฒนาธนาคารกลาง	0.8
สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ)	โครงการการแลกเปลี่ยนความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยด้าน เอชไอวี/เอดส์ ด้านการรักษาพยาบาล ด้านปศุสัตว์ ด้านเทคโนโลยี และด้านการท่องเที่ยว	4.7
ธนาคารเพื่อการส่งออก และนำเข้าแห่งประเทศไทย (ธสน.) (ตัวเลขปี 2551)	โครงการผลิตไฟฟ้าพลังน้ำ (100 ล้านเหรียญสหรัฐ)	3,490.0
สำนักนายกรัฐมนตรี	การฝึกอบรมผู้บริหารระดับกลาง	0.1
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	การชลประทาน การผลิตเมล็ดพันธุ์ลูกผสม ระบบปรับปรุงพันธุ์พืช การผลิตข้าวโพด การเลี้ยงสัตว์ และการประมง	6.7
กระทรวงพาณิชย์	การฝึกอบรมและการพัฒนาศักยภาพด้านการส่งออก รวมทั้ง หัตถกรรม การมีส่วนร่วมในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และยุทธศาสตร์ของภูมิภาคอาเซียน	1.3
กระทรวงศึกษาธิการ	การฝึกอบรมครูอาชีพศึกษา เครื่องมือการศึกษา ทุนการศึกษา และโครงการแลกเปลี่ยนเจ้าหน้าที่	1.0
กระทรวงพลังงาน (ม.ค. - มี.ย. 2550 เท่านั้น)	พลังแสงอาทิตย์ ชีวมวลและไบโอดีเซล	51.9
กระทรวงสาธารณสุข	การฝึกอบรมด้านคลินิก	0.3
กระทรวงแรงงาน	การประกันสังคมและการฟื้นฟูสมรรถภาพ	0.2
กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	ธรณีวิทยาและทรัพยากรแร่	0.1
กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	การฝึกอบรมด้านเทคโนโลยีการสื่อสารและสารสนเทศ ภาษาศาสตร์ เทคโนโลยีชีวภาพ	0.6
กระทรวงพัฒนาสังคม และความมั่นคงของมนุษย์	การป้องกันการค้ำมนุษย์ การฟื้นฟูสมรรถภาพของผู้ทุพพลภาพ	2.4
กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา	การพัฒนาการท่องเที่ยว	0.2
สำนักงานความร่วมมือพัฒนาเศรษฐกิจ กับประเทศเพื่อนบ้าน (สพพ.) (องค์การมหาชน)	การสร้างถนน การสร้างทางรถไฟ	720.9
สำนักงานความร่วมมือเพื่อการพัฒนา ระหว่างประเทศ (สพร.) กระทรวงการต่างประเทศ (เฉพาะโครงการทวิภาคี)	ทุนฝึกอบรม และการฝึกอบรม (ด้านการเกษตร การศึกษา อุตสาหกรรม เทคโนโลยีสารสนเทศ สาธารณสุข การบริหารราชการ) ความช่วยเหลือทางวิชาการ และอุปกรณ์	57.0
รวมทั้งสิ้น (ล้านบาท)		4,338.2

ในปี 2550 กระทรวงต่างๆ ของรัฐบาลไทยได้ให้ความช่วยเหลือแบบให้เปล่าแก่สปป.ลาว เพื่อการพัฒนาในด้านต่าง ๆ แต่คิดเป็นมูลค่าค่อนข้างน้อยเมื่อเทียบกับปีอื่น ๆ ทั้งนี้หน่วยงานผู้ให้รายใหญ่ในปี 2550 – 2551 คือ ธสน. (ในปี 2551) สพพ. สพร. กระทรวงพลังงาน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ) ตามลำดับ

ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาอย่างเป็นทางการของไทยและเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ (Millennium Development Goals – MDGs)

วิธีการที่นิยมใช้สำหรับการประเมินผลความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนา คือ การประเมินว่าความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนา มีส่วนสนับสนุนให้ประเทศคู่ร่วมมือบรรลุเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ หรือ MDGs โดยทางตรงหรือทางอ้อมหรือไม่ ทั้งนี้ เป้าหมายที่แต่ละประเทศจะต้องทำให้สำเร็จลุล่วงภายในพ.ศ. 2558 มีอยู่ 7 ประการด้วยกันคือ

- MDG 1: ลดความยากจนลงครึ่งหนึ่ง
- MDG 2: ให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาระดับประถมศึกษาโดยทั่วถึง
- MDG 3: ส่งเสริมความเท่าเทียมกันทางเพศและส่งเสริมบทบาทของสตรี
- MDG 4: ลดอัตราการตายของเด็ก
- MDG 5: พัฒนานามัยเจริญพันธุ์
- MDG 6: ต่อสู้โรคเอดส์ ไข้มาลาเรีย และโรคภัยอื่นๆ
- MDG 7: รักษาและบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาของไทยในรูปการให้ความร่วมมือทางวิชาการโดย สพร. และกระทรวงหลักๆ ส่วนใหญ่ มุ่งเน้นที่เป้าหมายดังกล่าว ตัวอย่างเช่น สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาและกระทรวงสาธารณสุขร่วมกับสพร. ให้ความร่วมมือทางวิชาการด้านโรคเอดส์ สาธารณสุขและการดูแลสุขภาพ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกระทรวงพลังงานร่วมกับสพร. ให้การสนับสนุนในการพัฒนาและสร้างความหลากหลายทางการเกษตรใน สปป.ลาว ซึ่งจะช่วยลดความยากจน นอกจากนี้ กระทรวงพาณิชย์ ดำเนินโครงการด้านการส่งเสริมการส่งออกสินค้าหัตถกรรมจากลาว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ดำเนินโครงการด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยวในลาว ทั้งสองโครงการนี้ช่วยสร้าง

โครงการก่อสร้างร่องระบายน้ำ และปรับปรุงถนน T2 ในนครหลวงเวียงจันทน์

ทางเลือกให้มีการจ้างงานนอกภาคการเกษตร และมีแนวโน้มที่จะช่วยลดความยากจนลงด้วย ตลอดจนกระทรวงศึกษาธิการและสพร. ให้การสนับสนุนในการฝึกอบรมครู การพัฒนาการศึกษาและการใช้วัสดุและเครื่องมือทางการศึกษาที่ดีขึ้น งานของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ที่ช่วยลดปัญหาการค้ามนุษย์ มีประโยชน์ต่อสตรีเป็นอย่างมาก ยิ่ง บรรดากิจกรรมเหล่านี้ยังช่วยสร้างสินค้าสาธารณะข้ามพรมแดนอีกด้วย

โครงสร้างพื้นฐานด้านสาธารณูปโภค

เงินกู้แบบผ่อนปรนและเงินให้เปล่าจากสพพ. ตลอดจนเงินกู้แบบผ่อนปรนจากธสน. ในปี 2550 – 2551 เป็นเงินสำหรับโครงการสร้างถนน เขื่อนและสถานีไฟฟ้าพลังน้ำในประเทศคู่ร่วมมือ ทั้งนี้ ผลจากการวิจัยระหว่างประเทศที่ชี้ให้เห็นว่าโครงการขนาดใหญ่เหล่านี้จะช่วยสนับสนุนให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษได้อย่างไร และมากน้อยเพียงใดสามารถอธิบายได้ ดังนี้

งานวิจัยชี้ให้เห็นว่าการมีถนนที่ดีขึ้นช่วยลดความยากจนได้โดยตรง ทำให้คนยากจนสามารถเข้าถึงปัจจัยการผลิตที่มีราคาต้นทุนต่ำกว่าและสามารถเข้าถึงตลาดได้ดีขึ้น ตลอดจนเข้าถึงการทำงานด้านอื่นๆ ได้มากขึ้น ผลลัพธ์ใน

เชิงบวกที่สำคัญจากการสร้างถนนในชนบทและถนนสายรอง
ในลาวที่สร้างโดยรัฐบาล และด้วยความช่วยเหลือจากธนาคาร
เพื่อการพัฒนาแห่งเอเชียทำให้มีการเชื่อมชุมชนและชาว
ชนบทที่เดิมต้องอยู่อย่างโดดเดี่ยวให้เข้าถึงถนนสายหลัก
ทำให้เกิดโอกาสการจ้างงานและการค้า

ทั้งนี้ งานวิจัยของธนาคารเพื่อการพัฒนาแห่งเอเชียยังพบ
ด้วยว่าการปรับปรุงถนนทำให้เพิ่มความสามารถในการ
รับรู้ข้อมูลข่าวสาร⁸ การเข้าถึงบริการสุขภาพ และโอกาส
ในการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการบริการด้านอนามัยแม่
และเด็ก นอกจากนี้ เวลาและค่าใช้จ่ายในการเดินทางที่น้อยลง
ยังช่วยลดอัตราการตายของมารดาและทารกได้ และเมื่อ
ชาวบ้านมีรายได้สูงขึ้นก็สามารถปรับปรุงภาวะโภชนาการ
ในเด็กให้ดีขึ้นได้อีกด้วย

จากผลการวิจัยพบว่าถนนและการคมนาคมที่ดีขึ้นมีความ
สัมพันธ์ในเชิงบวกกับการเพิ่มขึ้นของการเข้าเรียนโดย
เฉพาะในเด็กผู้หญิง และสภาพความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นของ
คนยากจนทั้งในด้านความปลอดภัย ปฏิสัมพันธ์ทางสังคม
และความมั่นคง หรือแม้กระทั่งโอกาสที่จะได้สมรส ทั้งนี้
งานวิจัยภาคสนามและการสัมภาษณ์ประชาชนที่ขณะนี้
สามารถเข้าถึงถนนสายรองที่ใช้ได้ในทุกฤดูกาลอันเป็นผล
มาจากโครงการก่อสร้างเชื่อมแห่งหนึ่งในลาวสามารถยืนยัน
ข้อสรุปดังกล่าวข้างต้นได้

กรอบที่ 4: ประโยชน์ของถนนที่ใช้ได้ทุกฤดูกาล

บ้านภูเขาควายเป็นหนึ่งในหมู่บ้านที่ถูกย้ายเนื่องมาจากผล
กระทบโดยตรงจากโครงการน้ำมาง 3 ถนนลูกรังซึ่งสร้างผ่าน
หมู่บ้านใหม่แห่งนี้สามารถใช้ได้ตลอดปี (ในหมู่บ้านเก่า
ถนนจะใช้ไม่ได้ในฤดูฝน) ปัจจุบัน ชาวบ้านไปตลาด โรงเรียน
โรงพยาบาล และโรงเรียนได้ง่ายขึ้น ในหมู่บ้านเก่าเด็กนักเรียน
ต้องเดินไกลประมาณ 20-30 กิโลเมตรเพื่อไปโรงเรียนมัธยมต้น
(ในพื้นที่ด้านล่าง) หลายคนต้องออกจากโรงเรียนหลังจากจบ
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 แต่ปัจจุบันนักเรียนสามารถเรียนต่อ
ในชั้นที่สูงขึ้นได้

“ ที่หมู่บ้านเก่าบางครั้งฉันต้องแบกพินกับกระสอบข้าวด้วย
ตัวเองเพราะไม่สามารถใช้ถนนเป็นเส้นทางคมนาคมได้
ปัจจุบันนี้ครอบครัวเราใช้รถแทรกเตอร์เล็ก ๆ สำหรับขนของ
หนักกลับบ้าน ที่หมู่บ้านเก่าโรงสีข้าวมีขนาดเล็ก บางครั้งต้อง
กลับมาสีข้าวด้วยมือที่บ้านด้วย ถ้าเราจะไปโรงสีข้าวที่ใหญ่กว่า
นั้นก็ต้องขึ้นรถประจำทางไปซึ่งค่าโดยสารราคาแพงมาก ”

(หญิงชาวบ้าน ณ หมู่บ้านภูเขาควาย)

ที่มา: Leechuefoung, 2006

โครงการปรับปรุงและลาดยางผิวจราจรเส้นทาง
สายตราด-เกาะกง-สระแรมเปิล (R4B) ประเทศกัมพูชา

⁸ ปัญหาด้านข้อมูลเป็นอุปสรรคต่อการตลาด การเจริญเติบโตและการบรรลุเป้าหมาย MDGs เมื่อไม่มีการให้ข้อมูลแก่ประชาชน ข้อมูลที่แต่ละคนจะได้มาจึงมี
ราคาแพง และไม่เท่าเทียม กล่าวคือ ฝ่ายหนึ่งอาจรู้มากกว่าอีกฝ่ายหนึ่งในการทำธุรกรรม ตัวอย่างเช่น ผู้ซื้ออ้อยชาวจีนในภาคเหนือของลาวมีความรู้เกี่ยวกับราคา
ตลาดในจีน (และราคาพิเศษสำหรับสินค้าคุณภาพ) มากกว่าเกษตรกรรายย่อยชาวลาว ดังนั้นผลตอบแทนที่กลับมาจึงต่ำกว่า และเกษตรกรยังมีเงินทุนและแรงจูงใจ
น้อยกว่าที่จะปรับปรุงการผลิตและคุณภาพพธนาการเพื่อการพัฒนาแห่งเอเชีย พบว่าการหาข้อมูลของบริษัทขนาดใหญ่สำหรับโครงการเงินกู้จะมีต้นทุนที่ถูกกว่า
ผลลัพธ์ที่ได้คือสินค้าจะถูกจัดสรรไปให้บริษัทขนาดใหญ่มากกว่า และมีอัตราดอกเบี้ยที่ต่ำเพื่อเป็นการลดความเสี่ยงที่ผู้กู้จะไม่จ่ายคืน ซึ่งอาจจะส่งผลให้
ตลาดทุนไม่สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ความสำเร็จของโครงการสินเชื่อรายย่อยที่ใกล้ชิดกับประชาชนเป็นผลจากการแก้ปัญหาทางด้านข้อมูล) คริวเรือน
ในเมืองรับทราบข้อมูลเกี่ยวกับผลตอบแทนจากตลาดแรงงานต่อการศึกษาได้ดีกว่าคริวเรือนในชนบท ดังนั้นสตรีในเมืองจึงมีโอกาสประสบความสำเร็จสูงกว่าสตรี
ในชนบท เช่นเดียวกัน ผู้ซื้อและผู้ส่งออกมักมีข้อมูลราคาตลาดสำหรับสินค้าทางการเกษตรมากกว่าเกษตรกรผู้ผลิต ผลลัพธ์คือ ราคาหน้าฟาร์มมักมีราคาต่ำกว่า
และความยากจนในชนบทจึงสูงกว่าที่น่าจะเป็น ยิ่งปัญหาการเข้าถึงข้อมูลลดลงไปมากเท่าใด ระบบตลาดจะทำงานได้ด้อยเท่านั้น การทำให้ข้อมูลเข้าถึงได้ง่ายขึ้น
จึงเป็นการช่วยให้บรรลุเป้าหมาย MDGs ได้ดีขึ้น และการปรับปรุงข้อมูลนั้นมีต้นทุนที่ไม่สูงมากนักสำหรับรัฐบาล นวัตกรรมใหม่ที่สำคัญที่สุดคือการให้เข้า
โทรศัพท์เคลื่อนที่ (เก็บค่าโทรออกตามจำนวนครั้งที่ใช้) ในเขตพื้นที่การเกษตรที่ยากจน หากเกษตรกรได้รับทราบข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับราคาสินค้าเกษตรได้ดีขึ้น
จะช่วยลดปัญหาความยากจนลงได้

โครงการพลังงานมีผลกระทบต่อเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษน้อยกว่าโครงการสร้างถนน แต่พบว่า การที่ชาวบ้านในชนบทมีไฟฟ้าใช้สามารถช่วยลดปัญหาความยากจนที่เกี่ยวข้องกับรายได้ กล่าวคือเป็นการช่วยประหยัดเวลาและเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร นอกจากนี้ ยังส่งผลในเชิงบวกต่อเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษในด้านอื่น ๆ ได้แก่ การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารผ่านวิทยุและโทรทัศน์และโทรศัพท์มือถือ การดูแลทางการแพทย์และสุขภาพดีขึ้น มีการเก็บถนอมอาหารถูกสุขลักษณะยิ่งขึ้นจากการใช้ตู้เย็น นักเรียนมีเวลาเรียนมากขึ้นและมีการเข้าเรียนเพิ่มขึ้น

เขื่อนในลาวมีขนาดใหญ่กว่าและสร้างได้เร็วกว่าที่คาดการณ์ไว้ เนื่องจากมีการส่งออกกระแสไฟฟ้า พระราชกฤษฎีกา พ.ศ. 2542 ฉบับหนึ่งของรัฐบาลลาวกำหนดว่าอัตราส่วนร้อยละ 10 ของพลังงานไฟฟ้าที่โครงการผลิตได้จะต้องใช้บริโภคภายในประเทศ รวมทั้งการขยายการจ่ายกระแสไฟฟ้าไปในเขตชนบท จำนวนครอบครัวลาวที่มีไฟฟ้าใช้ได้เพิ่มจากร้อยละ 25 ในปี 2538 เป็นร้อยละ 47 ในปี 2548 เป้าหมายของรัฐบาลคือร้อยละ 70 ของครอบครัวลาวจะต้องมีไฟฟ้าใช้ภายในปี 2553 ทั้งนี้ ในปี 2546 ครอบครัวในเขตเมืองมีกระแสไฟฟ้าใช้แล้วคิดเป็นร้อยละ 95 สำหรับการเพิ่มขึ้นในปีต่อ ๆ มา ส่วนใหญ่เป็นการขยายตัวที่เกิดขึ้นในเขตชนบท

การวิจัยระหว่างประเทศและการวิจัยในสปป.ลาว แสดงถึงประโยชน์หลายประการที่อาจเกิดขึ้นจากการมีไฟฟ้าใช้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับเด็กผู้หญิงและสตรี ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าการมีไฟฟ้าใช้ในเขตชนบทสามารถทำให้เกิดผลต่อไปนี้

- ประหยัดเวลา เสริมสร้างผลิตภาพ และสนับสนุนกิจกรรมทางเศรษฐกิจ และการเติบโตที่จะช่วยลดความยากจน --- เครื่องสูบน้ำเพื่อการชลประทาน ไฟฟ้าเพื่อการจัดเก็บและการแปรรูปผลิตภัณฑ์การเกษตร และผลิตภัณฑ์เบื้องต้นอื่นๆ และเพื่อชำระโทรศัพท์มือถือ
- ลดภาระของสตรีในการเก็บฟืนและดักน้ำมาใช้ โดยการใช้ไฟฟ้าหุงต้มอาหารและสูบน้ำ
- ลดภาระดังกล่าวข้างต้นของเด็กผู้หญิง จะทำให้การมีแนวโน้มที่จะเข้าเรียนเพิ่มขึ้น
- ทำให้สุขภาพของเด็กผู้หญิงและสตรีดีขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการลดมลภาวะภายในครัวเรือนซึ่งเกิดจากการใช้ไม้และเชื้อเพลิงชีวมวลในการหุงต้มอาหาร
- ลดการทำลายสิ่งแวดล้อมจากการตัดไม้และเผาถ่าน

งานวิจัยภาคสนามในลาวแสดงให้เห็นว่าประโยชน์ดังกล่าวมีผลเป็นรูปธรรมและน่าพอใจ

กรอบที่ 5 : ประโยชน์จากการมีกระแสไฟฟ้าใช้ในเขตชนบท ใกล้ที่ตั้งเขื่อนแห่งหนึ่งในลาว

"ชีวิตฉันสบายขึ้นมาก น้ำไหลใสงว้าง มีน้ำพอใช้ มีไฟฟ้าให้แสงสว่างแก่ชาวบ้าน ชื่อของชายของกิ่งงายขึ้นด้วย" (ผู้หญิงที่บ้านซุนคำ)

"ทำให้ดูแลลูกตอนกลางคืนได้ง่าย" (ผู้หญิงที่บ้านแกงบิต)

"ไฟฟ้าช่วยให้ไปไหนมาไหนสะดวกในตอนกลางคืน พอมีไฟฟ้า เลยมองเห็นอะไรๆ และรู้ว่าอะไรอยู่ตรงไหน ด้วยตาตัวเอง" (ผู้หญิงที่บ้านแกงบิต)

"สมัยที่ต้องใช้แบตเตอรี่ พอแบตเตอรี่หมดผมก็ต้องนอนถึงแม้ผมอยากอ่านหนังสือต่อ เดี่ยวนี้ ผมจะดูหนังสือนานแค่ไหนก็ได้ในตอนกลางคืน" (นักเรียนชายที่บ้านห้วยเหล็ก)

"ครอบครัวของฉันเล็ก เดี่ยวนี้เราใช้ไฟฟ้าหุงข้าว บางทีก็ทำกับข้าวอย่างอื่นด้วย" บ้านภูเขาควย

"เดี๋ยวนี้ฉันซีเกียจมากที่จะก่อไฟหุงข้าว เพราะฉันสามารถใช้หม้อหุงข้าวไฟฟ้าแทนได้" (ผู้หญิงที่บ้านแกงบิต)

"เรารู้สึกทันสมัยเหมือนในเมืองมากขึ้น พอมีไฟฟ้าใช้" (ผู้ใหญ่บ้านและตัวแทนชาวบ้านผู้ชายบ้านห้วยเหล็ก)

ที่มา: Leechuefoung, 2006

สถานีไฟฟ้าพลังน้ำจากเขื่อนแก่งหินปูน ประเทศลาว

นอกจากนี้ ไฟฟ้ายังช่วยสร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยมากขึ้นสำหรับสตรีเวลาที่ต้องออกจากบ้านในตอนกลางวัน ดังนั้น จึงทำให้ผู้หญิงมีส่วนร่วมในการประชุมเวลากลางคืนมากขึ้น สตรีในหมู่บ้านแห่งหนึ่งกล่าวว่า ในอดีตมีแต่ผู้ชายเท่านั้นที่ได้รับอนุญาตให้ไปร่วมประชุมของชุมชนได้ ถือกันว่าไม่เหมาะสมที่สตรีจะออกนอกบ้านในเวลากลางคืน ด้วยเหตุผลด้านความปลอดภัย ซึ่งเป็นสิ่งที่จำกัดบทบาทของสตรีที่จะมีส่วนร่วมในกิจกรรมและการตัดสินใจต่าง ๆ ที่จะมึผลกระทบต่อพวกเขา ปัจจุบันนี้สตรีสามารถเข้าประชุมและมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้

โรคติดต่อที่รวดเร็วยิ่งขึ้น ในขณะเดียวกัน การจัดการกับปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้หมายถึงการช่วยให้เกิดมีสินค้าสาธารณะข้ามพรมแดนเพิ่มมากขึ้น

ด้วยเหตุนี้ ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาฯ ของไทย เพื่อสร้างถนน เชื้อน และสถานีไฟฟ้าจึงน่าจะมีส่วนสนับสนุนในการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษอย่างแท้จริง ปัจจุบันที่เอื้ออำนวยที่ส่งผลกระทบต่อความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาฯ ได้แก่ นโยบายที่ดีของรัฐบาลลาวในการจัดสรรกระแสไฟฟ้าร้อยละ 10 ของที่ผลิตได้ให้แก่ชนบทและการสร้างถนนในชนบทและถนนสายรองต่างๆ

อย่างไรก็ตาม ยังคงมีความเสี่ยงเรื่องผลกระทบในเชิงลบด้านสิ่งแวดล้อมในการสร้างถนนและเชื้อน ซึ่งเป็นหนึ่งในความขัดแย้งหลายประการที่อาจเกิดขึ้นในบรรดาเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ หลังจากคำประกาศแห่งสหัสวรรษเพียงห้าปีเท่านั้น ผู้เชี่ยวชาญก็ได้ลงความเห็นว่าการลงทุนเรื่องถนน พลังงาน และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมีบทบาทสำคัญยิ่งในความพยายามที่จะบรรลุเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ การลงทุนในด้านต่างๆ ดังกล่าวเป็นสิ่งที่ขาดแคลนอย่างยิ่งสำหรับประเทศที่มีรายได้น้อย และจำเป็นต้องเพิ่มขนาดการลงทุนให้มากขึ้นในสัดส่วนประมาณสองเท่าของการลงทุนในทศวรรษที่ 1990

สพร. เป็นหน่วยงานหลักที่จัดทำข้อตกลงความร่วมมือทางวิชาการกับลาวเพื่อดำเนินงานให้ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาฯ ในอนาคต การจัดข้อตกลงในลักษณะนี้อาจจำเป็นต้องให้ความสนใจในเรื่องผลกระทบด้านลบบางประการที่อาจเกิดขึ้นได้จากการสร้างถนนและเชื้อน และไทยจะช่วยลดผลกระทบเหล่านั้นได้อย่างไร นอกเหนือจากผลกระทบทางด้านสิ่งแวดล้อมยังมีผลทางลบบางอย่างที่คาดได้ว่าจะเกิดขึ้นจากการที่มีถนนที่ดีขึ้น นั่นคือความเสี่ยงเพิ่มขึ้นจากการลักลอบตัดและส่งออกไม้เถื่อน การค้ามนุษย์ที่เพิ่มขึ้น สัตว์ป่าถูกคุกคาม ยาเสพติด และการแพร่ระบาดของ

สาระสำคัญและบทสรุป: เสถียรภาพ และแนวโน้มความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาอย่างเป็นทางการของไทย

ประเทศไทยถือเป็นประเทศผู้ให้รายสำคัญหากพิจารณามูลค่าความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนา เมื่อคิดเป็นร้อยละต่อรายได้มวลรวมประชาชาติ (GNI) และโดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อคิดเป็นสัดส่วนร้อยละของความร่วมมือเพื่อการพัฒนา ที่ให้แก่ประเทศที่มีการพัฒนาน้อยที่สุดในภูมิภาคหรือนอกภูมิภาค ซึ่งมุ่งเน้นการพัฒนาในประเทศเพื่อนบ้านเป็นพิเศษ และการส่งเสริมสินค้าสาธารณะข้ามพรมแดนที่เป็นประโยชน์ต่อทั้งไทยและประเทศเพื่อนบ้าน ตลอดจนการรวมกลุ่มในภูมิภาค ทั้งนี้ ความช่วยเหลือแบบให้เปล่าของไทยยังคงเพิ่มมากขึ้น และขยายความร่วมมือกับองค์การระหว่างประเทศต่อไป อย่างไรก็ตาม การให้เงินกู้แบบผ่อนปรนยังคงมีมูลค่าสูงและเป็นรูปแบบความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนา ที่มีความสำคัญของไทย

รูปแบบความช่วยเหลือในลักษณะข้างต้นนี้ค่อนข้างคงที่มาตั้งแต่ปี 2539 มีการผันผวนบ้างเนื่องจากลักษณะของเงินกู้สำหรับโครงสร้างพื้นฐานซึ่งมี “มูลค่าสูงมาก” ธสน. จะรายงานมูลค่าเต็มของเงินกู้ในปีที่มีการให้กู้ ในขณะที่ สพพ. จะรายงานการเบิกจ่ายเงินกู้ซึ่งในบางปีอาจมีการเบิกจ่ายเงินกู้จำนวนน้อย แต่บางปีก็มีจำนวนมาก ดังนั้น สัดส่วนร้อยละต่อรายได้มวลรวมประชาชาติของความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนา จึงผันผวนขึ้นลงตั้งแต่ระดับสูงถึงร้อยละ 0.19 จนถึงระดับต่ำที่ร้อยละ 0.10

รูปแบบความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนา ของไทยที่ค่อนข้างคงที่นี้จะดำเนินต่อไปในอนาคตหรือไม่

ในสังคมประชาธิปไตยมักจะมีการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองอยู่เสมอ และมีคำถามทางการเมืองเกี่ยวกับนโยบายรัฐบาลอยู่ตลอดเวลา ผู้นำทางการเมืองสลับเปลี่ยนกันในการบริหารประเทศ รัฐบาลอาจมีการเปลี่ยนแปลง อย่างไรก็ตาม ผลประโยชน์ชาติและข้อผูกพันระหว่างประเทศที่สำคัญยังคงดำเนินต่อไป

ประเทศไทยจะยังคงคำนึงถึงประโยชน์และข้อผูกพันต่อไปนี้เสมอ กล่าวคือ

- รักษาพันธะความรับผิดชอบระยะยาวต่อการพัฒนา ระหว่างประเทศ - เพื่อลดความยากจนและส่งเสริม การพัฒนาอย่างยั่งยืน
- ส่งเสริมการบูรณาการของภูมิภาคและอนุภูมิภาค
- สนับสนุนช่วยเหลือเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ (MDG8) การเป็นประเทศคู่ร่วมมือเพื่อการพัฒนา กับทุกประเทศทั่วโลก รวมทั้งสัมปทานการค้าและการลงทุนทางตรงจากต่างประเทศซึ่งเป็นประโยชน์ซึ่งกันและกัน
- ส่งเสริมการพัฒนาที่ประสบความสำเร็จของประเทศเพื่อนบ้านเพื่อลดช่องว่างทางเศรษฐกิจ
- เพิ่มจำนวนและคุณภาพของสินค้าสาธารณะข้ามพรมแดน ที่เป็นประโยชน์แก่ทั้งประเทศไทยและประเทศคู่ร่วมมือ
- จัดหาเงินกู้แบบผ่อนปรนที่จะอำนวยความสะดวกแก่การลงทุนโดยตรงของไทย (FDI) ในด้านการค้าในประเทศคู่ร่วมมือ ซึ่งจะช่วยเพิ่มและสร้างความหลากหลายให้แก่การค้าระหว่างประเทศรวมทั้งการท่องเที่ยว
- รักษาและเพิ่มบทบาทของไทยในองค์การระหว่างประเทศ และองค์กรภูมิภาค โดยการจัดหาและสนับสนุนทางการเงิน รวมทั้งองค์กรภูมิภาคที่ไทยจัดตั้งขึ้น เช่น สภาธุรกิจ ACMECS (Ayeyawady-Chao Phraya-Mekong Economic Cooperation Strategy) และBIMSTEC (Bay of Bengal Initiative for Multi-Sectoral Technical and Economic Cooperation) และความร่วมมือลุ่มแม่น้ำโขง-คงคา (Mekong – Ganga Cooperation: MGC)
- ส่งเสริมให้ไทยเป็นศูนย์กลางแห่งความเป็นเลิศและความเชี่ยวชาญในด้านการศึกษาและการฝึกอบรมให้แก่นักศึกษา และเจ้าหน้าที่จากประเทศกำลังพัฒนาอื่นๆ
- คงรูปแบบการให้ความร่วมมือทางวิชาการแก่ประเทศคู่ร่วมมือต่อไป บนพื้นฐานของการพัฒนาทรัพยากรบุคคล และการสร้างขีดความสามารถ
- ร่วมงานอย่างใกล้ชิดกับนานาประเทศและประเทศผู้ให้ที่เป็นสมาชิก OECD
- เพิ่มการแลกเปลี่ยนอื่นๆ ในระดับระหว่างประชาชนกับประชาชน และเพิ่มบทบาทขององค์กรประชาสังคมของไทย
- ส่งเสริมแนวคิดเรื่อง “เศรษฐกิจพอเพียง” แนวคิดนี้มีความน่าสนใจอย่างยิ่งโดยเฉพาะในช่วงวิกฤติเศรษฐกิจ และเมื่อเกิดปัญหาข้อถกเถียงเรื่องคุณภาพของอาหารแปรรูปในการค้าระหว่างประเทศ

ดังนั้น จึงเป็นเหตุผลที่สำคัญที่ทำให้คาดการณ์ได้ว่า ประเทศไทยจะยังคงให้ความร่วมมือเพื่อการพัฒนาอย่างเป็นทางการ หรือความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนา เพื่อวัตถุประสงค์และเป้าหมายลักษณะเดียวกันต่อไปในอนาคต

ผลสืบเนื่องจากวิกฤติทางการเงินของโลกในปี 2551-2552 ที่มีต่อเศรษฐกิจภายในประเทศอาจทำให้การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจชะลอตัวลง และรายได้ของรัฐบาลลดลง ซึ่งจะมีผลต่องบประมาณความช่วยเหลือแบบให้เปล่าที่จะสามารถจัดสรรได้ เช่นเดียวกับที่เคยเกิดขึ้นเมื่อเกิดวิกฤติเศรษฐกิจเมื่อสิบปีที่แล้ว สมาชิก OECD บางประเทศจึงมีแนวโน้มว่าจะลดความช่วยเหลือดังกล่าวลงเมื่อสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบันที่ย่ำแย่ลง แต่หลักเหตุผลที่มีน้ำหนักมากอย่างยิ่งในเรื่องผลประโยชน์ของชาติทำให้สามารถคาดการณ์ได้ว่าไทยจะยังคงเป็นประเทศผู้ให้รายสำคัญต่อไปในอนาคต เช่นเดียวกับที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

นอกจากนั้น ยังมีแนวโน้มว่าการจัดเก็บข้อมูลและการประสานงานด้านความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนา ของไทย จะมีการปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้น สพร. มีบทบาทนำในการรวบรวมข้อมูลและจัดทำกรอบยุทธศาสตร์ความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อการพัฒนา ซึ่งน่าจะเป็นตัวกำหนดทิศทางความร่วมมือสำหรับหน่วยงานอื่นๆ ตัวอย่างเช่น สพพ.ได้ปรับกระบวนการตัดสินใจจากเดิมที่สั่งการจากบนลงล่างไปเป็นกระบวนการนำเสนอจากระดับล่างขึ้นบน โดยให้ประเทศคู่ร่วมมือมีส่วนร่วมในการพิจารณาโครงการอย่างเต็มที่ ธสน. มีการดำเนินการติดตามการประสานความร่วมมือกับผู้ให้รายอื่นๆ (ซึ่งเป็นวัตถุประสงค์สำคัญของปฏิญญาปารีส) โดยในปี พ.ศ. 2551 ร่วมกับธนาคารเพื่อการพัฒนาแห่งเอเชียในการให้เงินกู้ ซึ่งล่าสุดคือเงินกู้ที่ให้แก่ลาวและกัมพูชา ข้อตกลงความร่วมมือหุ้นส่วนของสพร. กับนานาประเทศ และกับประเทศผู้ให้ที่เป็นสมาชิกของ OECD จะนำไปสู่การประสานประสานสอดคล้องกันยิ่งขึ้น

ไทยมีแนวโน้มที่จะปฏิบัติตามเป้าหมายของคณะกรรมการความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนา (DAC) ของ OECD และปฏิญญาปารีสอย่างค่อยเป็นค่อยไปเช่นเดียวกับประเทศผู้ให้อื่นๆ ทั้งนี้ การดำเนินงานตามปฏิญญาปารีสดังกล่าวยังคงไม่ค่อยมีความคืบหน้า อาจเนื่องมาจากการที่เป้าหมายบางประการของ OECD, DAC และปฏิญญาปารีสอาจไม่

สอดคล้องกับความเป็นจริง กล่าวคือเป้าหมายดังกล่าวยังไม่รวมกลุ่มประเทศที่มีรายได้ปานกลางซึ่งมุ่งดำเนินการช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นประเทศที่มีพัฒนาน้อยที่สุด โดยคำนึงถึงการที่จะบรรลุผลในการสร้างสินค้าสาธารณะข้ามพรมแดน และการส่งเสริมการบูรณาการของอนุภูมิภาคกับประเทศเหล่านั้นเป็นสำคัญ

ภาคผนวก

ภาคผนวก 1: รายละเอียดความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนา อย่างเป็นทางการของไทยในปีพ.ศ. 2550-2551

ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาอย่างเป็นทางการที่ประเทศไทยให้แก่ต่างประเทศในปี 2550
ธนาคารแห่งประเทศไทย

หน่วยงาน/โครงการ	ประเทศผู้รับ					มูลค่ารวม (บาท)	สาขา	ลักษณะ ความร่วมมือ
	กัมพูชา	สปป.ลาว	เวียดนาม	จีน	เนปาล			
การศึกษาดูงานที่ กสท. ของธนาคารแห่งสปป. ลาว เรื่อง การจัดตั้งตลาดหลักทรัพย์		54,868.00				54,868.00	การธนาคาร	ศึกษาดูงาน
การศึกษาดูงานด้านการคำนวณและพยากรณ์ คำนวณ พยากรณ์อัตราเงินเพื่อพื้นฐานของประเทศไทย			67,028.00			67,028.00	การธนาคาร	ศึกษาดูงาน
การจัดหลักสูตรดูงานให้แก่ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ของ The State Securities Commission of Vietnam (SSC) เรื่อง การควบคุมการไหลเข้าของเงินทุนจากผู้ลงทุนต่างประเทศ			3,250.00			3,250.00	การธนาคาร	อบรม
การบรรยายให้แก่เจ้าหน้าที่ธนาคารกลางเวียดนาม ณ กรุงเทพมหานคร กรุงเทพมหานคร (Outbound) เรื่องการจัดตั้งและพัฒนาหลักสูตร โรงเรียนผู้ตรวจสอบ			46,867.00			46,867.00	การธนาคาร	ส่งวิทยากร ไปบรรยาย
การให้ทุนการศึกษาแก่ธนาคารกลางประเทศเพื่อนบ้าน		75,751.00				75,751.00	การธนาคาร	ทุนศึกษา
เจ้าหน้าที่จากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร								
การจัดบรรยายให้กับเจ้าหน้าที่จาก Nepal Rastra Bank					3,195.50	3,195.50	การธนาคาร	ประชุม
การจัดบรรยายให้แก่เจ้าหน้าที่จาก Agricultural Development Bank of China				353.00		353.00	การธนาคาร	ประชุม
การศึกษาดูงานที่ สปท. ของธนาคารแห่ง สปป.ลาว เรื่องระบบการชำระเงินและการเงินจุลภาค (Micro Finance)		88,135.00				88,135.00	การธนาคาร	ศึกษาดูงาน
โครงการการศึกษาดูงานที่ สปท. ของธนาคารแห่ง สปป.ลาว เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศการตรวจสอบกิจการ ภายในของ สปท. และการฟอกเงิน		89,014.00				89,014.00	การธนาคาร	ศึกษาดูงาน
โครงการการศึกษาดูงานที่ สปท. ของธนาคารแห่ง สปป.ลาว เรื่องการพัฒนาสถาบันการเงินของไทยและนโยบาย การจัดการด้านเศรษฐกิจมหภาค ควบคุมเงินตรา ต่างประเทศและการบริหารทุนสำรองระหว่างประเทศ		100,653.00				100,653.00	การธนาคาร	ศึกษาดูงาน
โครงการการศึกษาดูงานที่ สปท. ของธนาคารแห่ง สปป.ลาว ณ กรุงเวียงจันทน์ (Outbound) เพื่อพัฒนาระบบสถาบันการเงิน		165,893.00				165,893.00	การธนาคาร	ศึกษาดูงาน
โครงการให้ทุนการศึกษาแก่ธนาคารกลางประเทศเพื่อนบ้าน		102,565.00				102,565.00	การธนาคาร	ทุนการศึกษา
โครงการการบรรยายให้แก่เจ้าหน้าที่ธนาคารแห่ง สปป.ลาว ณ กรุงเวียงจันทน์ (Outbound) เรื่องการบริหารระบบ IT และ การพัฒนาเครื่องมือการชำระเงิน		121,719.00				121,719.00	การธนาคาร	ศึกษาดูงาน

ภาคผนวก 1: รายละเอียดความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาอย่างเป็นทางการของไทยในปีพ.ศ. 2550-2551

ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาอย่างเป็นทางการที่ประเทศไทยให้แก่ต่างประเทศในปี 2550
ธนาคารแห่งประเทศไทย (ต่อตาราง)

หน่วยงาน/โครงการ	ประเทศผู้รับ					มูลค่ารวม (บาท)	สาขา	ลักษณะ ความร่วมมือ
	กัมพูชา	สปป.ลาว	เวียดนาม	จีน	เนปาล			
โครงการการบรรยายให้แก่เจ้าหน้าที่ธนาคารกลางกัมพูชา ในการมาดูงานที่สำนักงานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (สกอ) เรื่อง บทบาทหน้าที่ของ สกอ และ ดูงาน ณ ศูนย์จัดการธนบัตร จ.ขอนแก่น เกี่ยวกับ Clearing House	59,872.00					59,872.00	การธนาคาร	ศึกษาดูงาน
โครงการ ทานรองนายกรัฐมนตรี สปป. ลาว เข้าพบท่านผู้ว่าการ ธปท.		28,357.00				28,357.00	การธนาคาร	ศึกษาดูงาน
รวม	59,872.00	826,955.00	117,145.00	353.00	3,195.50	1,007,520.50		

ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาอย่างเป็นทางการที่ประเทศไทยให้แก่ต่างประเทศในปี 2550
สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

หน่วยงาน/โครงการ	ประเทศผู้รับ						มูลค่ารวม (บาท)	สาขา	ลักษณะ ความร่วมมือ
	กัมพูชา	สปป.ลาว	พม่า	เวียดนาม	จีน	รวมประเทศอื่นๆ			
โครงการแลกเปลี่ยนนิสิต กับมหาวิทยาลัยต่างประเทศ					27,400.00	12,400.00	39,800.00	การศึกษา	
โครงการประชุม วิชาการนานาชาติ					94,275.00	448,750.40	543,025.40	การศึกษา	
โครงการไม่เต็มรูปแบบ				900,000.00		1,000,000.00	1,900,000.00	วิทยาศาสตร์ & เทคโนโลยี	ทุนศึกษา
มหาวิทยาลัยมหิดล									
การฝึกอบรมล่ามภาษามือ		112,710.00					112,710.00	การศึกษา	ฝึกอบรม
โครงการศูนย์ประสานงาน โรคเอดส์นานาชาติระดับภูมิภาค	300,000.00	300,000.00	300,000.00	300,000.00			1,200,000.00	สาธารณสุข	ฝึกอบรม/ดูงาน
การฝึกอบรมนานาชาติระยะสั้น						202,222.20	202,222.20	การศึกษา	ฝึกอบรม/ดูงาน
ทุนศึกษา/ฝึกอบรม นานาชาติระยะสั้น						52,800.00	52,800.00	การท่องเที่ยว	ทุนศึกษา
โครงการแลกเปลี่ยนบุคลากร และนักศึกษากับประเทศ อนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง	111,750.00			111,750.00			223,500.00	ทันตแพทยศาสตร์	ทุนศึกษา
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์									
โครงการอบรมหลักสูตร สาธารณสุขศาสตร์ (สกลนคร)		19,500.00					19,500.00	สาธารณสุข	ฝึกอบรม
โครงการฝึกอบรมการผลิตโคเนื้อ		187,500.00					187,500.00	เกษตร	
Study in the Anti-Tumor Activity - Secondary Metabolites from Endophyticof Cephalotaxus Mannii					35,000.00		35,000.00	วิทยาศาสตร์ & เทคโนโลยี	โครงการภายใต้ SINO-Thai
โครงการส่งมอบโคเนื้อ พันธุ์กำแพงแสน ให้มหาวิทยาลัยจัมปาสัก และวิจัยด้านปศุสัตว์		490,675.00					490,675.00	การศึกษา	โครงการวิจัย
โครงการฝึกอบรม การผลิตโคเนื้อสำหรับ บุคลากรมหาวิทยาลัยจัมปาสัก		133,078.05					133,078.05	การศึกษา	ฝึกอบรม
มหาวิทยาลัยนเรศวร									
โครงการจัดสรรทุนการศึกษา ระดับปริญญาตรีแก่นิสิต				75,000.00		824,000.00	899,000.00	สาธารณสุข	ทุนศึกษา
โครงการจัดสรรทุนการศึกษา ระดับปริญญาตรีแก่นิสิตภูฏาน						824,000.00	824,000.00	การศึกษา	
โครงการพัฒนาศักยภาพ บุคลากรด้านพลังงานทดแทน ในประเทศลุ่มน้ำโขง					28,250.00		28,250.00	พลังงาน	

ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาอย่างเป็นทางการที่ประเทศไทยให้แก่ต่างประเทศในปี 2550
สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (ต่อตาราง)

หน่วยงาน/โครงการ	ประเทศผู้รับ						มูลค่ารวม (บาท)	สาขา	ลักษณะ ความร่วมมือ
	กัมพูชา	สปป.ลาว	พม่า	เวียดนาม	จีน	รวมประเทศอื่นๆ			
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์									
โครงการพัฒนาระบบการเฝ้าระวัง การติดเชื้อในโรงพยาบาล						71,200.00	71,200.00	สาธารณสุข	Software สำหรับวิเคราะห์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช									
Fawattana College of Technology		8,910.00					8,910.00	การศึกษา	ตำราเรียน
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า พระนครเหนือ									
โครงการให้ทุนแก่นักศึกษาต่างชาติ	160,000.00		42,500.00				202,500.00	การศึกษา	
บัณฑิตวิทยาลัยร่วมฯ (มจร.)									
ศูนย์ความเป็นเลิศ ด้านเทคโนโลยีพลังงาน สิ่งแวดล้อม				60,000.00		129,000.00	189,000.00	พลังงาน/ สิ่งแวดล้อม	ทุนศึกษา
ศูนย์ความเป็นเลิศ ด้านเทคโนโลยีพลังงาน สิ่งแวดล้อม						195,000.00	195,000.00	พลังงาน/ สิ่งแวดล้อม	ทุนศึกษา
รวม	571,750.00	1,262,373.05	342,500.00	1,446,750.00	184,925.00	3,759,372.60	7,557,670.65		

ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาอย่างเป็นทางการที่ประเทศไทยให้แก่ต่างประเทศในปี 2550
สำนักนายกรัฐมนตรี

หน่วยงาน/โครงการ	ประเทศผู้รับ				มูลค่ารวม (บาท)	สาขา	ลักษณะ ความร่วมมือ
	กัมพูชา	สปป.ลาว	เวียดนาม	รวมประเทศอื่นๆ			
สำนักงาน ก.พ.							
โครงการศึกษาดูงาน ของข้าราชการ ประเทศอินโดนีเซีย				7,000.00	7,000.00	การบริหารองค์การภาครัฐ	ศึกษาดูงาน
โครงการฝึกอบรมหลักสูตร ASEAN New Middle Management and Leadership Development	133,333.33	133,333.34	133,333.34	533,333.32	933,333.33	การบริหารองค์การภาครัฐ	ทุนฝึกอบรม
โครงการศึกษาดูงานด้าน Actual Management and Operation of CSTI				2,000.00	2,000.00	การบริหารองค์การภาครัฐ	ศึกษาดูงาน
รวม	133,333.33	133,333.34	133,333.34	542,333.32	942,333.33		

ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาอย่างเป็นทางการที่ประเทศไทยให้แก่ต่างประเทศในปี 2550
สำนักงานความร่วมมือพัฒนาเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน (องค์การมหาชน)

หน่วยงาน/โครงการ	ประเทศผู้รับ		มูลค่ารวม (บาท)	สาขา	ลักษณะความร่วมมือ
	กัมพูชา	สปป.ลาว			
โครงการก่อสร้างเส้นทางเชียงราย-คูนหมิง (มูลค่า 1,385 ล้านบาท)		278,195,880.52	278,195,880.52	คมนาคมขนส่ง	เงินกู้ผ่อนปรน/เงินให้เปล่า
โครงการก่อสร้างร่องระบายน้ำและปรับปรุงถนน T2 (มูลค่า 160 ล้านบาท)		82,956,895.83	82,956,895.83	คมนาคมขนส่ง	เงินกู้ผ่อนปรน/เงินให้เปล่า
โครงการก่อสร้างเส้นทางรถไฟเชื่อมต่อ ระหว่างจังหวัดหนองคาย-ท่าแล้ง สปป.ลาว (มูลค่า 197 ล้านบาท)		85,411,677.21	85,411,677.21	คมนาคมขนส่ง	เงินกู้ผ่อนปรน/เงินให้เปล่า
โครงการพัฒนาเส้นทางห้วยโก๋น/เมืองเงิน-ปากแบ่ง (มูลค่า 840 ล้านบาท)		274,371,444.55	274,371,444.55	คมนาคมขนส่ง	เงินกู้ผ่อนปรน/เงินให้เปล่า
โครงการปรับปรุงและลาดยางผิวจราจร เส้นทางตราด/เกาะกง-สะแรมบีล (มูลค่า 867 ล้านบาท)	334,203,875.30		334,203,875.30	คมนาคมขนส่ง	เงินกู้ผ่อนปรน/เงินให้เปล่า
โครงการพัฒนาถนนสาย 67 (อันลองเวง เสียมราชู) (มูลค่า 1,300 ล้านบาท)	5,584,221.79		5,584,221.79	คมนาคมขนส่ง	เงินให้เปล่า
	296,037,088.88		296,037,088.88	คมนาคมขนส่ง	เงินกู้ผ่อนปรน/เงินให้เปล่า
รวม	635,825,185.97	720,935,898.11	1,356,761,084.08		

ภาคผนวก 1: รายละเอียดความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาอย่างเป็นทางการของไทยในปีพ.ศ. 2550-2551

ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาอย่างเป็นทางการที่ประเทศไทยให้แก่ต่างประเทศในปี 2550
สำนักงานความร่วมมือเพื่อพัฒนาระหว่างประเทศ (สพร.) กระทรวงการต่างประเทศ

หน่วยงาน/โครงการ	ประเทศผู้รับ					มูลค่ารวม (บาท)	สาขา	ลักษณะความร่วมมือ
	กัมพูชา	สปป.ลาว	เวียดนาม	อินโดนีเซีย	รวม ประเทศอื่นๆ			
งบการธนาคารและ A4 ไฟกานีสถาน					3,493,000.00	3,493,000.00	การเกษตร	ผู้เชี่ยวชาญ
งบการพระราชทาน ความช่วยเหลือแก่กัมพูชา การศึกษา (เรียนพระราชทาน)	23,865,000.00					23,865,000.00	การศึกษา	ทุนการศึกษา(100 ทุน)
งบการควบคุมมาลาเรีย :ราชทาน ราชอาณาจักรกัมพูชา เมเด็กพระเทพรัตนราชสุดาฯ มบรมราชกุมารี งบการควบคุม มาลาเรียพระราชทานฯ)	9,664,000.00					9,664,000.00	สาธารณสุข	ทุนฝึกอบรม, เวชภัณฑ์ และยารักษาโรคมมาลาเรีย
งบการเศรษฐกิจพอเพียง ประเทศกัมพูชา	869,000.00					869,000.00	การเกษตร	ทุนดูงาน
งบการศูนย์สอนภาษาไทย มหาวิทยาลัยพนมเปญ	2,283,000.00					2,283,000.00	การศึกษา	ผู้เชี่ยวชาญ(2 คน), อุปกรณ์
งบการศูนย์พัฒนา แรงงานไทย - กัมพูชา	163,000.00					163,000.00	แรงงานและ การจ้างงาน	ผู้เชี่ยวชาญ(6 คน)
งบการจัดตั้งศูนย์แรกรับ โอกาสข้ามศูนย์ จังหวัดบันเตียเมียนเจย กัมพูชา	141,000.00					141,000.00	พัฒนาสังคม และสวัสดิการ	ผู้เชี่ยวชาญ(4 คน)
งบการฝึกอบรมเทคโนโลยี การแพทย์และสาธารณสุข สำหรับบุคลากรทางการแพทย์ สปป.ลาว ในพระราชดำริ เด็กพระเทพรัตนราชสุดา มบรมราชกุมารี		823,000.00				823,000.00	สาธารณสุข	ผู้เชี่ยวชาญ(26 คน), อุปกรณ์
งบการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ การพัฒนาคุณภาพชีวิต สำหรับเจ้าแขวงจากสปป.ลาว พระตำราของ เด็กพระเทพรัตนราชสุดา มบรมราชกุมารี		357,000.00				357,000.00	การบริหาร ราชการ	ผู้เชี่ยวชาญ(10 คน)
งบการทดลองการผลิตวัตถุดิบ ส่วนของวัตถุดิบ หารสัตว์ (ถั่วเหลือง)		347,000.00				347,000.00	การเกษตร	ทุนการศึกษา(10 ทุน), ผู้เชี่ยวชาญ(4 คน)
งบการทดลองการผลิตวัตถุดิบ และการแปรรูปในอุตสาหกรรม รูปผัก (ข้าวโพดฝักอ่อน)		1,328,000.00				1,328,000.00	การเกษตร	ทุนการศึกษา(26 ทุน), ผู้เชี่ยวชาญ(21 คน)
งบการปรับปรุงศูนย์วิจัย เกษตรแห่งชาตินาพอก		3,177,000.00				3,177,000.00	การเกษตร	ทุนการศึกษา(6 ทุน), ผู้เชี่ยวชาญ(16 คน), อุปกรณ์

ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาอย่างเป็นทางการที่ประเทศไทยให้แก่ต่างประเทศในปี 2550
สำนักงานความร่วมมือเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศ (สพร.) กระทรวงการต่างประเทศ (ต่อตาราง)

หน่วยงาน/โครงการ	ประเทศผู้รับ					มูลค่ารวม (บาท)	สาขา	ลักษณะความร่วมมือ
	กัมพูชา	สปป.ลาว	เวียดนาม	อินโดนีเซีย	รวม ประเทศอื่นๆ			
โครงการพัฒนาเกษตร ในเขตน้ำท่วม เมืองน้ำบัก		4,653,000.00				4,653,000.00	การเกษตร	ทุนการศึกษา(10 ทุน), ผู้เชี่ยวชาญ(12 คน), อุปกรณ์
โครงการป้องกัน โรคสัตว์ในแขวงจำปาสัก		1,280,000.00				1,280,000.00	การเกษตร	ทุนการศึกษา(22 ทุน), ผู้เชี่ยวชาญ(5 คน)
โครงการพัฒนาการเลี้ยงปลา ในเขตชนบท แขวงเซกอง และจำปาสัก		96,000.00				96,000.00	การเกษตร	ผู้เชี่ยวชาญ(5 คน)
โครงการพัฒนาเกษตร และป่าไม้เขตโพนทอง เมืองเวียงคำ แขวงหลวงพระบาง		734,000.00				734,000.00	การเกษตร	ทุนการศึกษา(3 ทุน)
โครงการการยกระดับ นักวิเคราะห์การแพทย์ ระดับประกาศนียบัตร ให้เป็นระดับปริญญาตรี		4,535,000.00				4,535,000.00	การศึกษา	ทุนการศึกษา(28 ทุน), ผู้เชี่ยวชาญ(5 คน)
โครงการพัฒนาห้องสมุด วิทยาลัยครูบ้านแก่ง		994,000.00				994,000.00	การศึกษา	ทุนการศึกษา(5 ทุน), ผู้เชี่ยวชาญ(4 คน), อุปกรณ์
โครงการยกระดับพยาบาล ระดับประกาศนียบัตร ให้เป็นระดับปริญญาตรี ระยะที่ 2		2,103,000.00				2,103,000.00	การศึกษา	ทุนการศึกษา(386 ทุน), ผู้เชี่ยวชาญ(8 คน), อุปกรณ์
โครงการฝึกอบรมครูฝึก ในการส่งเสริม การประกอบอาชีพอิสระ ในสี่แขวงภาคเหนือของสปป.ลาว		1,214,000.00				1,214,000.00	การศึกษา	ทุนการศึกษา(12 ทุน)
โครงการพัฒนาโรงเรียนเทคนิค แขวงสะหวันนะเขต สปป.ลาว		70,000.00				70,000.00	การศึกษา	ผู้เชี่ยวชาญ(5 คน)
โครงการพัฒนา โรงพยาบาลแขวงบ่อแก้ว		2,098,000.00				2,098,000.00	สาธารณสุข	ทุนการศึกษา(4 ทุน), ผู้เชี่ยวชาญ(13 คน)
โครงการปรับปรุงระบบการให้บริการ สุขภาพในเขตโพนโฮง		161,000.00				161,000.00	สาธารณสุข	ผู้เชี่ยวชาญ(5 คน)
โครงการพัฒนาทางเลือกที่ยั่งยืน ที่จังหวัดอาเจห์				5,906,000.00		5,906,000.00	การเกษตร	ผู้เชี่ยวชาญ(5 คน)
โครงการพัฒนา เขตเศรษฐกิจสามฝ่าย อินโดนีเซีย-มาเลเซีย-ไทย (IMT-GT Project)				394,000.00		394,000.00	การศึกษา	ทุนการศึกษา(2 ทุน)
โครงการจัดตั้งศูนย์ชาเขียว				11,880,000.00		11,880,000.00	สาธารณสุข	ทุนการศึกษา(5 ทุน), ผู้เชี่ยวชาญ(7 คน)
โครงการความร่วมมือทางวิชาการ ด้านการพัฒนาเกษตร ที่ยั่งยืนระหว่างไทย กับราชอาณาจักรเลโซโท					2,290,000.00	2,290,000.00	การเกษตร	ทุนการศึกษา(5 ทุน), ผู้เชี่ยวชาญ(7 คน)

ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาอย่างเป็นทางการที่ประเทศไทยให้แก่ต่างประเทศในปี 2550
สำนักงานความร่วมมือเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศ (สพร.) กระทรวงการต่างประเทศ (ต่อตาราง)

หน่วยงาน/โครงการ	ประเทศผู้รับ					มูลค่ารวม (บาท)	สาขา	ลักษณะความร่วมมือ
	กัมพูชา	สปป.ลาว	เวียดนาม	อินโดนีเซีย	รวม ประเทศอื่นๆ			
โครงการฝึกอบรมการเจรจาในพลอย สำหรับนักค้าหลักทรัพย์					1,431,000.00	1,431,000.00	การค้า บริการ และการลงทุน	ทุนการศึกษา(6 ทุน)
โครงการความร่วมมือทางวิชาการ ด้านการพัฒนาประมงขนาดเล็ก ในโมซัมบิก					756,000.00	756,000.00	การเกษตร	ผู้เชี่ยวชาญ(6 คน)
โครงการจัดตั้งโรงพยาบาล แม่และเด็กในลุมพินี เนปาล					290,000.00	290,000.00	สาธารณสุข	ผู้เชี่ยวชาญ(3 คน)/ บุคลากร
โครงการความร่วมมือทางวิชาการ ระหว่างไทย-อียิปต์					181,000.00	181,000.00	การเกษตร	ผู้เชี่ยวชาญ(3 คน)
โครงการพัฒนาศักยภาพบุคลากร ของมหาวิทยาลัยเกษตร และป่าไม้แห่งเมืองเว้			272,000.00			272,000.00	การเกษตร	ทุนการศึกษา(2 ทุน), อุปกรณ์
โครงการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเกษตร ป่าไม้ควีนตัน ระยะที่ 2			1,494,000.00			1,494,000.00	การเกษตร	ผู้เชี่ยวชาญ(14 ทุน), อุปกรณ์
โครงการสอนภาษาไทย วิทยาลัยภาษาต่างประเทศ หงฮานอย			1,244,000.00			1,244,000.00	การศึกษา	ทุนการศึกษา(5 ทุน), ผู้เชี่ยวชาญ, อุปกรณ์
โครงการสอนภาษาไทย มหาวิทยาลัยสังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์ นครโฮจิมินห์			641,000.00			641,000.00	การศึกษา	ทุนการศึกษา(13 ทุน), ผู้เชี่ยวชาญ, อุปกรณ์
โครงการสอนภาษาไทย มหาวิทยาลัยภาษาต่างประเทศ เขตในโลยีสาร์สนเทศ โฮจิมินห์			2,642,000.00			2,642,000.00	การศึกษา	ทุนการศึกษา(10 ทุน), บุคลากร, อุปกรณ์
โครงการสอนภาษาไทย วิทยาลัยดานัง			1,926,000.00			1,926,000.00	การศึกษา	ทุนการศึกษา(5 ทุน), ผู้เชี่ยวชาญ, อุปกรณ์
โครงการพัฒนาศักยภาพ เขตในโลยีสาร์สนเทศ ศูนย์ฝึกอบรมมหาวิทยาลัยโฮฟอง			355,000.00			355,000.00	การศึกษา	ทุนการศึกษา(1 ทุน)
	36,985,000.00	23,970,000.00	8,574,000.00	18,180,000.00	8,441,000.00	96,150,000.00		

ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาอย่างเป็นทางการที่ประเทศไทยให้แก่ต่างประเทศในปี 2550
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

หน่วยงาน/โครงการ	ประเทศผู้รับ						มูลค่ารวม (บาท)	สาขา	ลักษณะ ความร่วมมือ
	กัมพูชา	สปป.ลาว	พม่า	เวียดนาม	จีน	รวม ประเทศอื่นๆ			
เงินอุดหนุนองค์การพหุภาคี: FAO, CAPSA (ESCAP), APCAEM, CIRDAP, IFAD, CFC						37,407,000.00	37,407,000.00	หลากหลาย	เงินอุดหนุน องค์การพหุภาคี
THV/1-12 Technical Cooperation for flood Management System between Thai and Vietnam				148,642.00			148,642.00	การเกษตร (ชลประทาน)	ศึกษาดูงาน
โครงการความร่วมมือไทย-มาเลเซีย						60,946.61	60,946.61	ทรัพยากร ธรรมชาติ และ สิ่งแวดล้อม (ชลประทาน)	ผู้เข้าร่วม ประชุม24คน
กรมชลประทาน									
โครงการความร่วมมือไทย-มาเลเซีย						71,347.15	71,347.15	ทรัพยากร ธรรมชาติ และ สิ่งแวดล้อม (ชลประทาน)	ประชุม (จำนวน4คน)
โครงการความร่วมมือไทย-จีน					374,601.00		374,601.00	การเกษตร (ชลประทาน)	ประชุม (จำนวน25คน)
โครงการการศึกษาดูงานด้านการบริหารจัดการน้ำเพื่อการชลประทาน		420,850.00					420,850.00	การบริหาร จัดการน้ำ	ศึกษา/ดูงาน 70 คน
International Network for Water and Ecosystem in Paddy Fields (INWEPE)	92,259.53	92,259.53	92,259.53	92,259.53	92,259.53	830,335.81	1,291,633.46	การเกษตร (ชลประทาน)	ประชุม
กรมปศุสัตว์									
ศึกษาดูงานด้านการควบคุมโรคไข้หวัดนก				127,135.00			127,135.00	MOU ด้าน การเกษตร	ศึกษา/ดูงาน (จำนวน3คน)
ความช่วยเหลือเพื่อแก้ไขปัญหาไข้หวัดนก	3,635,323.30						3,635,323.30	การเกษตร	วัสดุอุปกรณ์
โครงการปรับปรุงระบบการผลิตพืชเศรษฐกิจเป้าหมายภายใต้แผนความร่วมมือทางเศรษฐกิจและแผนปฏิบัติการไทยและกัมพูชา CT-13	6,038,240.00						6,038,240.00	การเกษตร	ผู้เชี่ยวชาญ 10คน/ทุน จำนวน10คน
ศึกษาดูงานของคณะผู้บริหารกรมเลี้ยงสัตว์และการประมงสปป.ลาวภายใต้กรอบความร่วมมือคณะกรรมการพัฒนาปศุสัตว์ลาว-ไทย		282,768.18					282,768.18	การเกษตร	ศึกษาดูงาน

ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาอย่างเป็นทางการที่ประเทศไทยให้แก่ต่างประเทศในปี 2550
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ต่อตาราง)

หน่วยงาน/โครงการ	ประเทศผู้รับ								
	กัมพูชา	สปป.ลาว	พม่า	เวียดนาม	จีน	รวม ประเทศอื่นๆ	มูลค่ารวม (บาท)	สาขา	ลักษณะ ความร่วมมือ
โครงการปรับปรุงระบบการผลิตพืชเศรษฐกิจเป้าหมาย ไทย-สปป.ลาว (ภายใต้ยุทธศาสตร์การพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ)		4,006,800.00					4,006,800.00	การเกษตร	ฝึกอบรม
หลักสูตรอบรมด้านการเพาะปลูกไร่: เทคโนโลยีการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์		919,000.00					919,000.00	การเกษตร	ฝึกอบรม
โครงการ AC 5 (Joint Venture for Hybrid Corn Seed and Soybean: Seed Production Development)	159,650.00	159,650.00	159,650.00	159,650.00		159,650.00	798,250.00	การเกษตร	ฝึกอบรม
กรมประมง									
ความร่วมมือทางวิชาการ ด้านประมงไทย-ประเทศเพื่อนบ้าน	261,253.33	261,253.33	261,253.34				783,760.00	การเกษตร	ฝึกอบรม
กรมวิชาการเกษตร									
สร้างความร่วมมือและข้อตกลงเชิงวิชาการภายใต้กรอบ ACMECS		520,760.00					520,760.00	การเกษตร	ฝึกอบรม
โครงการ ACMECS-AC-5 Joint Venture on Hybrid Seed Production จัดอบรมหลักสูตร Training on Bean Seed Production	159,704.00	159,704.00	159,704.00	159,704.00		159,704.00	798,520.00	การเกษตร	โครงการ ภายใต้กรอบ ACMECS -AC-5
รวม	10,346,430.16	6,823,045.04	672,866.87	687,390.53	466,860.53	38,688,983.57	57,685,576.70		

ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาอย่างเป็นทางการที่ประเทศไทยให้แก่ต่างประเทศในปี 2550
กระทรวงพาณิชย์

หน่วยงาน/โครงการ	ประเทศผู้รับ		มูลค่ารวม (บาท)	สาขา	ลักษณะความร่วมมือ
	กัมพูชา	สปป.ลาว			
กรมการค้าต่างประเทศ					
จัดศึกษาดูงานศาลแพ่งและพาณิชย์แก่เจ้าหน้าที่จากประเทศกัมพูชา	287,483.76		287,483.76	พาณิชย์	ฝึกอบรม/ดูงาน
กรมส่งเสริมการส่งออก					
จัดฝึกอบรมความรู้เบื้องต้นในการประกอบธุรกิจส่งออก		190,545.00	190,545.00	พาณิชย์	ฝึกอบรม
จัดฝึกอบรมความรู้เบื้องต้นในการประกอบธุรกิจในประเทศกัมพูชา	312,545.00		312,545.00	พาณิชย์	ฝึกอบรม
โครงการฝึกอบรม Commercial Handicraft Production Promotion		40,820.00	40,820.00	พาณิชย์	ดูงาน/ผู้รับทุน 15 คน
กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ					
โครงการเพิ่มศักยภาพการไปสู่ความเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนภายใต้กรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจกับกัมพูชา ลาว พม่า		390,319.76	390,319.76	พาณิชย์	ฝึกอบรม
โครงการรุกและรักษาตลาดภูมิภาคในต่างประเทศศูนย์ภูมิภาคอาเซียน (ASEAN Hub)		630,523.00	630,523.00	พาณิชย์	ดูงาน
รวม	600,028.76	1,252,207.76	1,852,236.52		

ภาคผนวก 1: รายละเอียดความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาอย่างเป็นทางการของไทยในปีพ.ศ. 2550-2551

ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาอย่างเป็นทางการที่ประเทศไทยให้แก่ต่างประเทศในปี 2550
กระทรวงศึกษาธิการ

หน่วยงาน/โครงการ	ประเทศผู้รับ						มูลค่ารวม (บาท)	สาขา	ลักษณะ ความร่วมมือ
	กัมพูชา	สปป.ลาว	พม่า	เวียดนาม	จีน	รวม ประเทศอื่นๆ			
กระทรวงศึกษาธิการ									
เงินอุดหนุนองค์กรพหุภาคี: UNICEF, UNESCO, SEAMEO, SEAMES						55,785,936.58	55,785,936.58	หลากหลาย	เงินอุดหนุนองค์กรพหุภาคี
สนง.คณะกรรมการการอาชีวศึกษา									
กิจกรรมสนับสนุนการเรียนการสอนอาชีวศึกษา ณ โรงเรียนพระราชทานวิทยาลัยท่าปองเมอเดียง	4,371,551.06						4,371,551.06	การศึกษา	การอบรมเชิงปฏิบัติ
กิจกรรมสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษา ณ โรงเรียนพระราชทานวิทยาลัยภาษาไทยท่าปองเมอเดียง	1,965,600.00						1,965,600.00	การศึกษา	ศึกษา/ดูงาน
สนง.ปลัดกระทรวง									
โครงการแลกเปลี่ยนเจ้าหน้าที่สนง.เลขาธิการคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยยูเนสโก ประจำปี 2550	124,360.20	124,360.20			124,360.20	497,440.80	870,521.40	การศึกษา	การประชุม
การประชุมคณะทำงานร่วมไทย-เวียดนาม ครั้งที่ 1				147,328.00			147,328.00	การศึกษา	การประชุม
การเยือนประเทศไทยของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการมาเลเซียและคณะ						88,650.00	88,650.00	การศึกษา	ศึกษา/ดูงาน
โครงการแลกเปลี่ยนและอบรมพัฒนาสื่อชุดฝึกวิชาชีพครูเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษา ณ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว		327,900.00					327,900.00	การศึกษา	ศึกษา/ดูงาน
โครงการทุนรัฐบาลไทยภายใต้ความร่วมมือกับยูเนสโก	250,000.00	250,000.00	250,000.00	250,000.00			1,000,000.00	การศึกษา	ฝึกอบรม
โครงการผู้นำเยาวชนเอเชียตะวันออกเฉียง (Youth Leadership Forum 2007)						1,630,050.00	1,630,050.00	การศึกษา	ศึกษา/ดูงาน ประชุม/สัมมนา
วิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์									
โครงการสานสัมพันธ์เพื่อนบ้าน (การฝึกทักษะการใช้ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร)	200,000.00						200,000.00	การศึกษา	ศึกษา/ดูงาน (13 ราย)
มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม									
โครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษาฝึกประสบการณ์ด้านการโรงแรมและการท่องเที่ยวกับมหาวิทยาลัยต่างประเทศ					32,143.00		32,143.00	การท่องเที่ยว	ฝึกอบรม

ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาอย่างเป็นทางการที่ประเทศไทยให้แก่ต่างประเทศในปี 2550
กระทรวงศึกษาธิการ (ต่อตาราง)

หน่วยงาน/โครงการ	ประเทศผู้รับ						มูลค่ารวม (บาท)	สาขา	ลักษณะ ความร่วมมือ
	กัมพูชา	สปป.ลาว	พม่า	เวียดนาม	จีน	รวม ประเทศอื่นๆ			
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย									
โครงการแลกเปลี่ยนบุคลากร กับมหาวิทยาลัยต่างประเทศ		145,000.00					145,000.00	การศึกษา	ทุนศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์									
โครงการพัฒนาศาสตร์ วิเทศสัมพันธ์	242,000.00	242,000.00		242,000.00	242,000.00	242,000.00	1,210,000.00	เกษตร และพัฒนา ชนบท	ทุนศึกษา/ ฝึกอบรม/ ชมรม
วิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร									
โครงการสานสัมพันธ์เพื่อนบ้าน (การสอนภาษาไทยขั้นพื้นฐาน)			200,000.00				200,000.00	การศึกษา	ศึกษา/ดูงาน (42 ราย)
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์									
โครงการความร่วมมือระหว่าง วิทยาลัยการอาชีพและเทคโนโลยี หนานหนิง					61,265.00		61,265.00	การศึกษา	ส่งอาจารย์ สอนภาษาไทย
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี									
โครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษา มหาวิทยาลัยไทยกับมหาวิทยาลัย ต่างประเทศ					200,000.00		200,000.00	การศึกษา	ทุนศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด									
โครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษา มหาวิทยาลัยไทยกับมหาวิทยาลัย ต่างประเทศ				636,000.00			636,000.00	การศึกษา	ทุนศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร									
โครงการสานสัมพันธ์เพื่อนบ้าน (การสอนภาษาไทยขั้นกลาง)			200,000.00				200,000.00	การศึกษา	ศึกษา/ดูงาน (84 ราย)
โครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษา และบุคลากร		170,750.00		160,750.00			331,500.00	การศึกษา	ทุนศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ									
โครงการมอบทุนการศึกษา แก่นักศึกษากัมพูชา	130,000.00						130,000.00	การศึกษา	ทุนศึกษา
โครงการความร่วมมือทางวิชาการ				15,000.00			15,000.00	การศึกษา	
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต									
โครงการความร่วมมือระหว่าง มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตกับ National University of Laos		2,328,000.00					2,328,000.00	การท่องเที่ยว	ทุนศึกษา

ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาอย่างเป็นทางการที่ประเทศไทยให้แก่ต่างประเทศในปี 2550
กระทรวงศึกษาธิการ (ต่อตาราง)

หน่วยงาน/โครงการ	ประเทศผู้รับ						มูลค่ารวม (บาท)	สาขา	ลักษณะ ความร่วมมือ
	กัมพูชา	สปป.ลาว	พม่า	เวียดนาม	จีน	รวม ประเทศอื่นๆ			
โครงการความร่วมมือระหว่าง มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตกับ Guangxi University for Nationalities					684,000.00		684,000.00	การศึกษา	ทุนศึกษา
Chen gdu University					150,000.00		150,000.00	การท่องเที่ยว	ทุนศึกษา
Wuzhou University					150,000.00		150,000.00	การท่องเที่ยว	ทุนศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์									
ทุนการศึกษาต่อระดับปริญญาเอก สำหรับนักศึกษา กัมพูชา และ ลาว ณ ม.ราชภัฏสุรินทร์	112,800.00	112,800.00					225,600.00	การศึกษา	ทุนศึกษา
โครงการสานสัมพันธ์เพื่อนบ้าน (การอบรมปฏิบัติการผลิตสื่อการสอน)		200,000.00					200,000.00	การศึกษา	ศึกษา/ดูงาน (20 ราย)
ทำสัญญาความร่วมมือ (MOU) ระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ กับหน่วยงานต่างประเทศ	82,823.40	124,235.20		41,411.70	41,411.70		289,882.00	การศึกษา	ทุนศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี									
การให้ความช่วยเหลือ และสนับสนุนทางการศึกษา สำหรับนักศึกษาประเทศเพื่อนบ้าน	270,000.00	270,000.00		270,000.00			810,000.00	การศึกษา	ทุนศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์									
การสอนภาษาและวัฒนธรรมไทย ให้นักศึกษาจีนเพื่อความร่วมมือ พัฒนาบุคลากร					144,000.00		144,000.00	การศึกษา	ฝึกอบรม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล สุวรรณภูมิ									
โครงการพัฒนาบุคลากรวิทยาลัยครู บ้านเกิน		145,200.00					145,200.00	การศึกษา	
การประชุมระดับภูมิภาคเรื่องคุณภาพ และความเสมอภาคทางการศึกษา ในประเทศสมาชิกซีมีโอ						1,259,786.00	1,259,786.00	การศึกษา	ประชุม/ฝึกอบรม (252 ราย)
รวม	7,749,134.66	4,440,245.40	450,000.00	1,962,489.70	1,829,179.90	59,503,863.38	75,934,913.04		

ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาอย่างเป็นทางการที่ประเทศไทยให้แก่ต่างประเทศในปี 2550
กระทรวงพลังงาน

หน่วยงาน/โครงการ	ประเทศผู้รับ					มูลค่ารวม (บาท)	สาขา	ลักษณะ ความร่วมมือ
	กัมพูชา	สปป.ลาว	พม่า	เวียดนาม	ภูฏาน			
การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.)								
การจัดทำแผนแม่บทการพัฒนากำลังผลิตไฟฟ้าและระบบไฟฟ้าประเทศกัมพูชา	1,000,000.00					1,000,000.00	พลังงาน	โครงการและการอบรม
Load Dispatching Control Center Training Course (Group 1/5)				2,370,060.00		2,370,060.00	พลังงาน	
Operation and Maintenance of Hydro Power Plant Training Course					16,000.00	16,000.00	พลังงาน	
กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน								
โครงการศึกษา พัฒนา สาธิต โดยสาธิตการจัดทำต้นแบบอบแห้งด้วยพลังงานแสงอาทิตย์		6,178,000.00				6,178,000.00	พลังงาน	
โครงการศึกษาและจัดทำต้นแบบระบบผลิตไฟฟ้าจากก๊าซเชื้อเพลิงชีวมวล	7,450,000.00	7,440,000.00	7,490,000.00			22,380,000.00	พลังงาน	
โครงการสาธิตการผลิตไบโอดีเซลชุมชนโดยจัดทำต้นแบบผลิตไบโอดีเซล		3,999,600.00	3,999,000.00			7,998,600.00	พลังงาน	
โครงการศึกษาและประเมินศักยภาพพลังงานและแสงอาทิตย์		20,100,000.00				20,100,000.00	พลังงาน	
โครงการศึกษาศักยภาพพลังงานลม	11,840,000.00					11,840,000.00	พลังงาน	สัมมนาฝึกอบรม
โครงการจัดทำรายงานสถิติข้อมูลพลังงาน	4,999,575.00		4,995,000.00			9,994,575.00	พลังงาน	สัมมนาฝึกอบรม
โครงการศึกษาและประเมินศักยภาพพลังงานแสงอาทิตย์	14,800,000.00					14,800,000.00	พลังงาน	สัมมนาฝึกอบรม
โครงการสาธิตเพื่อผลิตไฟฟ้าด้วยพลังงานและแสงอาทิตย์และอนุรักษ์พลังงาน		14,200,000.00				14,200,000.00	พลังงาน	
รวม	40,089,575.00	51,917,600.00	16,484,000.00	2,370,060.00	16,000.00	110,877,235.00		

ภาคผนวก 1: รายละเอียดความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาอย่างเป็นทางการของไทยในปีพ.ศ. 2550-2551

ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาอย่างเป็นทางการที่ประเทศไทยให้แก่ต่างประเทศในปี 2550
กระทรวงการคลัง

หน่วยงาน/โครงการ	ประเทศผู้รับ						มูลค่ารวม (บาท)	สาขา	ลักษณะ ความร่วมมือ
	เวียดนาม	จีน	อินโดนีเซีย	มาเลเซีย	ฟิลิปปินส์	รวมประเทศอื่นๆ			
กรมสรรพากร									
การอบรมเจ้าหน้าที่ศึกษาการบริหาร และค้นคว้าทางภาษีอากรแห่งเอเชีย	198,575.00	198,575.00	198,575.00	198,575.00	198,575.00	992,875.00	1,985,750.00	การธนาคาร	ฝึกอบรม
รวม	198,575.00	198,575.00	198,575.00	198,575.00	198,575.00	992,875.00	1,985,750.00		

ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาอย่างเป็นทางการที่ประเทศไทยให้แก่ต่างประเทศในปี 2550
กระทรวงการต่างประเทศ (ไม่รวมสพร.)

หน่วยงาน/โครงการ	หน่วยงานผู้รับ	มูลค่ารวม (บาท)	สาขา	ลักษณะความร่วมมือ
กรมองค์การระหว่างประเทศ				
เงินอุดหนุนงบประมาณประจำปีขององค์การสหประชาชาติ	องค์การสหประชาชาติ	135,021,565.17	หลากหลายสาขา	เงินอุดหนุน
คำบารุงศาลระหว่างประเทศเพื่อการพิจารณาคดีบุคคลที่กระทำการละเมิดกฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศในดินแดนยูโกสลาเวียเดิม ตั้งแต่ปี 1991	องค์การสหประชาชาติ	6,153,744.68	หลากหลายสาขา	เงินอุดหนุน
คำบารุงศาลระหว่างประเทศเพื่อการพิจารณาคดีบุคคลที่กระทำการละเมิดกฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศในวันดา ระหว่าง ม.ค. - ธ.ค.1994	องค์การสหประชาชาติ	5,114,596.35	หลากหลายสาขา	เงินอุดหนุน
เงินอุดหนุนคำบารุงกองกำลังชั่วคราวสหประชาชาติในเลบานอน - UNIFIL	องค์การสหประชาชาติ	2,010,346.77	กิจกรรมรักษาสันติภาพ	เงินอุดหนุน
เงินอุดหนุนคำบารุงกองกำลังสหประชาชาติในไลบีเรีย - UNMIL	องค์การสหประชาชาติ	2,357,519.53	กิจกรรมรักษาสันติภาพ	เงินอุดหนุน
เงินอุดหนุนคำบารุงคณะสังเกตการณ์ของสหประชาชาติในจอร์เจีย - UNOMIG	องค์การสหประชาชาติ	87,096.21	กิจกรรมรักษาสันติภาพ	เงินอุดหนุน
เงินอุดหนุนคำบารุงกองกำลังสหประชาชาติในคองโก - MONUC	องค์การสหประชาชาติ	3,613,145.55	กิจกรรมรักษาสันติภาพ	เงินอุดหนุน
เงินอุดหนุนคำบารุงกองกำลังสหประชาชาติในเอธิโอเปียและเอริเทรีย - UNMEE	องค์การสหประชาชาติ	568,520.33	กิจกรรมรักษาสันติภาพ	เงินอุดหนุน
เงินอุดหนุนคำบารุงกองกำลังสหประชาชาติเพื่อเสถียรภาพในไฮติ - MINUSTAH	องค์การสหประชาชาติ	2,432,495.07	กิจกรรมรักษาสันติภาพ	เงินอุดหนุน
เงินอุดหนุนคำบารุงกองกำลังสหประชาชาติในติมอร์-เลสเต - UNMIT	องค์การสหประชาชาติ	525,869.06	กิจกรรมรักษาสันติภาพ	เงินอุดหนุน
เงินอุดหนุนประจำปี 2550 แก่องค์การสหประชาชาติ (คำขอมแซมอาคารสำนักงานใหญ่ กรุงนิวยอร์ก)	องค์การสหประชาชาติ	26,725,581.00	กิจกรรมรักษาสันติภาพ	เงินอุดหนุน
เงินอุดหนุนองค์การสหประชาชาติในประเทศไทย	องค์การสหประชาชาติ	300,000.00	กิจกรรมรักษาสันติภาพ	เงินอุดหนุน
คำบารุงกองทุนเด็กแห่งสหประชาชาติ - UNICEF	องค์การสหประชาชาติ	6,118,271.25	กิจกรรมรักษาสันติภาพ	เงินอุดหนุน
เงินอุดหนุนโครงการสำนักงานข้าหลวงผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติ - UNHCR	องค์การสหประชาชาติ	717,826.00	กิจกรรมรักษาสันติภาพ	เงินอุดหนุน
เงินบริจาคสำนักงานข้าหลวงใหญ่สิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ - OHCHR	องค์การสหประชาชาติ	717,826.00	กิจกรรมรักษาสันติภาพ	เงินอุดหนุน
เงินอุดหนุนทบวงการบรรเทาทุกข์และจัดหางานเพื่อผู้ลี้ภัยชาวปาเลสไตน์ - UNRWA	องค์การสหประชาชาติ	1,076,739.00	กิจกรรมรักษาสันติภาพ	เงินอุดหนุน
เงินอุดหนุนแก่โครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ - UNDP	องค์การสหประชาชาติ	31,049,994.33	หลากหลายสาขา	เงินอุดหนุน
เงินอุดหนุนกองทุนเพื่อการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ - UNCDF	องค์การสหประชาชาติ	89,728.25	หลากหลายสาขา	เงินอุดหนุน
เงินอุดหนุนกองทุนทั่วไปของสถาบันฝึกอบรมและวิจัยแห่งสหประชาชาติ - UNITAR	องค์การสหประชาชาติ	71,782.60	หลากหลายสาขา	เงินอุดหนุน
เงินอุดหนุนโครงการข้อมูลด้านลดอาวุธแห่งสหประชาชาติ	องค์การสหประชาชาติ	35,891.30	หลากหลายสาขา	เงินอุดหนุน
เงินอุดหนุนแก่ศูนย์สันติภาพและการลดอาวุธแห่งสหประชาชาติประจำภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก	องค์การสหประชาชาติ	107,673.90	หลากหลายสาขา	เงินอุดหนุน

ภาคผนวก 1: รายละเอียดความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาอย่างเป็นทางการของไทยในปีพ.ศ. 2550-2551

ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาอย่างเป็นทางการที่ประเทศไทยให้แก่ต่างประเทศในปี 2550
กระทรวงการต่างประเทศ (ไม่รวมสพร.) (ต่อตาราง)

หน่วยงาน/โครงการ	หน่วยงานผู้รับ	มูลค่ารวม (บาท)	สาขา	ลักษณะความร่วมมือ
เงินอุดหนุนแก่องค์กรทั่วไปสำหรับกลุ่มประเทศที่เสียเปรียบในเชิงเศรษฐกิจส่งผู้แทนเข้าร่วมการประชุมเอสแคป	องค์การสหประชาชาติ	71,782.60	หลากหลาย	เงินอุดหนุน
เงินอุดหนุนแก่องค์กรร่วมสำหรับหมู่เกาะแปซิฟิก	กองทุนร่วมสำหรับหมู่เกาะแปซิฟิก	35,891.30	หลากหลาย	เงินอุดหนุน
เงินอุดหนุนสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติของภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก - APF	องค์การสหประชาชาติ	179,456.50	หลากหลาย	เงินอุดหนุน
คำบำรุง United Nations Disengagement Observer Force (UNDOF)	องค์การสหประชาชาติ	176,497.28	หลากหลาย	เงินอุดหนุน
เงินอุดหนุนคำบำรุงกองกำลังชั่วคราวสหประชาชาติในเลบานอน - UNIFIL	องค์การสหประชาชาติ	9,094,601.31	กิจกรรมรักษาสันติภาพ	เงินอุดหนุน
เงินอุดหนุนคำบำรุงกองกำลังสหประชาชาติในไลบีเรีย - UNMIL	องค์การสหประชาชาติ	8,088,018.40	กิจกรรมรักษาสันติภาพ	เงินอุดหนุน
เงินอุดหนุนคำบำรุงกองกำลังสหประชาชาติในซาดารัตตะวันตก - MINURSO	องค์การสหประชาชาติ	495,844.81	กิจกรรมรักษาสันติภาพ	เงินอุดหนุน
เงินอุดหนุนคำบำรุงกองกำลังสหประชาชาติในโคโซโว - UNMIK	องค์การสหประชาชาติ	2,408,948.49	กิจกรรมรักษาสันติภาพ	เงินอุดหนุน
เงินอุดหนุนคำบำรุงกองกำลังรักษาสันติภาพสหประชาชาติในไซปรัส - UNFICYP	องค์การสหประชาชาติ	140,205.88	กิจกรรมรักษาสันติภาพ	เงินอุดหนุน
เงินอุดหนุนคำบำรุงคณะสังเกตการณ์ของสหประชาชาติในจอร์เจีย - UNOMIG	องค์การสหประชาชาติ	276,419.77	กิจกรรมรักษาสันติภาพ	เงินอุดหนุน
เงินอุดหนุนคำบำรุงกองกำลังสหประชาชาติในกิตติวีร์ - UNOCI	องค์การสหประชาชาติ	2,577,681.26	กิจกรรมรักษาสันติภาพ	เงินอุดหนุน
เงินอุดหนุนคำบำรุงกองกำลังสหประชาชาติในคองโก - MONUC	องค์การสหประชาชาติ	7,111,402.31	กิจกรรมรักษาสันติภาพ	เงินอุดหนุน
เงินอุดหนุนคำบำรุงกองกำลังสหประชาชาติในเอธิโอเปียและเอริเทรีย - UNMEE	องค์การสหประชาชาติ	360,095.64	กิจกรรมรักษาสันติภาพ	เงินอุดหนุน
เงินอุดหนุนคำบำรุงกองกำลังสหประชาชาติเพื่อเสถียรภาพในไซดี - MINUSTAH	องค์การสหประชาชาติ	6,239,314.56	กิจกรรมรักษาสันติภาพ	เงินอุดหนุน
เงินอุดหนุนคำบำรุงกองกำลังสหประชาชาติในซูดาน - UNMIS	องค์การสหประชาชาติ	8,708,138.86	กิจกรรมรักษาสันติภาพ	เงินอุดหนุน
เงินอุดหนุนคำบำรุงกองกำลังสหประชาชาติในติมอร์-เลสเต - UNMIT	องค์การสหประชาชาติ	1,287,917.09	กิจกรรมรักษาสันติภาพ	เงินอุดหนุน
เงินอุดหนุนกองทุนเพื่อความมั่นคงของมนุษย์แห่งสหประชาชาติ UN Trust Fund for Human Security	องค์การสหประชาชาติ	1,026,147.00	กิจกรรมรักษาสันติภาพ	เงินอุดหนุน
เงินอุดหนุนกองทุน Central Emergency Response Fund (CERF)	องค์การสหประชาชาติ	675,606.00	กิจกรรมรักษาสันติภาพ	เงินอุดหนุน
กรมเศรษฐกิจระหว่างประเทศ				
เงินอุดหนุนเพื่อสมทบทุนกองทุน APEC	APEC	2,494,000.00	หลากหลาย	เงินอุดหนุน
เงินบริจาคเพื่อกิจกรรมความร่วมมือด้านเศรษฐกิจระหว่างประเทศ G77-ECDC	G77-ECDC	215,000.00	หลากหลาย	เงินอุดหนุน
ค่าสมาชิกศูนย์การพัฒนาร่วมขององค์การเพื่อความร่วมมือและพัฒนาการทางเศรษฐกิจ OECD Development Centre	OECD	1,375,000.00	หลากหลาย	เงินอุดหนุน
ค่าสมาชิก PECC - Pacific Economic Cooperation Council	PECC	410,607.00	หลากหลาย	เงินอุดหนุน
รวม		278,344,788.41		

ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาอย่างเป็นทางการที่ประเทศไทยให้แก่ต่างประเทศในปี 2550
กระทรวงมหาดไทย

หน่วยงาน/โครงการ	ประเทศผู้รับ			มูลค่ารวม (บาท)	สาขา	ลักษณะความร่วมมือ
	กัมพูชา	ซูดาน	เนปาล			
กรมพัฒนาชุมชน						
โครงการการพัฒนาเด็กเคลื่อนที่บนถนนหมายเลข 67 ในประเทศกัมพูชา	55,000.00			55,000.00	หลากหลาย พัฒนาชนบท	โครงการ
จัดตั้งหมู่บ้านตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง บนถนน หมายเลข 48 (เกาะกง-สแรมบีล) ในประเทศกัมพูชา	85,000.00			85,000.00	หลากหลาย พัฒนาชนบท	ฝึกอบรม
การจัดตั้งหมู่บ้านนำร่องพัฒนาคุณภาพชีวิตอยู่ดีมีสุข บนถนนหมายเลข 67 (ช่องสะง่า-อันลองเวง-เสียมราฐ)	2,485,500.00			2,485,500.00	หลากหลาย พัฒนาชนบท	ฝึกอบรม
จัดตั้งพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงแบบมีส่วนร่วม เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนบนถนนหมายเลข 48	2,500,000.00			2,500,000.00	หลากหลาย พัฒนาชนบท	ผู้เชี่ยวชาญด้านการเกษตร ด้านการพัฒนาชุมชน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ
การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค						
หลักสูตร Rural Electrification Development			96,957.00	96,957.00	พลังงาน	ฝึกอบรม 6 คน
หลักสูตร Load Dispatching Control Center		3,875.00		3,875.00	พลังงาน	ฝึกอบรม 10 คน
หลักสูตร Internal Audit Training	71,400.00			71,400.00	บริหารองค์กร	ฝึกอบรม
รวม	5,196,900.00	3,875.00	96,957.00	5,297,732.00		

ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาอย่างเป็นทางการที่ประเทศไทยให้แก่ต่างประเทศในปี 2550
กระทรวงยุติธรรม

หน่วยงาน/โครงการ	ประเทศผู้รับ						มูลค่ารวม	สาขา	ลักษณะความร่วมมือ
	กัมพูชา	สปป.ลาว	เวียดนาม	จีน	อินโดนีเซีย	รวมประเทศอื่นๆ			
กระทรวงยุติธรรม									
โครงการจัดการศึกษาดูงานด้านการพัฒนาทางเลือกให้แก่คณะเจ้าหน้าที่จีน				102,534.72			102,534.72	ยุติธรรม	ศึกษา/ดูงาน
โครงการพัฒนาความร่วมมือด้านกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติดระหว่างไทย-กัมพูชา	56,802.72						56,802.72	ยุติธรรม	ศึกษา/ดูงาน
สำนักงานกิจการยุติธรรม									
การฝึกอบรมหลักสูตรนักบริหารกิจการยุติธรรม		56,260.00					56,260.00	ยุติธรรม	ฝึกอบรม
สนง. ป.ป.ส.									
การจัดการศึกษาดูงานให้กับเครือข่ายเยาวชนด้านยาเสพติด					154,140.00		154,140.00	ควบคุมยาเสพติด	ดูงาน
การบริจาคเงินอุดหนุนให้กับองค์กรระหว่างประเทศด้านยาเสพติด						360,000.00	360,000.00	หลากหลายสาขา	เงินอุดหนุน
โครงการการจัดการศึกษาดูงานด้านการควบคุมยาเสพติดให้แก่คณะเจ้าหน้าที่ระดับสูงแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน				90,694.00			90,694.00	ควบคุมยาเสพติด	ศึกษา/ดูงาน
โครงการศึกษาดูงานด้านการลดอุปสงค์ยาเสพติดภายใต้บันทึกความเข้าใจให้แก่ผู้แทนสาธารณรัฐประชาชนจีน				806,955			806,955.37	ควบคุมยาเสพติด	ศึกษา/ดูงาน
โครงการจัดการศึกษาดูงานด้านการควบคุมสารตั้งต้นในกรณีผลิต ยาเสพติดให้แก่คณะผู้แทนสาธารณรัฐประชาชนจีน			174,644.71				174,644.71	ยุติธรรม	ศึกษา/ดูงาน
โครงการจัดการศึกษาดูงานเพื่อพัฒนาความร่วมมือด้านกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติดระหว่างประเทศ (ไทย-กัมพูชา)	146,070.03						146,070.03	ยุติธรรม	ศึกษา/ดูงาน
โครงการการบริจาคเงินอุดหนุนให้กับองค์การระหว่างประเทศ UN โครงการควบคุมยาเสพติดระหว่างประเทศแห่งสหประชาชาติ						1,035,000.00	1,035,000.00	หลากหลายสาขา	เงินอุดหนุน
โครงการการบริจาคเงินอุดหนุนให้กับองค์กรระหว่างประเทศสำนักเลขาธิการอาเซียน กองทุนแผนปฏิบัติการว่าด้วยความร่วมมือด้านยาเสพติดระหว่างอาเซียนและจีน						1,050,000.00	1,050,000.00	หลากหลายสาขา	เงินอุดหนุน
โครงการฝึกอบรมหลักสูตรการควบคุมสารตั้งต้นและเคมีภัณฑ์สำหรับเจ้าหน้าที่ปราบปรามยาเสพติดอาเซียน ครั้งที่ 4						815,632.00	815,632.00	ควบคุมยาเสพติด	ฝึกอบรม

ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาอย่างเป็นทางการที่ประเทศไทยให้แก่ต่างประเทศในปี 2550
กระทรวงยุติธรรม (ต่อตาราง)

หน่วยงาน/โครงการ	ประเทศผู้รับ						มูลค่ารวม	สาขา	ลักษณะความร่วมมือ
	กัมพูชา	สปป.ลาว	เวียดนาม	จีน	อินโดนีเซีย	รวมประเทศอื่นๆ			
โครงการประชุมหัวหน้าหน่วยงานปราบปรามยาเสพติดแห่งชาติในภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก (HONLEA) ครั้งที่ 31						149,500.00	149,500.00	ควบคุมยาเสพติด	ประชุม
โครงการประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสอาเซียนและจีน ด้านการปราบปรามยาเสพติดเพื่อการต่อต้านสาร ATS ในระดับภูมิภาค						83,738.00	83,738.00	ควบคุมยาเสพติด	ฝึกอบรม
โครงการศึกษาดูงานด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของประเทศไทยให้แก่คณะผู้แทนจากประเทศอิสราเอล						9,727.00	9,727.00	ควบคุมยาเสพติด	ศึกษา/ดูงาน
รวม	202,872.75	56,260.00	174,644.71	1,000,184.09	154,140.00	3,503,597.00	5,091,698.55		

ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาอย่างเป็นทางการที่ประเทศไทยให้แก่ต่างประเทศในปี 2550
กระทรวงแรงงาน

หน่วยงาน/โครงการ	ประเทศผู้รับ						มูลค่ารวม (บาท)	สาขา	ลักษณะ ความร่วมมือ
	กัมพูชา	สปป.ลาว	พม่า	เวียดนาม	จีน	ประเทศอื่น ๆ			
สนง.ประกันสังคม									
การเยี่ยมชมศึกษาดูงานของชาวต่างประเทศ ณ สนง.ประกันสังคม		7,190.00				8,375.00	15,565.00	สวัสดิการ สังคม	ศึกษาดูงาน
โครงการพัฒนาศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพคนงาน เป็นศูนย์ฝึกอบรมด้านการฟื้นฟูสมรรถภาพ ระดับเอเชียตะวันออกเฉียงใต้	151,000.00	151,000.00	151,000.00	151,000.00			604,000.00	สวัสดิการ สังคม	โครงการ
การเยี่ยมชมศึกษาดูงานของชาวต่างประเทศ ณ สำนักงานประกันสังคม				6,545.00			6,545.00	สวัสดิการ สังคม	ดูงาน (7 คน)
การจัดรายการศึกษาดูงาน						4,850.00	4,850.00	สวัสดิการ สังคม	ดูงาน
การจัดรายการศึกษาดูงาน	130.00	130.00	130.00	130.00		130.00	650.00	สวัสดิการ สังคม	ดูงาน
การจัดรายการศึกษาดูงาน						8,600.00	8,600.00	สวัสดิการ สังคม	ดูงาน (5 คน)
การจัดรายการศึกษาดูงาน						5,500.00	5,500.00	สวัสดิการ สังคม	ดูงาน (4 คน)
การจัดรายการศึกษาดูงาน						32,965.00	32,965.00	สวัสดิการ สังคม	ดูงาน (3 คน)
การจัดรายการศึกษาดูงาน						12,830.00	12,830.00	สวัสดิการ สังคม	ดูงาน (20 คน)
การจัดรายการศึกษาดูงาน						700.00	700.00	สวัสดิการ สังคม	ดูงาน (12 คน)
การจัดรายการศึกษาดูงาน						4,630.00	4,630.00	สวัสดิการ สังคม	ดูงาน (5 คน)
การจัดรายการศึกษาดูงาน					750.00		750.00	สวัสดิการ สังคม	ดูงาน (5 คน)
การจัดรายการศึกษาดูงาน						1,000.00	1,000.00	สวัสดิการ สังคม	ดูงาน (11 คน)
รวม	151,130.00	158,320.00	151,130.00	157,675.00	750.00	79,580.00	698,585.00		

ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาอย่างเป็นทางการที่ประเทศไทยให้แก่ต่างประเทศในปี 2550
กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

หน่วยงาน/โครงการ	ประเทศผู้รับ				มูลค่ารวม (บาท)	สาขา	ลักษณะ ความร่วมมือ
	กัมพูชา	สปป.ลาว	พม่า	รวม ประเทศอื่นๆ			
กรมทรัพยากรน้ำ							
โครงการความร่วมมือด้านการจัดการ ทรัพยากรน้ำไทย-พม่า			97,547.00		97,547.00	ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	ศึกษาดูงาน
กรมทรัพยากรธรณี							
โครงการความร่วมมือทางวิชาการ ด้านธรณีวิทยาและทรัพยากรธรณีไทย-ลาว		104,763.00			104,763.00	ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	ประชุม
กรมทรัพยากรน้ำบาดาล							
โครงการพระราชทานความช่วยเหลือ ด้านการศึกษาแก่ราชอาณาจักรกัมพูชา ในสมเด็จพระรัตนราชสุตาฯ	6,999,000.00				6,999,000.00	การศึกษา	จัดการศึกษา ก่อสร้าง อาคารเรียน และระบบประปา
กรมอุทยานแห่งชาติ							
การจัดตั้งเครือข่ายการป้องกัน และปราบปรามการค้าสัตว์ป่าที่ผิดกฎหมาย ในภูมิภาคอาเซียน (ASEAN Wildlife Enforcement Network)				2,900,000.00	2,900,000.00	ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	โครงการ
รวม	6,999,000.00	104,763.00	97,547.00	2,900,000.00	10,101,310.00		

ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาอย่างเป็นทางการที่ประเทศไทยให้แก่ต่างประเทศในปี 2550
กระทรวงสาธารณสุข

หน่วยงาน/โครงการ	ประเทศผู้รับ					มูลค่ารวม (บาท)	สาขา	ลักษณะความร่วมมือ
	กัมพูชา	สปป.ลาว	เวียดนาม	จีน	รวม ประเทศอื่นๆ			
กรมสุขภาพจิต								
โครงการแลกเปลี่ยนทางวิชาการ ระหว่างกรมสุขภาพจิตกับสาธารณสุข ประชาชนจีน - Inner Mongolia Commission - Sichuan Provincial Health Bureau				249,561.00		249,561.00	สาธารณสุข	ดูงาน(นักวิชาการ 15 คน)
โครงการประชุมวิชาการสุขภาพจิต นานาชาติครั้งที่ 6 พ.ศ. 2550 สุขภาพจิตชีวิตชาวเมือง			122,642.14	122,642.14	367,926.43	613,210.71	สาธารณสุข	ประชุม
โครงการแลกเปลี่ยนความร่วมมือ ทางวิชาการระหว่างกรมสุขภาพจิต และกรมสุขภาพของสาธารณรัฐ ประชาชนจีน				853,859.00		853,859.00	สาธารณสุข	ศึกษา/ดูงาน
โครงการแลกเปลี่ยนความร่วมมือ ทางวิชาการระหว่างกรมสุขภาพจิต และกรมสุขภาพของสาธารณรัฐ ประชาชนจีน				314,000.00		314,000.00	สาธารณสุข	ศึกษา/ดูงาน
โครงการจัดอบรมการพยาบาลเฉพาะทาง ระยะสั้นนานาชาติสาขาการป้องกัน และการพยาบาลผู้ติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์					41,000.00	41,000.00	สาธารณสุข	ศึกษา/ดูงาน
โครงการการสอนในคลินิก		300,000.00				300,000.00	สาธารณสุข	ฝึกอบรม
โครงการความร่วมมือระหว่างประเทศไทย และกัมพูชาเพื่อพัฒนาสถานีอนามัยต้น แบบด้านอนามัยแม่และเด็ก	42,700.00					42,700.00	สาธารณสุข	โครงการ
โครงการความร่วมมือเพื่อแก้ไขปัญหา โรคไข้เลือดออกระหว่างประเทศไทย และประเทศกัมพูชา	18,530,483.47					18,530,483.47	สาธารณสุข	ศึกษา/ดูงาน
โครงการ Oncology Nursing Training					82,356.00	82,356.00	สาธารณสุข	ฝึกอบรม
โครงการถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการ วินิจฉัยและรักษาพยาบาล เพื่อลดอัตราป่วยตายด้วยไข้เลือดออก สำหรับแพทย์และพยาบาลจากต่างประเทศ				45,000.00		45,000.00	สาธารณสุข	ผู้รับทุน ผู้เชี่ยวชาญและ ผู้รับทุน จำนวน 136 คน
โครงการอบรมทางไกลไปต่างประเทศ ทางTelemedicine ด้านการวินิจฉัย และรักษาพยาบาลเพื่อลดอัตราป่วยตาย ด้วยโรคไข้เลือดออกสำหรับแพทย์ในพื้นที่ ที่มีการระบาดของโรค				60,000.00		60,000.00	สาธารณสุข	ผู้เชี่ยวชาญ

ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาอย่างเป็นทางการที่ประเทศไทยให้แก่ต่างประเทศในปี 2550
กระทรวงสาธารณสุข (ต่อตาราง)

หน่วยงาน/โครงการ	ประเทศผู้รับ					มูลค่ารวม (บาท)	สาขา	ลักษณะความร่วมมือ
	กัมพูชา	สปป.ลาว	เวียดนาม	จีน	รวม ประเทศอื่นๆ			
โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อลดอัตรา ป่วยตายด้วยโรคไข้เลือดออก สำหรับแพทย์ประจำปี 2550					20,000.00	20,000.00	สาธารณสุข	อบรมและดูงาน
โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ เพื่อลดอัตราป่วยตายด้วยโรคไข้เลือดออก สำหรับแพทย์และพยาบาล ในราชอาณาจักรกัมพูชา	1,500,000.00					1,500,000.00	สาธารณสุข	อบรม
โครงการการฝึกอบรมเรื่อง Pharmaceutical Quality Assurance and Quality Control	196,666.67				393,333.33	590,000.00	สาธารณสุข	อบรม
โครงการความร่วมมือระหว่างประเทศ ในกลุ่ม APLAC MRA Member on ISO 15189				27,900.00		27,900.00	สาธารณสุข	ผู้เชี่ยวชาญ
โครงการความร่วมมือระหว่างประเทศ ในกลุ่ม APLAC MRA Member on ISO 15189			12,400.00			12,400.00	สาธารณสุข	ผู้เชี่ยวชาญ
รวม	20,269,850.14	300,000.00	135,042.14	1,567,962.14	1,009,615.76	23,282,470.18		

ภาคผนวก 1: รายละเอียดความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาอย่างเป็นทางการของไทยในปีพ.ศ. 2550-2551

ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาอย่างเป็นทางการที่ประเทศไทยให้แก่ต่างประเทศในปี 2550
กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

หน่วยงาน/โครงการ	ประเทศผู้รับ						มูลค่ารวม (บาท)	สาขา	ลักษณะ ความร่วมมือ
	กัมพูชา	สปป.ลาว	พม่า	เวียดนาม	จีน	ประเทศอื่น ๆ			
ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์									
ICT Training in Developing Countries	320,199.60	280,174.65	160,099.80	400,249.50			1,160,723.55	เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	ฝึกอบรม
Asian Applied Natural Language Processing for Linguistics Diversity and Language Resource Development (ADD)	10,250.00	10,250.00				20,500.00	41,000.00	เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	ดูงาน
ศูนย์พันธุวิศวกรรมและเทคโนโลยีชีวภาพแห่งชาติ									
Visiting Program on Animal Breeding and Embryo Transfer Technology				33,497.00			33,497.00	การเกษตร	ดูงาน
Student Internship						92,246.00	92,246.00	การเกษตร	ฝึกอบรม
TWAS-UNESCO Associateship Scheme						54,056.00	54,056.00	การเกษตร	ฝึกอบรม
โครงการวิจัยความร่วมมือระหว่างศษ. และ Anhui Agricultura University					200,000.00		200,000.00	การเกษตร	ฝึกอบรม
กรมวิทยาศาสตร์บริการ									
โครงการให้ความช่วยเหลือด้านกิจกรรมทดสอบความชำนาญแก่ป่ากีสถาน (ความร่วมมือด้านการทดสอบความชำนาญแก่ห้องปฏิบัติการในประเทศป่ากีสถาน)						1,000,000.00	1,000,000.00	การวิจัยพัฒนาทางเทคโนโลยี	ความร่วมมือทางวิชาการด้านวิทยาศาสตร์
โครงการการประมวลผลภาษาโมโนมิกาดเอเชียสำหรับการพัฒนาคลังข้อมูลและองค์ความรู้สำหรับการพัฒนาคลังข้อมูลและองค์ความรู้ทางด้านภาษา		53,000.00	53,000.00	53,000.00		371,000.00	530,000.00	เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	ประชุม
โครงการ The Human Resource Development in Biotechnology	246,666.67	246,666.67	246,666.67	246,666.67		493,333.32	1,480,000.00	วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	ทุนฝึกอบรม
รวม	577,116.27	590,091.32	459,766.47	733,413.17	200,000.00	2,031,135.32	4,591,522.55		

ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาอย่างเป็นทางการที่ประเทศไทยให้แก่ต่างประเทศในปี 2550
กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

หน่วยงาน/โครงการ	ประเทศผู้รับ								มูลค่ารวม (บาท)	สาขา	ลักษณะ ความ ร่วมมือ
	กัมพูชา	สปป.ลาว	พม่า	เวียดนาม	จีน	ฟิลิปปินส์	มองโกเลีย	รวม ประเทศ อื่นๆ			
ศูนย์พัฒนาและฝึกอบรมคนพิการแห่งเอเชียและแปซิฟิก (ศพอ.)											
โครงการฝึกอบรมเรื่อง Information Communication Technology (ICT) for All: Training of ICT for Persons with Print Disability (18 วัน)	1,490.00	1,490.00			1,490.00	1,490.00	1,490.00	1,490.00	8,940.00	สวัสดิการสังคม	
โครงการฝึกอบรมเรื่อง Refresher Training to Strengthen Community-based Rehabilitation (CBR) through Participatory Comprehensive Approach (17วัน)	16,707.90	16,707.90	16,707.90	16,707.90				16,707.90	83,539.50	สวัสดิการสังคม	ฝึกอบรม
กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ											
โครงการมือถึงมือและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ (การช่วยเหลือคุ้มครองผู้ตกเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์)	662,653.99	2,351,954.99	1,707,967.32	46,665.77	37,332.62			18,666.31	4,825,241.00	สวัสดิการสังคม	
รวม	680,851.89	2,370,152.89	1,724,675.22	63,373.67	38,822.62	1,490.00	1,490.00	36,864.21	4,917,720.50		

ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาอย่างเป็นทางการที่ประเทศไทยให้แก่ต่างประเทศในปี 2550
กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

หน่วยงาน/โครงการ	ประเทศผู้รับ				มูลค่ารวม (บาท)	สาขา	ลักษณะความร่วมมือ
	กัมพูชา	สปป.ลาว	เวียดนาม	รวมประเทศอื่นๆ			
สถาบันการศึกษา							
โครงการการให้การศึกษาทางด้าน พลศึกษาสุขศึกษากีฬาและนันทนาการ	49,500.00				49,500.00	การศึกษา	ทุนฝึกอบรม
สนง.พัฒนาการท่องเที่ยว							
การจัดประชุมและเข้าร่วมประชุม เตรียมการประชุมระดับชาติ	328,759.69	174,154.01	159,330.34	2,313,080.47	2,975,324.51	การท่องเที่ยว	การประชุม
รวม	378,259.69	174,154.01	159,330.34	2,313,080.47	3,024,824.51		

ภาคผนวก 1: รายละเอียดความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาอย่างเป็นทางการของไทยในปีพ.ศ. 2550-2551

ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาอย่างเป็นทางการที่ประเทศไทยให้แก่ต่างประเทศในปี 2550
กระทรวงคมนาคม

หน่วยงาน/โครงการ	ประเทศผู้รับ		มูลค่ารวม (บาท)	สาขา	ลักษณะความร่วมมือ
	พม่า	มาเลเซีย			
บริษัทการบินไทย จำกัด					
Strategic Regional Collaboration in Human Resource Development and Education		286,960.00	286,960.00	คมนาคมขนส่ง	สัมมนา
การรถไฟแห่งประเทศไทย					
Operation Management	126,630.00		126,630.00	คมนาคมขนส่ง	ฝึกอบรม
Locomotive Maintenance	125,810.00		125,810.00	คมนาคมขนส่ง	ฝึกอบรม
Signalling and Telecommunications	132,800.00		132,800.00	คมนาคมขนส่ง	ฝึกอบรม
Engineering					
รวม	385,240.00	286,960.00	672,200.00		

ภาคผนวก 2: ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาอย่างเป็นทางการที่ให้ประโยชน์ แก่ทั้งสองฝ่าย: การส่งเสริมการค้าขายสินค้าสาธารณะข้ามพรมแดนในภูมิภาค (Weak Link Cross-Border Regional Public Goods)

งานวิจัยเมื่อไม่นานมานี้ได้มีการวิเคราะห์ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนา ให้แก่ประเทศเพื่อนบ้านในเอเชียและการจัดหาสินค้าสาธารณะภูมิภาค (ESCAP, UN, และ ADB 2006, Myers 2006) งานวิจัยนั้นแสดงให้เห็นว่า ส่วนใหญ่ของความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนา แก่ประเทศเพื่อนบ้านสนับสนุนสินค้าสาธารณะภูมิภาคประเภทหนึ่งโดยเฉพาะ — ที่เรียกกันว่า การส่งเสริมการค้าขายสินค้าสาธารณะข้ามพรมแดนในภูมิภาค (“Weak Link” Cross-Border Regional Public Goods)

“สินค้าสาธารณะบริสุทธิ์” (pure public goods) ให้ประโยชน์แก่ทุกคนและไม่กีดกันผู้ใด ตัวอย่างที่ดีได้แก่ อากาศที่สะอาด สันติภาพและความมั่นคง และหลักนิติธรรม หรือหลักการปกครองด้วยกฎหมาย สินค้าสาธารณะหลายอย่างผลิตขึ้นหรือควรจะผลิตขึ้นในระดับชาติ และเป็นหน้าที่สำคัญของรัฐบาลที่จะจัดหาสินค้าสาธารณะของชาติ ซึ่งรวมถึงตลาดที่มีประสิทธิภาพ การเข้าถึงข้อมูล สันติภาพ และความมั่นคงภายในประเทศ และหลักธรรมาภิบาล เนื่องจากสินค้าสาธารณะให้ประโยชน์แก่ทุกคนและ

ไม่กีดกันผู้ใด ดังนั้นการประสบความสำเร็จในการจัดหาสินค้าเหล่านี้จะช่วยสร้างเสริมการพัฒนา ความเสมอภาค และการพัฒนามนุษย์ อย่างไรก็ตามการที่ไม่สามารถกีดกันผู้ใดออกไปได้นี้ก็จะทำให้เกิดปัญหาซึ่งเป็นที่รู้จักกันดีคือ ปัญหาที่มีผู้ที่พลอยได้รับผลประโยชน์ไปด้วย หรือพวก “ตามน้ำ” นั้นเอง

แต่การกีดกันในกรณีของ “สินค้าสาธารณะข้ามพรมแดน” เป็นเรื่องง่ายโดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีของ “สินค้าสาธารณะของกลุ่ม” (club public goods) อย่างเช่น ข้อตกลงทางการค้าในระดับภูมิภาค เครือข่ายพลังงานไฟฟ้า หรือถนนสายหลักข้ามชายแดน เนื่องจากประเทศที่ไม่มีส่วนในการร่วมให้ความช่วยเหลือสามารถถูกกันออกไป - คือ จะไม่ได้เป็นสมาชิกของ “กลุ่ม” - ประเทศทั้งหลายจะมีแรงจูงใจมากขึ้นที่จะร่วมให้ความช่วยเหลือแก่สินค้าสาธารณะของกลุ่มมากกว่าในกรณีที่เป็นเรื่องของสินค้าสาธารณะบริสุทธิ์ ตารางต่อไปนี้จะแสดงถึงลักษณะของสินค้าสาธารณะภูมิภาค และด้านที่จำเป็นต้องใช้ความพยายามสร้างสินค้าสาธารณะเหล่านั้น

ภาคผนวก 2: ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาอย่างเป็นทางการที่ให้ประโยชน์แก่ทั้งสองฝ่าย:
การส่งเสริมการค้าขายสินค้าสาธารณะข้ามพรมแดนในภูมิภาค

ตารางที่ 1: สินค้าสาธารณะและผลลัพธ์ของความพยายามของประเทศ

ประเภทของสินค้าสาธารณะ	ผลรวม หรือ ผลรวมแบบรวมค่านำหนัก (ของความพยายามของประเทศต่างๆทั้งหมด)	ด้านที่ทำได้ดีเยี่ยมหรือเต็มที่ (Best shot) (ประเทศที่มีความสามารถมากที่สุด)	ด้านที่เป็นจุดอ่อน (ประเทศที่มีความสามารถน้อยที่สุดหรือมีพื้นที่ผูกพันน้อยที่สุด)
สินค้าสาธารณะบริสุทธิ์		การวิจัยทางวิทยาศาสตร์ การวิจัยทางเกษตรศาสตร์	
สินค้าสาธารณะบริสุทธิ์	การเฝ้าระวังเรื่องสุขภาพ	การพัฒนาวัคซีน	การสาธารณสุข การควบคุมพาหะของโรค การทำลายพาหะของโรคทั้ง
สินค้าสาธารณะบริสุทธิ์	ความไว้วางใจ และสัมพันธไมตรีที่เพิ่มพูนขึ้น		
สินค้าสาธารณะบริสุทธิ์		การหลีกเลี่ยงความไม่มีเสถียรภาพทางการเงินของภูมิภาค	
สินค้าสาธารณะบริสุทธิ์	การบังคับใช้กฎหมาย: การลักลอบค้าลดลง		การบังคับใช้กฎหมาย: การควบคุมยาเสพติด
สินค้าสาธารณะบริสุทธิ์		การหลีกเลี่ยงภัยพิบัติ จากธรรมชาติ: ระบบเตือนภัยสึนามิ	
สินค้าสาธารณะบริสุทธิ์	การปกป้องสิ่งแวดล้อม: อากาศที่สะอาด		
สินค้าสาธารณะของกลุ่ม	การแบ่งปัน และการร่วมมือเรื่องน้ำ		การปกป้องสิ่งแวดล้อม: การ ปกป้องระบบแม่น้ำ
สินค้าสาธารณะของกลุ่ม			ถนนและการคมนาคมขนส่ง ที่ได้รับการปรับปรุงให้ดีขึ้น
สินค้าสาธารณะของกลุ่ม			การร่วมมือด้านพลังงาน: เครือข่ายพลังงานไฟฟ้า
สินค้าสาธารณะของกลุ่ม	ข้อตกลงทางการค้าระดับภูมิภาค และการค้าที่เพิ่มขึ้น		
สินค้าสาธารณะของกลุ่ม	การส่งเสริมการท่องเที่ยว ในภูมิภาคและการท่องเที่ยว ที่เพิ่มขึ้น		

Myers 2549

การบรรลุผลของการส่งเสริมการค้าขายสินค้าสาธารณะในภูมิภาคนั้นขึ้นอยู่กับสิ่งที่เกิดขึ้นในประเทศที่มีการพัฒนาน้อยที่สุดและประเทศที่มีการพัฒนาน้อยกว่าที่เข้าร่วม ตัวอย่างเช่น การส่งออกพลังงานในภูมิภาคขึ้นอยู่กับการสร้างโครงการไฟฟ้าพลังน้ำในภูฏาน เนปาล และลาว ขึ้นอยู่กับการพัฒนาปอก้าชในพม่า เอเซียกลาง และบังคลาเทศ และขึ้นอยู่กับสายส่งไฟฟ้าและท่อส่งก๊าซจากประเทศเหล่านั้นไปยังประเทศผู้บริโภครวม ซึ่งส่วนใหญ่ ได้แก่ จีน อินเดีย และไทย ส่วนความสำเร็จของโครงการสร้างถนนที่จะเพิ่มการค้าระหว่างไทยกับจีน และระหว่างไทยกับเวียดนามขึ้นอยู่กับว่ามีโครงการก่อสร้างสิ่งใดบ้างในพม่า ลาว และกัมพูชา การควบคุมโรคไข้หวัดนกและโรคติดต่ออื่น ๆ เป็นเรื่องยากที่สุดในประเทศพัฒนาน้อยที่สุด และการขาดการควบคุมในประเทศเหล่านั้นจะมีผลกับประเทศเพื่อนบ้านที่มั่งคั่งกว่า

เนื่องจากประเทศที่มีการพัฒนาน้อยที่สุดมักจะไม่สามารถดำเนินโครงการดังกล่าวได้สำเร็จ หรือไม่สามารถทำได้อย่างรวดเร็วโดยปราศจากความช่วยเหลือจากภายนอก จึงมีเหตุผลอย่างหนึ่งที่คาดว่าจะต้องอาศัยทั้งความช่วยเหลืออย่างเป็นทางการเพื่อการพัฒนา (ODA) และการลงทุนทางตรงจากต่างประเทศ (FDI) ด้วยเหตุผลเหล่านี้ ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนา ส่วนใหญ่ไทยจึงมุ่งเน้นไปที่การบรรลุผลด้านการส่งเสริมการค้าขายสินค้าสาธารณะในประเทศเพื่อนบ้านที่มีการพัฒนาน้อยที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กัมพูชา ลาว และพม่า

ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนา ของไทยมีพื้นฐานอยู่บนผลประโยชน์ที่ชัดเจนของประเทศ และอยู่บนความต้องการที่จะจัดการกับปัญหาความพยายามในกรณีของสินค้าสาธารณะในภูมิภาค แต่การบรรลุผลเกี่ยวกับการส่งเสริมการค้าขายสินค้าสาธารณะในภูมิภาคข้ามพรมแดนเหล่านี้ นับเป็นสิ่งที่ดีสำหรับประเทศที่ยากจนด้วยเช่นกันและยังช่วยส่งเสริมบูรณาการของอนุภูมิภาคอีกด้วย

ข้อจำกัดด้านโครงสร้างพื้นฐานเป็นอุปสรรคร้ายแรงที่สุดอย่างหนึ่งของการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและการค้าระหว่างประเทศในกลุ่มประเทศที่มีการพัฒนาน้อยที่สุด ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนา ของไทยเกี่ยวพันกับการค้าและเกิดจากอิทธิพลของการค้า ถนนสายหลักจะส่งเสริมการค้าระหว่างจีนกับไทย โครงการพลังน้ำและเครือข่าย

พลังงานไฟฟ้าจะทำให้การส่งออกพลังงานสะดวกขึ้น ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนา ยังก่อให้เกิดการลงทุนทางตรงจากต่างประเทศ (FDI) ของไทยอีกด้วย

โครงการสาธารณูปโภคพื้นฐานที่สำคัญบางโครงการได้รับทุนสนับสนุนจากความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนา และสามารถสร้างได้เร็วกว่าและดีกว่าที่งบประมาณที่มีอยู่ของกลุ่มประเทศที่มีการพัฒนาน้อยที่สุดจะสามารถทำได้ ดังนั้น เงินทุนที่มีอยู่ของประเทศที่มีการพัฒนาน้อยที่สุดสามารถนำไปทำประโยชน์ในสิ่งอื่นๆ เช่น สร้างถนนหลัก เพิ่มการจ่ายกระแสไฟฟ้าไปในเขตชนบท และนำไปลงทุนในด้านการศึกษาและสุขภาพ

สำนักงานความร่วมมือเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศ กระทรวงการต่างประเทศ

962 ถนนกรุงเกษม กรุงเทพฯ 10110
โทร. 02 281 6360 โทรสาร 02 280 1248
www.tica.thaigov.net
อีเมล: tica@mfa.go.th